

CELNÍ SPRÁVA ČR

Generální ředitelství cel

Metodická informace č.: 6 / 2024

Věc: Sjednocení činnosti orgánů Celní správy České republiky v oblasti lihu

Vyhlášeno ve Věstníku CS č. 20/2024	Č. j.: 502-4/2024-900000-231
Referent: kpt. Bc. Kubičková, kpt. Ing. Matějková	Počet příloh: 21
Datum schválení: 16/05/2024	Účinnost: 17/05/2024

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1 Účel úpravy

(1) Účelem této metodické informace (dále jen „MI“) je sjednocení postupu orgánů Celní správy České republiky (dále jen „orgány celní správy“) při zajištění výkonu některých specifických činností v oblasti správy spotřební daně z lihu v souladu s příslušnými národními právními předpisy i právními předpisy Evropské unie.

(2) Jedná se zejména o postup orgánů celní správy při provádění kontrolní činnosti v oblasti výroby, úpravy, skladování, evidence a oběhu lihu včetně kontrolních úkonů prováděných v pěstitelských pálenicích při výrobě ovocných destilátů a kontrolní činnosti prováděné v souvislosti s denaturacemi lihu.

Čl. 2 Právní předpisy

- (1) Právními předpisy, které používá celní správa při činnostech v oblasti lihu, jsou:
- zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu) ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o lihu“),
  - zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPD“),
  - vyhláška č. 150/2008 Sb., o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím souvisejících (dále jen „vyhláška MF“),
  - vyhláška č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška MZe“),
  - zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o metrologii“),
  - zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,

- g) nařízení vlády č. 120/2016 Sb., o posuzování shody měřidel při jejich dodávání na trh, ve znění nařízení vlády č. 96/2017 Sb. (dále jen „nařízení vlády o posuzování shody měřidel“),
  - h) zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“),
  - i) zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „občanský zákoník“),
  - j) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008,
  - k) zákon č. 17/2012 S., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o celní správě“).
- (2) Při řízení podle zákona o lihu postupují orgány celní správy podle ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“).

Čl. 3

Vymezení základních pojmů

Pro účely této MI se rozumí:

- a) **etanolem** (etylalkoholem) chemicky čistá látka / sloučenina, někdy též nazývaná absolutní alkohol (měrná jednotka),
- b) **lihem** směs etanolu¹ (etylalkoholu), vody a dalších látek, které vznikají současně při kvašení a nedají se destilací úplně oddělit.
V případech, kdy je uváděno množství lihu, ať již v souvislosti s výrobou, zásobami, ztrátami apod., je nezbytné vždy toto množství uvádět v měřicích jednotkách, tj. v množství etanolu. I v případě, že v rámci fyzické inventury je zjišťováno fyzické množství lihu, je toto množství vždy na základě zjištěné koncentrace etanolu převáděno na měřicí jednotku etanol.
- c) **výrobou** lihu získávání lihu destilací nebo jiným oddělením ze zkvašených cukerných roztoků pocházejících ze škrobnatých nebo cukerných surovin nebo ze zkvašených roztoků pocházejících z celulózy nebo z jiných surovin obsahující líh kvasný nebo získaný synteticky,
- d) **úpravou** lihu jeho zušlechťování nebo denaturace (znehodnocení),
- e) **zušlechťováním** lihu jeho rafinace (čištění), rektifikace (zesílení), dehydratace (odvodnění) nebo regenerace (znovuzískání),
- f) **denurací** proces, kterým se pomocí denaturačních prostředků z lihu stává líh nepoužitelný ke konzumaci,
- g) **obecně (plně) denaturovaným lihem** líh s přísadou denaturačních prostředků, které jsou jako denaturační směsi pro obecně denaturovaný líh, jejichž složení určuje Ministerstvo zemědělství po dohodě s Generálním ředitelstvím cel, uvedeny v příloze nařízení (ES) č. 3199/93 o vzájemném uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně, v platném znění. Líh denaturovaný přísadou denaturačních prostředků podle nařízení Komise (ES) č. 3199/93 o vzájemném uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně, v platném znění, je na daňovém území České republiky uznáván jako obecně (plně) denaturovaný pouze za podmínky, že denaturace

¹ Je nutné si uvědomit rozdíl mezi pojmy *líh* – tj. roztok etanolu ve vodě případně ve směsi s denaturačními prostředky či jinými látkami, a *etanol (etylalkohol) při teplotě 20 °C*, který je měřicí jednotkou a byl dříve nazýván „absolutním alkoholem“, někdy též zkratka „a. a.“. V druhém případě se jedná o 100% etanol, který se běžně v praxi nevyskytuje, ale veškerý líh je nutné zjišťovat v měřicích jednotkách, tzn. veškeré zjištěné množství lihu je nutné na tuto koncentraci přepočítávat.

proběhla na daňovém území členského státu za použití denaturačních prostředků, které jsou pro tento členský stát uvedeny v příloze k tomuto nařízení Komise,

h) **zvláště denaturovaným lihem**

1. líh denaturovaný denaturačním prostředkem stanoveným přílohou č. 2 vyhlášky MZe,
2. líh denaturovaný jiným denaturačním prostředkem než uvedeným v písm. g) a písm. h) bodu 1, pokud byl povolen Ministerstvem zemědělství v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona o lihu,

- i) **vsádkovou denurací** proces, při kterém se homogenně smíchá přesně předem změřené množství lihu (množství lihu v měřicích jednotkách a objemové množství etanolu v lihu) a denaturačního prostředku,
- j) **kontinuální denurací** proces, při kterém se při průtoku směšovacími zařízeními nebo potrubím homogenně smíchá líh s denaturačním prostředkem,
- k) **rafinací** zušlechťování lihu, které přímo technologicky nenavazuje na výrobu jiného lihu (líh použitý k rafinaci již byl změřen měřidlem v lihovaru, popř. pro rafinaci naskladněn z jiného lihovaru). Jako mezičlánek lze použít např. sklad lihu nebo jiné prostory, kde může dojít i k technologicky nezbytné úpravě lihu před rafinací (naředění vodou, smíchání více druhů lihu, více výrobních šarží apod.),
- l) **odvodňováním** zušlechťování lihu, které přímo technologicky nenavazuje na výrobu jiného lihu (líh použitý k odvodňování již byl změřen měřidlem v lihovaru, popř. pro odvodňování naskladněn z jiného lihovaru). Pro odvodňování lihu se používají různé metody, zejména molekulární síta a destilační metody,
- m) **úkapem** odpad z rafinace lihu nebo z výroby surového lihu nebo z ovocného destilátu, čirá nebo mírně opalizující kapalina, bezbarvá případně nažloutlá, pronikavého zápachu s příměsí dalších látek převážně s nižším bodem varu než etanol,
- n) **ovocným destilátem** z pěstitelského pálení líh získaný destilací ze zkvašených jednoduchých cukrů pocházejících z ovoce, ovocných šťáv či odpadu ze zpracování ovoce (neobsahujících cizí cukernaté nebo jiné kvasitelné příměsi), předávaných pěstitelům provozovateli pěstitelské pálenice k destilaci v čerstvém či zkvašeném stavu,
- o) **dokapem** odpad z rafinace lihu nebo z výroby surového lihu nebo z ovocného destilátu, čirá nebo mírně opalizující kapalina, bezbarvá případně nažloutlá, pronikavého zápachu s příměsí dalších látek převážně s vyšším bodem varu než etanol,
- p) **lutrovými vodami** vody vznikající při rafinaci a rektifikaci surového lihu a obsahující zpravidla cca 0,5 % objemových etanolu,
- q) **výpalky** zbytky po destilaci prokvašených cukerných roztoků, pocházejících z cukernatých a škrobnatých surovin (zápary),
- r) **přiboudlinou** odpad při výrobě lihu, tvořený složitou směsí etanolu, vody, vyšších alkoholů, kyselin a dalších látek. Složení směsi, včetně % etanolu, závisí na druhu zpracovávané suroviny a použité technologii. Přiboudlina je čirá, mírně opalizující olejovitá kapalina, bez mechanických nebo jiných nečistot, slabě žlutohnědé až tmavohnědé barvy a charakteristického zápachu,
- s) **konzumním lihem, lihovinami a ostatními alkoholickými nápoji** potravinářské výrobky podle ustanovení §§ 21 a 22 Vyhlášky č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí,
- t) **výrobou lihových macerátů** proces, při kterém se získávají polotovary k výrobě lihovin, popř. jiných výrobků. Účelem macerace je získat cenné vonné, chuťové i barevné látky zejména z bylin rozpuštěním v lihovém roztoku. Po ukončení vyluhování / macerace se stočí líh s obsaženými vonnými a chuťovými látkami, macerace může probíhat i za tepla, zahříváním na teplotu méně než 50 °C, při vyšší teplotě se již jedná o digeraci,
- u) **výrobou lihových digerátů** proces podobný výrobě lihových macerátů. Digerace probíhá při zvýšených teplotách, obvykle 50° až 60 °C, využívá se zejména tehdy, je-li třeba vyrobit velké množství macerátu v krátké době,
- v) **výrobou průtahového destilátu** výroba lihoviny/polotovaru z částí rostlin macerací v lihu, lihovině nebo destilátu, popřípadě v jejich směsi a následnou destilací,

- w) **výrobou lihových perkolátů** proces, který je svým způsobem účinnější macerací. Při perkolaci se drcené nebo řezané „drogy“ (např. zázvor, jalovčinky, kmín) vyluhují v pomalu protékajícím lihovém roztoku, čímž se dosahuje dokonalejšího míchání nálevu, účinnější difúze a vyšších koncentrací vyluhovaných látek v kratším čase, používá se hlavně při výrobě menších množství aromatických polotovarů,
- x) **ověřením** postup, kterým se u stanoveného měřidla potvrzuje, že má požadované metrologické vlastnosti. O ověření stanoveného měřidla vydává Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko ověřovací list nebo měřidlo opatří úřední značkou nebo se použije obojí (podrobněji v příloze č. 1). V případě, že stanovené měřidlo bylo označeno pouze úřední značkou, vydává se na žádost subjektu potvrzení o ověření stanoveného měřidla. V případě, že se jedná o nově vyrobené měřidlo, je opatřeno potvrzením o shodě s typem založené na ověřování výrobků, které platí jako značka prvotního ověření,
- y) **kalibrací** porovnání metrologických vlastností měřidla s etalonem (zpravidla), případně s certifikovaným nebo referenčním materiálem. Kalibraci pracovních měřidel si mohou jejich uživatelé zajistit sami podle ustanovení § 5 odst. 6, § 11 odst. 5 a § 18 písm. b) zákona o metrologii,
- z) **lihovarem** je provozovna vyrábějící líh, ve které se může zároveň provádět i úprava lihu; **zvláštním lihovarem** je provozovna provádějící pouze úpravy lihu, přičemž denaturovou v tomto zvláštním lihovaru se rozumí samostatná místnost nebo objekt oddělení od prostor, ve kterých se nachází líh nedenaturovaný. Lihovarem nebo zvláštním lihovarem jsou provozovny, i pokud výrobu nezahájily nebo ji dočasně nebo trvale ukončily. Na obě skupiny subjektů se také vztahují předpisy týkající se kontroly lihu. Lihovarem ani zvláštním lihovarem není zpracovatelský podnik, který používá již dříve vyrobený nebo zpracovaný líh do dalších výrobků jako surovinu (např. výroba lihovin, octárna, výroba trestí, potravin),
- aa) **správce daně** správce spotřební daně z lihu v souladu s ustanovením § 13 DŘ,
- bb) **celním úřadem** celní úřad, který je podle § 10 odst. 2 zákona o celní správě místně příslušný k provádění úkonů podle jiného právního předpisu při výrobě, úpravě, skladování nebo evidenci lihu a v jehož územním obvodu je líh vyráběn, upravován nebo skladován,
- cc) **lihem obsaženým ve výrobku** se rozumí množství etanolu ve výrobku vyjádřené objemovým procentem,
- dd) **kampaň** je část výrobního období, kdy v lihovaru probíhá výroba lihu (kampaň je zahájena tehdy, kdy lihovar zahájí výrobu lihu a ukončena tehdy, kdy výrobu lihu ukončí).

ČÁST DRUHÁ DOZOROVÉ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Čl. 4 Obecná ustanovení

(1) Dozor nad výrobou a oběhem lihu (dále jen „dozor“) je specifickým komplexem činností zahrnujících zejména kontroly technologického postupu a zařízení, analytické metody stanovení množství etanolu v měřících jednotkách v roztocích, zjišťování, zda veškerý vyrobený líh (etanol) byl zaregistrován měřidly.

(2) Účelem dozoru je systematické sledování a ověřování výroby a oběhu lihu, od jeho výroby až do jeho zapracování do jiných výrobků, či využití a spotřeby lihu pro zdravotnické a jiné, předem schválené účely.

(3) Proces dozoru lze rozdělit na několik fází, které, byť prováděné v praxi samostatně, vzájemně na sebe navazují a souvisí spolu.

(4) Dozor má tyto fáze:

- a) kontrola oprávnění k výrobě a úpravě lihu (§ 3 a § 3a zákona o lihu),

- b) kontrola uspořádání a zajištění výrobního zařízení (§ 5 a § 6 zákona o lihu, část druhá vyhlášky MF a § 1 vyhlášky MZe),
- c) verifikace měřidla (§ 6 odst. 1 a 2 vyhlášky MF),
- d) kontrola splnění podmínek instalace a používání měřidla (§ 5 vyhlášky MF),
- e) zjišťování vyrobeného a upraveného množství lihu (§ 7 zákona o lihu a část třetí vyhlášky MF),
- f) dozor nad způsobem skladování lihu (§ 14 zákona o lihu a § 2 vyhlášky MZe) a zjišťování zásob lihu (§ 15 zákona o lihu a část pátá vyhlášky MF),
- g) kontrola vedení záznamů a evidencí (§ 15 zákona o lihu a část šestá vyhlášky MF), včetně jejich provázanosti na daňová přiznání a zprávu o uzavření záznamu o příjmu a vydání lihu,
- h) dozorové činnosti související s prováděním denaturace lihu (§ 9 a § 10 zákona o lihu, § 13 vyhlášky MF a § 1a vyhlášky MZe) a užitím lihu pro schválený účel,
- i) sledování evidencí dle § 37 až § 40 zákona o SPD.

(5) O všech úkonech prováděných v souvislosti s dozorovou činností vyhotoví úřední osoba celního úřadu podle průběhu a povahy šetření protokol o místním šetření dle § 60 DŘ nebo úřední záznam dle § 63 DŘ. Současně provede zápis do aplikace Mobilní dohled <https://md.cs.mfcr.cz/> jak v případě negativního zjištění v rámci místního šetření (tj. bez porušení předpisů), tak v případě pozitivního zjištění porušení předpisů.

(6) Zároveň úřední osoba celního úřadu vede chronologicky stručné záznamy v zápisníku podle vzoru v příloze č. 2 včetně uvedení č. j. příslušného protokolu o místním šetření či úředního záznamu. Zápisníku je při jeho založení přiděleno číslo jednací.

(7) Je-li výstupem dozorové činnosti protokol o počáteční úpravě měřidla, protokol o váhové měrné zkoušce, výrobní list, zjišťování zásob lihu, záznam o provedené denaturaci, vyhotovují se tyto doklady ve dvojnásobném vyhotovení, z nichž jedno obdrží daňový subjekt a druhé bude založeno v evidenci celního úřadu.

Čl. 5

Dozor v rámci řízení o povolení provozování daňového skladu

(1) V rámci řízení o návrhu na vydání povolení k provozování daňového skladu správce daně vždy prověří, zda byla navrhovateli vydána koncese dle živnostenského zákona vyhovující znění § 3 odst. 1 zákona o lihu, případně povolení správce daně dle § 8 a § 13 odst. 4 zákona o lihu a ověří shodu předložené technické dokumentace se skutečným stavem.

(2) V povolení k provozování daňového skladu jako podmínku dle ustanovení § 43i odst. 3 písm. c) zákona o SPD správce daně stanoví:

- a) povinnost ohlášení změn na výrobním zařízení, které mají vliv na druh, kvalitu a měření vyráběného nebo upravovaného lihu, a to před provedením těchto změn v souladu s ustanovením § 43k zákona o SPD,
- b) způsob splnění oznamovací povinnosti podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o lihu, týkajících se vydaných povolení (zvláštní denaturace, opakovaná rektifikace apod.).

Čl. 6

Kontrola uspořádání a zajištění výrobního zařízení

(1) Celní úřad prověřuje, zda právnické nebo fyzické osoby vyrábějící líh používají jen takové výrobní zařízení, jehož uspořádání zaručuje spolehlivé zjištění veškerého vyrobeného lihu, tedy takové, aby lihové páry a tekutiny nemohly být odváděny jinam než do chladiče a měřidla nebo měřidel. Výrobní zařízení musí být uzpůsobeno k umístění závěr (§ 5 odst. 2 zákona o lihu).

(2) Technické požadavky na uspořádání výrobního zařízení lihovarů jsou blíže specifikovány v ustanovení § 1 vyhlášky MZe. Posouzení splnění podmínek daných tímto ustanovením jsou součástí odborného stanoviska pro rozhodování o udělení koncese

a zpracovává je Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) či Ministerstvo průmyslu a obchodu (chemický a sulfitový lihovar).

(3) Výrobní zařízení se vyrábí z kovu (nejčastěji měď, nerezová ocel) nebo z jiných materiálů (též sklo) odolných proti působení lihu, lihových par, provozních teplot a tlaků. Potrubí, kterým je veden líh a lihové páry, nesmí být vyspravované ani poškozené (tím se rozumí, že nelze použít přídavek dalších vrstev materiálu nebo svárů nebo překrytí poškozeného místa trubkou o větším průměru a jejím přivařením na původní potrubí apod.). Oprava poškozeného místa se provádí výměnou příslušné části potrubí za bezvadné potrubí, ideálně od příruby k přírubě. V případě pochybností o splnění technických požadavků na výrobní zařízení může celní úřad trvat na přiložení dvojité závěry (§ 2 odst. 4 vyhlášky MF) tak, aby chránila opravovanou část potrubí před neoprávněným odběrem lihu.

(4) Zjistí-li celní úřad, že provozovatel lihovaru zasáhl do výrobního zařízení tak, že došlo k podstatným změnám výrobního zařízení, uvede tyto skutečnosti do protokolu o místním šetření. Při místním šetření zjistí charakter a rozsah změn proti původnímu uspořádání, posoudí případný dopad těchto změn na správnost měření lihu nebo zabezpečení vybraných výrobků. V případě zjištění změn, které mohou vést k nelegální výrobě lihu, správce daně neprodleně zahájí daňové řízení, dále postupuje v souladu s vnitřním aktem řízení upravujícím spolupráci orgánů Celní správy České republiky v pozici správců daně a orgánů činných v trestním řízení². V případě podezření, že provozovatel lihovaru v souvislosti se změnami výrobního zařízení nesplnil ohlašovací povinnost podle § 56 živnostenského zákona, správce daně požádá příslušný živnostenský úřad podle § 57 DR o sdělení informace k této otázce. Správce daně oznámí tuto skutečnost MZe s tím, že nebyly dodrženy podmínky uvedené v ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) případně b) zákona o lihu, čímž jsou porušeny podmínky pro vydání koncese.

Čl. 7

Způsob zajištění výrobního zařízení

(1) Výrobní zařízení musí být uzpůsobeno k umístění závěr a závěry musí být umístěny tak, aby veškeré množství vyrobeného lihu (etanolu) bylo změřeno.

(2) Zajištění výrobního zařízení a měřidla provádí úřední osoba celního úřadu přiložením jednoduchých a dvojitých závěr (plomb). K plombování se používá plombovací ocelové lanko, případně opředěný drátek (dále jen „lanko“), kovové plomby a plombovací kleště s označenou raznicí celního úřadu. Plombovací kleště je úřední osoba celního úřadu povinna chránit před zneužitím.

(3) Každá závěra nese toto označení: číslo celního úřadu, číslo kleští, identifikační znak celní správy. Je nutné věnovat zvláštní pozornost správnému připevnění závěr. Přiložíme lanko a vytvoříme uzel č. 1, oba konce lanka provlékneme plombou a vytvoříme uzel č. 2, poté plombu zatáhneme směrem dolů tak, aby uzel č. 2 byl zatažen dovnitř plomby. Celní závěru následně zmáčkneme plombovacími kleštěmi. Závěry musíme dostatečně „stisknout“ a „uzly“ na plombovacím lanku co nejvíce dotáhneme.

(4) Zajištění výrobního zařízení provádí celní úřad vždy před zahájením výroby v lihovaru minimálně v rozsahu stanoveném zákonem o lihu.

(5) V případech, kdy jsou k měření vyrobeného lihu používána kontrolní lihová měřidla typu ZEHR, typu OLM 4 Ti nebo typu KOLM 20 L, se při zajišťování závěrami postupuje následovně:

- a) v ovocných lihovarech a pálenicích se zajišťují (pokud jsou) z důvodu nízké kapacity výroby a z toho vyplývajícího množství lihu ve sběrných nádobách oboje dvířka kontrolního lihového měřidla,
- b) v ostatních lihovarech na základě uvážení celního úřadu v souvislosti s kapacitou výroby se levá dvířka měřidla nezajišťují (nezajištění levých dvířek nemá vliv na funkci měřidla);

---

² Metodická informace č. 16/2022 Spolupráce orgánů Celní správy České republiky v pozici správců daně a orgánů činných v trestním řízení.

levá, nezajištěná část měřidla slouží pouze pro potřeby lihovaru a celní úřad pro zjišťování výroby vzorky nasbírané z této části měřidla nepoužívá,

c) kryty měřidel se zajišťují závěrami vždy. V případě, že nejsou zajištěna levá dvířka měřidla, nezajistí se ani levá dvířka krytu.

(6) U ostatních měřidel, měřících sestav a měřících systémů se vždy zajišťuje závěrami společný kryt jednotlivých částí měřidla nebo samostatně každá část měřidla, pokud nejsou opatřeny společným krytem.

(7) Správce daně může dle ustanovení § 43i odst. 3 písm. c) zákona o SPD v povolení k provozování daňového skladu stanovit zajištění výrobního zařízení závěrami i v širším rozsahu, než je uvedeno v odst. 4 až 6. Odlišný rozsah zajištění výrobního zařízení může správce daně uložit jako opatření potřebná k zabránění neoprávněnému použití vybraných výrobků. Zvláštní pozornost je třeba věnovat místům, kde se již nachází rafinovaný líh v kapalném stavu, tedy deflegmátorům, kondenzátorům, vrchním patřům rafinačních kolon, zejména pak odvzdušňovacím ventilům apod.

(8) Měřidla musí být zajištěna závěrami celního úřadu tak, aby je nebylo možno neoprávněně odpojit od výrobního zařízení, s měřidlem neoprávněně manipulovat, ovlivňovat jeho správný chod a funkci měřidla nebo jeho jednotlivých částí, pozměňovat údaje zaznamenávané měřidlem nebo ovlivnit vzorky odebrané měřidlem.

(9) Veškerá místa zajištěná úřední závěrou s uvedením druhu závěry vyznačí celní úřad shodně na dvojím provedení nákresu výrobního zařízení (např. výkres, technická dokumentace), který je povinen předložit před zahájením výroby provozovatel lihovaru společně s popisem výrobního zařízení (§ 6 odst. 4 zákona o lihu). Jakékoliv změny v umístění závěr nebo druhu závěr celní úřad vyznačí do obou nákresů. Jeden nákres zůstává provozovateli, druhé vyhotovení celnímu úřadu. V tomto nákresu, případně na příloze provozovatel stvrdí svým podpisem totožnost všech závěr na výrobním zařízení s vyznačením míst jejich umístění na nákresu. Odmítne-li provozovatel nákres s vyznačením závěr podepsat, uvede tuto skutečnost úřední osoba celního úřadu do zápisníku a do protokolu o místním šetření, případně vyhotoví o této skutečnosti úřední záznam. Pro následnou snadnější identifikaci se doporučuje vyznačené závěry na výkrese, technické dokumentaci přesně identifikovat a individualizovat (např. označit čísla, písmeny lomené čísla).

(10) Zařízení pro provádění kontinuální denaturace musí být zajištěno úředními závěrami v souladu s ustanovením § 5 odst. 7 zákona o lihu.

Čl. 8

Kontrola závěr v lihovarech

(1) Před zahájením každé kampaně kontroluje celní úřad neporušenost všech závěr, a zda jejich umístění odpovídá místům vyznačeným v předloženém nákresu.

(2) Při kontrole závěr přiložených na výrobním zařízení, příp. jinde v lihovaru, je nutné ověřit, zda jsou umístěny na všech místech vyznačených v technické dokumentaci, zda nejeví známky porušení a zda na kontrolovaných plombách odpovídá jejich označení matici používané celním úřadem. V případě pochybností celní úřad odebere závěru pro kontrolu v Celně technické laboratoři (dále jen „CTL“), přičemž odběr závěry se zaznamenává do protokolu o místním šetření. Při odběru se obecně postupuje podle vnitřního aktu řízení³.

(3) Na místa, kde došlo k porušení závěr nebo je bylo nutné odstranit, a to za přítomnosti celního úřadu (např. při technické odstávce a opravě zařízení), přiloží celní úřad závěry nové. Při každém zjišťování výroby kontroluje celní úřad pokaždé stav závěr na měřidle, na ostatních místech v případě potřeby nebo namátkově podle své úvahy. V zemědělských a ovocných lihovarech kontroluje stav závěr vždy na celém výrobním zařízení. U ostatních lihovarů kontroluje stav závěr na ostatních místech v případě potřeby nebo namátkově.

---

³ Vnitřní předpis č. 3/2023 Postup pro odběr a manipulaci se vzorky a dokumentaci výsledků laboratorního zkoumání a analýz.

(4) Celní úřad, vykonávající úkony v lihovaru v případě výměny/změny matrice plombovacích kleští, připraví 6 srovnávacích originálů závěr (každá v samostatném sáčku). Je nutno věnovat zvýšenou pozornost zhotovení originálu („silně stisknuté“ a „vycentrovaný“ otisk). Tyto předá jako srovnávací materiál do CTL v co nejkratším termínu. Tyto závěry se neevidují jako odebrané vzorky.

(5) Závěry je třeba odebírat v první řadě z těch částí výrobního zařízení, kde lze předpokládat větší riziko vzniku daňových úniků. Zvláštní pozornost je tedy nutno věnovat místům uvedeným v čl. 7 odstavci 7.

(6) V případech, kdy závěra nese viditelné znaky nepovolené manipulace, nebo v případě podezření na neoprávněnou manipulaci s výrobním zařízením lihovaru se pořídí, umožňují-li to bezpečnostní předpisy, fotodokumentace nebo videozáznam místa s připevněnou původní závěrou. Důvody, pro které není možné poříditi fotodokumentaci nebo videozáznam, se uvedou do protokolu o místním šetření.

(7) Pro odběr úředních závěr se použije postup vzorkování olověných úředních závěr podle přílohy vnitřního aktu řízení⁴.

(8) Odebrané vzorky závěr s protokolem o odběru se předávají CTL. Výsledek laboratorního zkoumání CTL zpracuje ve formě Odborného vyjádření podle vnitřního aktu řízení⁵.

(9) V případě nesplnění podmínek zabezpečení vybraných výrobků před neoprávněným použitím uvedených v povolení (např. zjištění neoriginálních závěr) postupuje správce daně podle ustanovení § 43m zákona o SPD. V případě zjištění, které může souviset s nelegální výrobou lihu, správce daně neprodleně zahájí daňové řízení, a dále postupuje v souladu s vnitřním aktem řízení upravujícím spolupráci orgánů Celní správy České republiky v pozici správců daně a orgánů činných v trestním řízení⁵.

(10) Odběry závěr jsou prováděny periodicky (jako prevence) dle velikosti lihovarů minimálně jedenkrát za šest měsíců v množství 2 až 5 % z celkového počtu přiložených závěr nebo v případě podezření na porušení zákazu manipulace se závěrami dle § 6 odst. 5 zákona o lihu provozovatelem. V případech, kdy výrobní zařízení je dlouhodobě mimo provoz, ponechává se minimální termín odběru celních závěr na uvážení celního úřadu v závislosti na místních podmínkách.

(11) Na místo odebraných závěr je nutno ihned přiložit závěry nové a v případě jakékoli změny tuto zaznamenat do nákrešů výrobního zařízení založených u provozovatele lihovaru a u celního úřadu.

Čl. 9

Kontrola a verifikace měřidel

(1) K měření nedenaturovaného lihu lze používat pouze měřicí systémy, měřicí sestavy a měřidla (lihová kontrolní měřidla, stacionární nádrže, vzorkovací měřicí kohouty, měřidla pro měření vzorků lihu, měřidla teploty, hmotnosti, hustoty atd.) splňující požadavky zákona o metrologii a nařízení vlády o posuzování shody měřidel (musí být typově schválené a platně ověřené) a zákona o lihu. Měřidla musí splňovat požadavky na přesnost a funkce, které jsou uvedeny v ustanovení § 4 vyhlášky MF.

(2) K měření denaturačního prostředku lze používat jakákoliv měřidla splňující požadavky zákona o metrologii a určená pro měřenou látku.

(3) K měření denaturovaného lihu lze použít měřidla splňující požadavky zákona o metrologii a určená pro měřenou látku v souladu s § 4 odst. 2 vyhlášky MF.

Čl. 10

⁴ Vnitřní předpis č. 4/2016 Příručka vzorkaře SAMANCTA a postupy vzorkování a mobilní diagnostiky

⁵ Metodická informace č. 16/2022 Spolupráce orgánů Celní správy České republiky v pozici správců daně a orgánů činných v trestním řízení.

Kontrola splnění podmínek umístění a používání měřidla a provádění váhové měrné zkoušky

(1) Podmínky umístění a použití měřidel množství lihu jsou uvedeny v ustanovení § 7 zákona o lihu a § 5 vyhlášky MF.

(2) Jestliže celní úřad zjistí, že pracovní teplota měřidla překročila nejvyšší přípustnou (dovolenou) hodnotu (do této teploty garantuje výrobce správnou funkci měřidla), vyřadí měřidlo z používání, pokud jej již nevyřadil provozovatel. Před dalším používáním musí být měřidlo znovu oprávněnou osobou ověřeno podle zákona o metrologii.

(3) Pokud bylo měřidlo vyřazeno z používání, musí provozovatel lihovaru zajistit náhradní měření. Náhradní měření lze zajistit buď instalací náhradního měřidla, nebo pokud takové měřidlo není k dispozici, měření lihu ve stacionární nádrži, nejdéle však po dobu 45 dní ode dne vyřazení měřidla z používání, v souladu s § 10 vyhlášky MF. Pokud má subjekt k dispozici náhradní měřidlo, bude zajištěno úředními závěry v souladu s Čl. 7 MI.

(4) V případech, kdy je měřidlo vyřazeno z používání a není zajištěno náhradní měření množství vyrobeného lihu, nesmí provozovatel lihovaru ani jiná osoba výrobní zařízení používat.

(5) Měřidla, kterými je zajišťováno náhradní měření, musí splňovat veškeré požadavky uvedené v čl. 9. Pokud má subjekt k dispozici náhradní měřidlo, bude zajištěno úředními závěry v souladu s Čl. 7 MI.

(6) V případě opravy a údržby měřidla musí být splněny podmínky stanovené v § 8 vyhlášky MF. Úřední závěry přiložené na měřidlo může před běžnou opravou měřidla nebo jeho běžnou údržbou sejmout pouze úřední osoba celního úřadu.

(7) Po provedení běžné údržby měřidla se nevyžaduje nové ověření podle zákona o metrologii.

(8) Varianty povinného ověřování měřidel jsou blíže specifikovány v příloze č. 1.

(9) Účelem váhové měrné zkoušky měřidla je ověření správné funkčnosti měřidla porovnáním množství lihu vypočítaného podle objemu zjištěného prověřovaným měřidlem s množstvím lihu vypočítaným podle zjištěné hmotnosti, resp. zjištění případné odchylky těchto hodnot.

(10) Pokud má celní úřad pochybnosti o správné funkci měřidla, provede váhovou měrnou zkoušku tohoto měřidla. Váhová měrná zkouška se neprovádí u stacionárních nádrží, vzorkovacích měřících kohoutů a měřidel pro měření vzorků lihu.

(11) Postup provádění váhové měrné zkoušky pro měřidla typu ZEHR, typu OLM 4 Ti nebo typu KOLM 20 L včetně doporučení na jeho modifikaci v případě provádění váhové měrné zkoušky u ostatních měřících systémů, měřících sestav a měřidel je uveden v příloze č. 3.

(12) V případě, že hodnota odchylky je vyšší než hodnota uvedená v ustanovení § 7 odst. 4 vyhlášky MF, rozhodne celní úřad o vyřazení měřidla z používání rozhodnutím, které je součástí protokolu o místním šetření, v rámci kterého, je prováděna i váhová měrná zkouška. Rozhodnutí musí mít náležitosti dle § 102 DŘ.

(13) Vyrobené množství lihu se neupravuje o odchylku zjištěnou váhovou měrnou zkouškou.

Čl. 11

Zjišťování vyrobeného a upraveného množství lihu (etanolu)

(1) Před zahájením výroby celní úřad zejména

- a) zkontroluje, zda je na měřidle úplný počet neporušených závěr,
- b) zkontroluje, zda umístění měřidla odpovídá podmínkám podle § 5 vyhlášky MF, podmínkám stanoveným výrobcem měřidla a podmínkám uvedeným ve schvalovací dokumentaci podle zákona o metrologii nebo nařízení vlády o posuzování shody měřidel,
- c) ověří platnost ověření a schválení typu měřidla,
- d) podle typu používaného měřidla přezkouší činnost jednotlivých částí měřidla,

- e) zkontroluje a zaznamená stav měřidla,
- f) podle potřeby propláchne měřidlo lihem,
- g) zajistí měřidlo závěrami.

(2) Celní úřad provádí úkony uvedené v odstavci 1, a to i v průběhu a po ukončení výroby lihu, minimálně však jedenkrát za rok (pokud tento předpis nestanoví nebo aktuální situace (např. zásah do technologie) nevyžaduje pro některý z úkonů vyšší frekvenci).

(3) Při každém zjišťování vyrobeného množství lihu (etanolu) celní úřad dále prověřuje, zda teplota uvnitř měřidla nepřekročila nejvyšší přípustnou (dovolenou) hodnotu stanovenou výrobcem měřidla, případně, zda se dlouhodobě nepohybuje nad 30 °C (s výjimkou měřidel typu ZEHR, kde je výrobcem stanovena hranice pracovních teplot měřidla od 0° C do 30° C, toto musí být okamžitě vyřazeno).

(4) V případě, že teplota uvnitř měřidla je dlouhodobě vyšší, než uvádí výrobce měřidla, dochází již k vysokému odparu lihu. Proto celní úřad přistoupí k prověření správnosti měřené teploty, funkčnosti měřidla, příp. výrobního zařízení nebo používaných technologických postupů, případně vyzve subjekt, aby příčinu této zvýšené teploty vysvětlil nebo správnou funkčnost měřidla doložil aktuálním ověřením.

(5) Pokud jsou k měření vyrobeného množství používána kontrolní lihová měřidla typu ZEHR, typu OLM 4 Ti nebo typu KOLM 20 L naplní celní úřad před zajištěním měřidla závěrami vložné nádoby lihem o známé objemové koncentraci, propláchne a zalije jímkou lihem. V případě použití způsobu zjišťování teploty lihu dle ustanovení § 9 odst. 2 vyhlášky MF se do jímky umístí teploměr splňující požadavky zákona o metrologii. V případě měření teploty vyráběného lihu způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 vyhlášky MF ověří celní úřad funkčnost zařízení pro snímání teploty. Do měřidla se zároveň umístí maximální teploměr. O těchto úkonech sepíše protokol o počáteční úpravě měřidla podle vzoru uvedeného v příloze č. 4. V případě použití jiných typů měřidel se vzor protokolu o počáteční úpravě měřidla použije přiměřeně.

(6) Celní úřad zjišťuje vyrobené množství lihu (etanolu) ve lhůtách uvedených v ustanovení § 12 vyhlášky MF podle provozních podmínek lihovaru (především s ohledem na objem výroby a počet měřidel), tedy nejméně jedenkrát za dva měsíce, a dále:

- a) po ukončení sezónní výroby lihu (kampaně),
- b) při přerušení výroby na dobu delší než 10 dnů,
- c) při vyřazení měřidla z používání,
- d) po ukončení náhradního způsobu měření lihu dle ustanovení § 10 vyhlášky MF a
- e) v případě nepředvídatelných poruch v provozu.

(7) Postup zjištění vyrobeného množství lihu stanoví výrobce měřicího systému, měřicí sestavy nebo měřidla.

(8) Přesný postup zjištění vyrobeného množství etanolu obsaženého ve vyrobeném lihu pro měřidla typu ZEHR je uveden v příloze č. 5.

(9) Množství vypočteného etanolu se zaokrouhluje na celé litry podle ustanovení § 33 vyhlášky MF (hodnota do 0,5 litru se nezapočítává, hodnota 0,5 litru a vyšší se zaokrouhluje na celý litr nahoru). V případech, kdy se jeden uzavřený úkon skládá z řady jednotlivých dílčích úkonů, provádí se zaokrouhlování až při závěrečném součtu v členění dle druhů lihu (např. zjišťování množství lihu (etanolu) z více měřidel současně). Zápis souhrnného množství vydaného ovocného destilátu z dílčí evidence se zaokrouhluje bez ohledu na ovocný druh.

(10) O zjištěném množství vyrobeného lihu (etanolu) vyhotoví celní úřad výrobní list. Množství lihu (etanolu) podle výrobního listu zanesou provozovatel lihovaru do záznamu o příjmu a vydání lihu.

(11) Celkový průběh zjišťování vyrobeného množství lihu (etanolu) celní úřad zaznamená do protokolu o místním šetření podle § 60 a § 80 odst. 3 DŘ. V protokolu o místním šetření bude uveden odkaz na vyhotovený výrobní list (číslo a datum výrobního listu).

(12) V případě, že celní úřad nemůže z objektivních důvodů, např. malé množství vzorku, vyhotovit výrobní list v okamžiku zjišťování výroby, zaznamená veškeré údaje nutné

pro stanovení výroby v protokolu o místním šetření včetně odkazu na protokol o odebraném vzorku. Následně vyhotovený výrobní list provozovateli lihovaru řádně doručí.

(13) V případě, kdy je množství vzorku ve sběrných nádobách nedostačující pro stanovení objemového množství etanolu areometrem, je nutno odebrat vzorek pro stanovení v CTL (stanovení lze provést i z 10 ml vzorku) způsobem uvedeným v § 20 vyhlášky MF. V protokolu o odběru vzorku je nutno vyznačit, že je požadováno pouze stanovení objemového množství etanolu na základě hustoty.

(14) Ustanovení tohoto článku se vztahují i k měření množství samostatně rafinovaného lihu (etanolu) a samostatně odvodněného lihu (etanolu).

(15) Postup při zjišťování objemové koncentrace etanolu a objemového množství etanolu je upraven v přílohách č. 6, č. 7 a č. 20.

Čl. 12 Zjišťování teploty lihu

(1) Provozovatel lihovaru je povinen měřit teplotu vyrobeného lihu (etanolu) automaticky a kontinuálně v souladu s ustanovením § 9 vyhlášky MF. Skutečná hodnota teploty musí být automaticky a kontinuálně použita pro výpočet vyrobeného množství lihu.

(2) Zařízení pro kontinuální měření teploty vyrobeného množství lihu (etanolu) musí umožňovat měření teploty pouze v době výroby lihu. V době, kdy měřidlem neprotéká líh, nesmí zařízení teplotu zaznamenávat.

(3) Pokud není hodnota teploty lihu automaticky a kontinuálně použita pro výpočet vyrobeného množství lihu, musí zařízení pro automatické a kontinuální měření teploty umožňovat výstup dat pro výpočet tohoto množství jiným způsobem. Výstup dat musí obsahovat čas záznamu a hodnotu naměřené teploty, tak aby bylo možné provést výpočet hodnoty průměrné teploty vyrobeného lihu.

(4) V lihovarech s denní kapacitou výroby lihu nižší než 100 000 litrů, které používají k měření lihu měřidla uvedená v ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) vyhlášky MF (např. kontrolní lihová měřidla typu ZEHR, typu OLM 4 Ti nebo typu KOLM 20 L), může správce daně příslušný k vydání povolení k provozování daňového skladu povolit v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 vyhlášky MF a na základě řádně odůvodněné žádosti provozovatele lihovaru způsob zjišťování teploty odlišným způsobem, než je uvedeno v odstavcích 1 až 3.

(5) Správce daně v řízení o žádosti posoudí její odůvodněnost a při rozhodování přihlédne k provozním podmínkám lihovaru, objemu výroby lihu a dosavadní spolupráci s provozovatelem lihovaru.

(6) Pokud správce daně žádosti provozovatele lihovaru podle odstavce 4 vyhoví, uvede tuto skutečnost do povolení k provozování daňového skladu. V rozhodnutí správce daně uloží provozovateli lihovaru povinnost zaznamenávat teplotu lihu protékajícího měřidlem a jeho objem v časových intervalech v návaznosti na provozní podmínky lihovaru, druhy vyráběného lihu, objem výroby a dosavadní zkušenosti s provozovatelem lihovaru. Současně správce daně rozhodne o výpočtu průměrné teploty váženým aritmetickým průměrem.

(7) V případech, kdy bylo povolení k provozování daňového skladu vydáno před podáním žádosti, rozhodne správce daně dle ustanovení § 43k zákona o SPD o nahrazení dosavadního povolení novým. Řízení o žádosti uvedené v odstavci 4 je v tomto případě předmětem správního poplatku⁶.

---

⁶ Položka 1 bod 1 písm. i) přílohy I zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 13

Dozor nad způsobem skladování lihu a zjišťování zásob lihu (etanolu)

(1) Celní úřad prověří, zda je líh skladován v souladu s § 14 zákona o lihu a § 2 vyhlášky MZe, a to zejména zda je skladován v zařízeních pro skladování lihu, jako jsou nádrže, sudy, přepravní nádoby a obaly, které splňují požadavky zákona o metrologii, přičemž je u těchto zařízení umožněno spolehlivé zjištění množství skladovaného lihu. Technické požadavky na zařízení na skladování lihu jsou uvedeny v § 2 vyhlášky MZe.

(2) Celní úřad zjišťuje zásoby lihu (etanolu) u právnických nebo fyzických osob, které:

- a) líh vyrábějí, upravují, zpracovávají nebo dovážejí,
- b) nakupují, zpracovávají, resp. užívají líh osvobozený od daně podle zákona o SPD, s výjimkou obecně denaturovaného lihu (syntetického i kvasného) a přiboudliny (§ 15 odst. 1 zákona o lihu).

(3) Celní úřad postupuje obdobně s využitím oprávnění dle § 41 zákona o SPD u ostatních osob, kterými jsou plátcí, kteří líh přijímají z členských států EU v režimu podmíněného osvobození od daně nebo ve volném daňovém oběhu.

(4) Případný rozdíl mezi fyzickou zásobou lihu (etanolu) a zásobou vykázanou v evidenci se snižuje o výši skutečně zjištěných ztrát, nejvýše však do výše norem ztrát lihu (etanolu). Osvobození ztrát lihu (etanolu) od daně podle zákona o SPD je podmíněno vedením průkazné evidence, z níž je zřejmý základ pro výpočet normovaných ztrát.

(5) Normy ztrát lihu v procentech, jejich druhy, specifikace prováděných činností a základ pro výpočet normy ztrát jsou stanoveny v příloze č. 4 vyhlášky MZe. Výjimku z těchto norem ztrát lihu může povolit v odůvodněných případech výhradně MZe po dohodě s Generálním ředitelstvím cel. Komentář k jednotlivým normám ztrát je uveden v příloze č. 8.

(6) Normy ztrát lihu lze uplatnit i na zvláště denaturovaný líh v případě, že daňový subjekt vede průkaznou evidenci v litrech etanolu. Základ pro výpočet normovaných ztrát je uváděn v litrech etanolu.

(7) Celní úřad zjišťuje zásoby lihu (etanolu) včetně množství etanolu obsaženého v zásobách surovin, polotovarů a hotových výrobků na základě ustanovení § 15 zákona o lihu a způsobem uvedeným v § 17 až 20 vyhlášky MF.

(8) Fyzická inventarizace zásob lihu se provádí na základě zjištění hmotnosti a objemové koncentrace etanolu nebo na základě zjištění objemu, teploty a objemové koncentrace etanolu. Inventarizace se provádí v termínech daných § 30 vyhlášky MF v návaznosti na den uzávěrky průkazné evidence. Postup celního úřadu při inventarizaci je uveden v příloze č. 9.

(9) Správce daně je oprávněn podle ustanovení § 41 odst. 1 zákona o SPD nařídít plátcí, nebo uživateli provedení inventarizace za přítomnosti úředních osob celního úřadu dle § 41 odst. 2 zákona o SPD.

(10) Úřední osoby celního úřadu jsou přítomny fyzické inventuře minimálně jedenkrát za rok u osob, které vyrábějí, upravují, skladují a dopravují líh do 100 hl etanolu za rok. U osob vyrábějících, upravujících, skladujících a dopravujících líh s vyšším objemem lihu (etanolu) za rok určí ředitel celního úřadu dle objemu výroby/užití lihu (etanolu) a dosavadních zkušeností vnitřním aktem řízení minimální počet fyzických inventur za rok, který však nesmí být nižší než jedna.

(11) Ustanovení uvedené v odstavci 10 se v případě pěstitelského pálení použije přiměřeně a pouze za předpokladu, že je zde vyrobený líh skladován. Nejedná se tedy o inventuru prováděnou v souvislosti s uzavíráním záznamu, ale o „provozní inventuru“, resp. kontrolu stavu zásob nevydaného destilátu v průběhu kampaně.

Čl. 14

Kontrola vedení záznamů a evidencí

(1) Celní úřad kontroluje, zda osoby uvedené v § 12 odst. 3 zákona o lihu v souvislosti s vyskladňováním a přejímkou lihu vedou evidence v souladu s ustanovením § 15 zákona o lihu a § 15 a 16 vyhlášky MF.

(2) Evidence podléhá také líh osvobozený od spotřební daně § 71 odst. 1 písm. a), c), d) a f) zákona o SPD obsažený v látkách určených k použití jako materiál při výrobě potravin, potravních doplňků, látek přídatných a látek určených k aromatizaci potravin a nápojů o obsahu etanolu do 1,2 % objemových nebo pro výrobu a přípravu léčiv a zvláště denaturovaný líh.

(3) Evidence podléhá také obecně denaturovaný líh v lihovarech a zvláštních lihovarech, kde byl vyroben.

(4) Evidence nepodléhá obecně denaturovaný líh, přiboudlina a dále líh ve výrobcích vyrobených z lihu, mimo provozovny, kde byl vyroben.

(5) Způsob zjišťování zásob lihu (etanolu) stanoví zejména § 15 zákona o lihu a § 17 až 20 vyhlášky MF a čl. 13.

(6) Evidence v litrech etanolu se vede v listinné nebo elektronické podobě s možností výstupu v listinné formě (§ 21 odst. 1 vyhlášky MF). Celní úřad může právnícké nebo fyzické osobě poskytnout doporučený vzor Záznamu o příjmu a vydání lihu podle přílohy č. 10.

(7) Právnícké nebo fyzické osoby, které:

a) líh vyrábějí, upravují, zpracovávají nebo dovážejí,

b) nakupují, zpracovávají, resp. užívají líh osvobozený od daně podle zákona o SPD (§ 71 odst. 1 písm. a), c), d), f) a g)) s výjimkou lihu podle § 11 odst. 1 písm. e) a g) zákona o lihu (obecně denaturovaný líh a přiboudlina),

jsou povinny dle § 15 odst. 2 zákona o lihu vést evidence o výrobě, příjmu, zásobách a vydání lihu v litrech etanolu a o množství etanolu obsaženého v zásobách surovin, polotovarů a hotových výrobků způsobem stanoveným v § 21 a následujících vyhlášky MF a tuto evidence uzavírat způsobem a ve lhůtách, které tato vyhláška stanoví.

(8) Ostatním osobám, např. osobám, které líh přijímají z členských států EU v režimu podmíněného osvobození od daně nebo ve volném daňovém oběhu, může správce daně uložit povinnost vedení obdobné evidence v souladu s ustanovením § 97 odst. 2 DŘ.

(9) Při vystavování dodacího listu platí, že dodací list vystavuje dodavatel lihu při každém vyskladnění lihu.

(10) Vzorek dodacího listu není právními předpisy stanoven. Jako dodací list může být použit jakýkoliv doklad obsahující minimálně náležitosti uvedené v ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky MF, například daňový doklad, doklad o dopravě, doklad o osvobození od daně, elektronický průvodní doklad eAD, SAD apod.

(11) Dodací list se vystavuje nejméně ve dvou vyhotoveních. Jedno vyhotovení musí doprovázet zásilku lihu k příjemci, druhé vyhotovení zůstává v evidenci dodavatele.

(12) Množství vyskladněného lihu (etanolu) se v dodacím listě uvádí v měřicích jednotkách s přesností na dvě desetinná místa pro jednotlivé obaly zvlášť (§ 15 odst. 4 vyhlášky MF). Zaokrouhlení se provede až v konečném součtu celé zásilky podle ustanovení § 33 vyhlášky MF.

(13) Vzorek přejímacího listu není právními předpisy stanoven. Jako přejímací list může být použit jakýkoliv doklad obsahující náležitosti uvedené v ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky MF, například daňový doklad, doklad o dopravě, doklad o osvobození od daně, elektronický průvodní doklad eAD, SAD apod.

(14) Pokud je líh v režimu podmíněného osvobození od daně odeslán příjemci usazenému mimo daňové území České republiky, považuje se, za předpokladu, že splňuje náležitosti uvedené v ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky MF, za přejímací list elektronický průvodní doklad eAD.

(15) Jestliže kupující nebo jím pověřená osoba je přítomna vyskladnění lihu u dodavatele, může převzetí lihu potvrdit na dodacím listu. Příjemce lihu přijímací list nevystavuje a u dodavatele i odběratele se eviduje množství lihu (etanolu) uvedené na dodacím listu (resp. na dokladu, který funkci dodacího listu plní).

ČÁST TŘETÍ DENATUROVANÝ LÍH

Čl. 15 Denaturace lihu

(1) Při provádění denaturace lihu musí být vždy přítomny úřední osoby celního úřadu.

(2) Denaturace musí být provedena tak, aby po smísení lihu s denaturačním prostředkem vznikla jejich dokonalým promísením homogenní kapalina, denaturační prostředek musí být rovnoměrně rozptýlen v celém objemu lihu.

(3) O provedené denaturaci musí provozovatel lihovaru, zvláštního lihovaru nebo octárny vyhotovit záznam obsahující údaje uvedené v § 9 odst. 3 zákona o lihu.

(4) Celní úřad kontroluje, zda při denaturaci lihu:

- a) byly dodrženy podmínky stanovené v § 9 zákona o lihu a § 13 vyhlášky MF,
- b) nebyly porušeny zákazy a omezení stanovené v § 13 zákona o lihu.

(5) Celní úřad kontroluje v souladu s § 13 odst. 1 písm. c) zákona o lihu, zda je denaturovaný líh používán k účelu použití dle přílohy č. 2 vyhlášky MZe, případně na základě povolení MZe vydaného v souladu s § 10 odst. 2 zákona o lihu k jinému účelu použití, než stanoví vyhláška MZe. V případě použití v rozporu s vyhláškou MZe, resp. povolením MZe, nelze na takový líh pohlížet jako na denaturovaný a v souladu s § 67 odst. 3 zákona o SPD nelze uplatnit osvobození dle § 71 odst. 1 písm. f) zákona o SPD.

(6) Je-li subjektem používán pro denaturaci jím vyráběný denaturační prostředek, je vhodné odebrat při první denaturaci vzorek denaturačního prostředku a nádobu s denaturačním prostředkem zajistit závěrou celního úřadu. Tento postup lze uplatnit zejména při větší frekvenci denurací a větším množství používaného denaturačního prostředku. Některé denaturační prostředky, zejména sypké, je vhodné před vlastním užitím rozmíchat v lihu a teprve takto připravenou směs vlévat do nádoby s lihem určeným k denaturaci.

(7) Úřední osoby celního úřadu dohlíží na správný postup prováděné denaturace. Po ukončení denaturace potvrdí úřední osoby celního úřadu správnost údajů uváděných v záznamu o provedené denaturaci lihu vyhotoveném provozovatelem lihovaru, zvláštního lihovaru nebo octárny. Záznam musí být vyhotoven v souladu s § 9 zákona o lihu. Vzor záznamu je uveden v příloze č. 11 a) a 11 b).

(8) Celní úřad při dohledu nad postupem denaturace odebere vzorek použitých látek – lihu před denaturací, denaturačního prostředku a lihu po provedené denaturaci způsobem uvedeným v čl. 20 odstavci 3.

(9) Celkový průběh denaturace celní úřad zaznamená do protokolu o místním šetření podle § 60 a § 80 odst. 3 DŘ. V protokolu o místním šetření bude uveden odkaz na vyhotovený záznam o provedené denaturaci (číslo a datum záznamu o provedené denaturaci).

(10) Množství denaturovaného lihu (etanolu) se zjišťuje metodami, které zajistí spolehlivé zjištění množství lihu (etanolu) v měřicích nebo ve stanovených jednotkách způsobem

uvedeným v § 18 odst. 6 a 7 vyhlášky MF, pro případ kontinuální denaturace se postupuje dle § 4 odst. 2 vyhlášky MF.

Čl. 16

Vsádková denaturace lihu

(1) Úřední osoba celního úřadu před zahájením vsádkové denaturace, před naplněním zásobní nádrže na denaturační prostředek, zkontroluje zejména:

a) zda údaje uvedené na etiketě denaturačního prostředku (výrobce prostředku, složení a koncentrace denaturačního prostředku, výrobní šarže, datum výroby apod.) souhlasí s dodaným atestem, potvrzením o shodě aj.,

b) zda druh a množství denaturačního prostředku, který má být použit, odpovídá množství a účelu jeho použití, které uvedl daňový subjekt. Při posuzování druhu a množství denaturačních prostředků se vychází z údajů uvedených zejména v příloze č. 2 k vyhlášce MZe, v povolení MZe k použití jiného denaturačního prostředku nebo jiného minimálního množství denaturačního prostředku nebo použití stanoveného denaturačního prostředku pro jiný účel.

(2) Výrobní zařízení zvláštních lihovarů, ve kterém se provádí vsádková denaturace lihu, musí odpovídat podmínkám stanoveným v § 5 odst. 6 zákona o lihu a zajišťovat dostatečné promíchání lihu s denaturačním prostředkem.

Čl. 17

Kontinuální denaturace lihu

(1) Množství protékajícího lihu (etanolu) a denaturačního prostředku se průběžně měří metrologicky ověřenými měřidly stanovenými ve vyhlášce MF a v prováděcím předpisu k zákonu o metrologii.

(2) Zařízení, ve kterém se provádí kontinuální denaturace lihu, musí být zajištěno závěrami celního úřadu v takovém rozsahu, aby bylo možno spolehlivě zajistit správné provádění denaturace. Zajištění zařízení závěrami celního úřadu musí být provedeno tak, aby nebylo možno odvádět líh určený k denaturaci nebo denaturační prostředek jinam, než do mísícího zařízení.

(3) Zařízení musí být uspořádáno tak, aby umožňovalo spolehlivé měření lihu (etanolu) určeného k denaturaci a denaturačního prostředku.

Umístění závěr na zařízení musí být zaznamenáno v nákresu. Nákres s vyznačením umístění závěr potvrdí celní úřad. Jedno vyhotovení nákresu o umístění závěr na zařízení předá celní úřad provozovateli, druhé vyhotovení bude součástí daňového spisu daňového subjektu.

(4) Před zahájením kontinuální denaturace prověřuje celní úřad splnění podmínky uvedené v odstavci 1 až 3.

(5) V průběhu a po ukončení kontinuální denaturace prověřuje celní úřad, kromě splnění podmínek uvedených v odstavci 1 až 3, i správnost údajů uváděných v záznamu o provedení kontinuální denaturace, vzor záznamu je uveden v příloze č. 11 a).

(6) Celní úřad ověřuje průběh prováděné kontinuální denaturace kdykoliv v jejím průběhu, nejméně však jedenkrát za tři dny. V případě, že mísící zařízení k provádění kontinuální denaturace umožňuje průtok lihu bez přidání denaturačního činidla, lze kontinuální denaturaci provést jen za přítomnosti úředních osob celního úřadu.

(7) O provedené kontinuální denaturaci musí provozovatel lihovaru, zvláštního lihovaru nebo octárny vyhotovit záznam obsahující údaje uvedené v § 9 odst. 3 zákona o lihu. Záznam o provedené kontinuální denaturaci je provozovatel lihovaru nebo zvláštního lihovaru povinen vyhotovit bezprostředně po jejím ukončení. V případě provádění kontinuální denaturace trvající nepřetržitě více než dvacet čtyři hodin, je provozovatel lihovaru, zvláštního lihovaru nebo octárny povinen vyhotovit záznam o prováděné kontinuální denaturaci každých dvacet čtyři hodin a dále bezprostředně po jejím ukončení.

Čl. 18

Doprava obecně denaturovaného lihu určeného pro výrobu pohonných hmot

(1) Doprava obecně denaturovaného lihu z lihovaru do daňového skladu zpracovatele lihu se uskutečňuje ve volném daňovém oběhu s osvobozením od daně.

(2) Pro dopravu obecně denaturovaného lihu osvobozeného od daně, určeného pro výrobu minerálních olejů uvedených v § 45 odst. 2 zákona o SPD nebo pro výrobu etyl-terciál-butyl-éteru je provozovatel lihovaru povinen vystavit zjednodušený průvodní doklad SAD.

(3) Pro dopravu obecně denaturovaného lihu se zajištění daně nevyžaduje.

(4) Při vyskladnění obecně denaturovaného lihu z lihovaru musí být množství vyskladňovaného lihu provozovatelem lihovaru spolehlivě zjištěno způsobem uvedeným v § 14 odst. 7 vyhlášky MF. Zjednodušený průvodní doklad je vystaven v souladu s ustanovením § 30 zákona o SPD a obsahuje údaje uvedené v Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2022/1636 ze dne 5. července 2022, kterým se doplňuje směrnice Rady (EU) 2020/262 stanovením struktury a obsahu dokladů vyměňovaných v souvislosti s dopravou zboží podléhajícího spotřební dani a stanovením prahu ztrát v důsledku povahy zboží.

Čl. 19

Doprava zvláště denaturovaného lihu určeného pro výrobu pohonných hmot

(1) Doprava zvláště denaturovaného lihu z lihovaru do daňového skladu zpracovatele lihu se uskutečňuje v režimu podmíněného osvobození od daně.

(2) Pro dopravu zvláště denaturovaného lihu v režimu podmíněného osvobození od daně je provozovatel lihovaru povinen vystavit elektronický průvodní doklad.

(3) Provozovatel lihovaru vyhotovuje na vyskladněnou zásilku dle ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky MF dodací list.

(4) Dodací list se vyhotovuje nejméně ve dvou vyhotoveních, z nichž nejméně jedno doprovází zásilku a jedno zůstává v evidenci odesílatele.

(5) Místo dodacího listu může být použit i jiný doklad (např. elektronický průvodní doklad, faktura apod.). Tento jiný doklad musí obsahovat údaje uvedené v odstavci 3.

(6) Pro dopravu zvláště denaturovaného lihu v režimu podmíněného osvobození od daně se požaduje poskytnutí zajištění daně.

(7) Daň musí být zajištěna způsobem uvedeným v § 21 odst. 1 zákona o SPD, a to ve výši daně, kterou by byl odesílatel povinen přiznat a zaplatit, kdyby dopravovaný líh nebyl osvobozen od daně.

Čl. 20

Personální zajištění kontrolní činnosti celních úřadů prováděné při dohledu nad dodržováním správného postupu denaturací lihu

(1) Ředitel celního úřadu zajistí personální zabezpečení kontrolní činnosti celních úřadů prováděné dle zákona o lihu. V souladu s interním protikorupčním programem celní správy jsou vytvářeny kontrolní skupiny z úředních osob celního úřadu tak, aby personální složení kontrolních skupin, které budou provádět kontrolní činnost v souvislosti s denaturacemi lihu u daňových subjektů, bylo měněno způsobem uvedeným v odstavci 3.

(2) V této souvislosti ředitel celního úřadu jmenuje úřední osoby celního úřadu, které jsou odborně způsobilé ke kontrolní činnosti v souvislosti s denaturacemi lihu (tzn. k provedení místního šetření, ověření správnosti a úplnosti denaturace a k odběru vzorků) tak, aby bylo možné sestavit minimálně tři různé kontrolní skupiny. V případě potřeby Odbor 23 Daní GŘC ve spolupráci s odborem 40 – Řízení lidských zdrojů GŘC zajistí proškolení nezbytného počtu pracovníků na potřebné odbornosti.

(3) Příslušný služební funkcionář určený ředitelem celního úřadu vždy operativně sestaví kontrolní skupinu, která provede kontrolní činnost u daňového subjektu v rámci místního šetření konaného v souvislosti s denaturací lihu. Kontrolní skupina bude minimálně dvoučlenná. Složení kontrolní skupiny sestavené pro kontrolní činnost u jednoho daňového subjektu musí být měněno nejpozději po pěti pracovních dnech, ve kterých tatáž kontrolní skupina vykoná místní šetření v souvislosti s dozorem při denaturaci u daného subjektu nebo po uplynutí zdaňovacího období, a to na základě toho, co nastane dříve. Současně podle rizikovitosti daňového subjektu určí, kolik bude u daňového subjektu odebráno vzorků. Odběry vzorků budou prováděny namátkově, minimálně jedenkrát měsíčně, u rizikových subjektů minimálně ve 20 % z provedeného počtu denaturací v průběhu týdne, přičemž informace o uskutečnění odběrů vzorků nebude subjektu sdělována s předstihem. Kontrolní skupina bude mít s sebou vždy vzorkovnice a ostatní příslušenství k odběru vzorků, aby v případě i sebemenších pochybností o správnosti denaturace mohla odebrat vzorky a aby kontrolovaný subjekt nemohl předpokládat, zda budou či nebudou vzorky odebrány. V případě pochybností o průběhu denaturace lze odebrat v případech, kdy již nelze odebrat vzorek lihu použitého k denaturaci, či spotřebovaných látek použitých k denaturaci, pouze vzorek denaturovaného lihu. Tyto skutečnosti kontrolní skupina uvede do protokolu o místním šetření. Podrobný návod, jak definovat požadavky na CTL pro odborné posouzení odebraných vzorků, včetně rozlišení typů vzorků, je přílohou č. 12. Po ukončení denaturace lihu vyplní kontrolní skupina elektronický formulář „Záznam o průběhu denaturace DA-DFN“, který je umístěn na intranetu celní správy v sekci „Elektronické formuláře“ → „Daňové řízení“.

(4) Kontrolní skupina je povinna při každé prováděné denaturaci dohlížet na všechny úkony prováděné v rámci konkrétní denaturace lihu a v průběhu místního šetření ověřit, že:

- a) celá kontrolní skupina dohlížela na všechny úkony prováděné v rámci konkrétní denaturace lihu,
- b) nedenaturovaný líh určený k denaturaci byl ve zvláštních lihovarech skladován v nádobách zajištěných úřední závěrou celního úřadu,
- c) zařízení sloužící k provádění kontinuální denaturace bylo zajištěno úředními závěrami celního úřadu v takovém rozsahu, aby bylo možno spolehlivě zajistit správné provádění kontinuální denaturace,
- d) bylo řádně změřeno množství lihu (etanolu) určeného k denaturaci,
- e) byl ověřen druh a množství denaturačního prostředku, byla ověřena platnost výjimky MZe, pokud je denaturace lihu prováděna na základě výjimky MZe,
- f) denaturační prostředky, jsou-li používány opakovaně, byly zajištěny úřední závěrou celního úřadu proti neoprávněné manipulaci s nimi a byly viditelně označeny identifikačním

popisem denaturačního prostředku tak, aby nemohlo dojít k záměně denaturačního prostředku při denaturaci,

g) do lihu nedenaturovaného bylo přimícháno stanovené minimální množství určeného denaturačního prostředku,

h) byly řádně odebrány vzorky lihu nedenaturovaného i denaturovaného, příp. denaturačního prostředku (pokud nebyl zajištěn úřední závěrou celního úřadu při posledním použití) v souladu s vnitřním aktem řízení⁷,

i) byl řádně vyplněn záznam o denaturaci lihu daňovým subjektem, s důrazem na uvádění všech povinných údajů včetně druhu lihu určeného k denaturaci a povinnost uvádění čísla položky Záznamu o příjmu a vydání lihu, pod kterou byl registrován lih určený k denaturaci,

j) kontrolní skupina zaznamená ověření skutečností uvedených v písm. a) až i) do protokolu o místním šetření.

(5) O pořízení videozáznamu z konkrétní denaturace lihu rozhodne služební funkcionář nebo jím pověřený zástupce. Videozáznam z průběhu denaturace lihu bude pořizován zejména v případě rizikových denaturací lihu. Při rozhodování, která denaturace lihu je riziková, bude brán zřetel zejména na rizikovost subjektu a dále na způsob denaturace lihu, např. nízkou dávkou denaturačního prostředku, zejména u denaturací lihu povolených podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o lihu na výjimku MZe, které jsou považovány za rizikové. Služební funkcionář může také rozhodnout, že v případě často se opakujících denaturací lihu pro jeden subjekt bude videozáznam pořizován náhodně, např. v intervalu 1 z 5 denaturací. Při pořizování videozáznamu bude kontrolní skupina postupovat v souladu s body a) až i) tohoto odstavce, kdy budou zaznamenávány jednotlivé úkony tak, aby videozáznam prokazatelně dokumentoval celý průběh denaturace lihu. Není třeba pořizovat videozáznam po celou dobu plnění cisterny lihem (autocisterny, železniční cisterny), kontrolní skupina zdokumentuje tento úkon jednoznačným způsobem tak, aby bylo zřejmé, že cisterna byla před naplněním lihem prázdná, následně byla naplněna (jednotlivé komory) a poté bude navazovat videozáznam z průběhu denaturace lihu. Z míchání lihu a denaturačního prostředku v cisterně není třeba pořizovat videozáznam po celou dobu. Po ukončení denaturace lihu vyčká kontrolní skupina na vydání záznamu o provedené denaturaci lihu. Celý videozáznam bude slovně komentován členem kontrolní skupiny, který jej bude pořizovat.

(6) V případě, že bezpečnostní podmínky v daňovém skladu nebo octárně neumožňují pořizování videozáznamu ve všech prostorách, které jsou v přímé souvislosti s prováděním denaturace lihu (např. chemické provozy a místa nacházející se v rizikových pásmech hrozícího nebezpečí výbuchu), je vypracován, prostřednictvím vnitřního aktu řízení celního úřadu, postup pořizování videozáznamu z prováděné denaturace lihu v prokazatelně rizikovém provozu. Za prokazatelně rizikový provoz se považuje takový provoz, který byl určen osobou odborně způsobilou jednající za daňový subjekt, a tyto prostory byly konkrétně specifikovány v rámci ústního jednání, jehož výstupem je protokol o ústním jednání. V případě, že celní úřad nedisponuje kamerou s certifikátem k použití ve výbušném prostředí, nebude v rizikových pásmech hrozícího nebezpečí výbuchu videozáznam z průběhu denaturace lihu pořizován.

(7) V případě kontinuální denaturace do stacionárních nádrží daňového skladu nebo octárny se videozáznam nepořizuje.

(8) Služební funkcionář nadřízený členům kontrolní skupiny, případně jeho zástupce, nebo funkcionář určený vedoucím odboru Daňového nebo ředitelem celního úřadu, vyhodnotí pořízený videozáznam z denaturace. V případě, že v rámci kontroly došlo k odběru vzorku, ponechá se videozáznam pro potřeby případné další kontroly prozatím neuzavřený až do doby obdržení výsledků analýzy CTL (např. pro případ, že u nevyhovujících vzorků subjekt namítá jejich záměnu). O vyhodnocení sepíše úřední záznam, který založí do vyhledávací části

⁷ Vnitřní předpis č. 3/2023 Postup pro odběr a manipulaci se vzorky a dokumentaci výsledků laboratorního zkoumání a analýz.

daňového spisu příslušného daňového subjektu. V případě zjištění pochybností o řádném průběhu denaturace bezodkladně přijme potřebná opatření a informuje svého nadřízeného služební funkcionáře. Služební funkcionář zajistí archivaci videozáznamů z denurací po stejnou dobu, jako činí doba archivace příslušného protokolu z místního šetření (dle skartační lhůty). Vzor záznamu pro vyhodnocení videozáznamu z denaturace lihu je v příloze č. 13.

(9) Ředitel celního úřadu nebo příslušný služební funkcionář určený ředitelem celního úřadu může stanovit, že nebudou vyhodnocovány všechny pořízené videozáznamy. Minimální počet vyhodnocovaných videozáznamů v případě rizikových subjektů (kategorie rizika 3, 4 a 5) bude upraven vnitřním aktem řízení ředitele celního úřadu. Vždy budou vyhodnoceny všechny videozáznamy pořízené při denuracích, při kterých byly odebrány vzorky.

ČÁST ČTVRTÁ PĚSTITELSKÉ PÁLENÍ

Čl. 21

Definice základních pojmů

Pro účely této MI se v oblasti pěstitelského pálení rozumí:

- a) pěstitelskou pálenicí provozovna vyrábějící ovocné destiláty formou služby výhradně pro pěstitele ze surovin jimi dodaných,
- b) pěstitelským pálením výroba ovocných destilátů pro pěstitele prováděná jako služba zadavateli,
- c) pěstitelkou fyzická osoba, která na vlastním pozemku nebo na pozemku, který je oprávněna užívat z jiného právního důvodu, vypěstovala ovoce, nebo fyzická osoba, která ovoce obdržela ve formě naturálního plnění, přičemž tyto pozemky se nacházejí na území České republiky,
- d) domácností skupina fyzických osob, jež spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby,
- e) vázanou zásobou destilát ze sběrných nádob shromážděný v nádobách zajištěných celním úřadem nebo destilát neodpovídající svými kvalitativními znaky příslušnému druhu ovocného destilátu (nelze předat pěstiteli k „pitným“ účelům). Vázaná zásoba slouží například k proplachu lihového měřidla před zahájením výroby, naplnění vložných nádob měřidla,
- f) výrobním obdobím doba od 1. července běžného roku do 30. června roku bezprostředně následujícího,
- g) kampaní je část výrobního období, kdy v pěstitelské pálenici probíhá výroba destilátů z pěstitelského pálení (kampaň je zahájena tehdy, kdy pěstitelská pálenice zahájí výrobu a ukončena tehdy, kdy pěstitelská pálenice výrobu ukončí, zpravidla je kampaň kratší, než výrobní období).

Čl. 22

Pěstitelské pálenice

(1) Pěstitelská pálenice vyrábí ovocný destilát výhradně pro pěstitele ze surovin jimi dodaných. Suroviny pěstitelů lze smísit dohromady, pouze pokud k tomu pěstitel dá písemný souhlas do prohlášení, které předkládá provozovateli pěstitelské pálenice (§ 4 odst. 8, písm. e) zákona o lihu). Pěstitel je dle ustanovení § 4 odst. 6 zákona o lihu oprávněn nechat si vyrobit pro sebe a osoby tvořící s pěstitelkou domácnost v jednom výrobním období z vlastní dodané suroviny nejvýše 30 litrů etanolu zdaněného sazbou spotřební daně stanovené pro ovocné destiláty z pěstitelského pálení podle § 70 zákona o SPD (tzn., že pro každého člena domácnosti nelze použít samostatně limit 30 litrů etanolu).

(2) V případě, že provozovatel pěstitelské pálenice vyrobí pro pěstitele ve výrobním období více než 30 l etanolu (např. 35 litrů etanolu), 30 litrů etanolu se zdaní sazbou spotřební daně stanovenou pro ovocné destiláty z pěstitelského pálení a zbytek (ve výše popsaném příkladu 5 litrů etanolu) základní sazbou spotřební daně z lihu. Sazby daně z lihu jsou uvedeny v § 70 zákona o SPD.

(3) Ovocný destilát z pěstitelského pálení nesmí být předmětem prodeje (§ 4 odst. 9 zákona o lihu).

(4) Pro případ, že by si pěstitel neodebral destilát z pěstitelského pálení, je možné řešit umoření nákladů vynaložených na vypálení destilátu z pěstitelského pálení například vybíráním zálohy, která se při odběru započítá do vyúčtování a v případě neodebrání destilátu pokryje náklady na jeho výrobu.

(5) Pěstitel musí použít výhradně přípustné suroviny (§ 4 odst. 4 zákona o lihu) a splňovat podmínky podle § 2 odst. 1 písm. o) zákona o lihu (definice osoby pěstitele) a o splnění těchto podmínek musí provozovateli pěstitelské pálenice předložit písemné prohlášení s náležitostmi dle § 4 odst. 8 zákona o lihu. Doporučený vzor objednávky – prohlášení je v příloze č. 14.

(6) Provozovatel pěstitelské pálenice musí o každém případě pěstitelského pálení vést evidenci dle § 4 odst. 10 zákona o lihu. Součástí adresy trvalého pobytu je i PSC.

(7) Při zjišťování výroby se v pěstitelské pálenici postupuje obdobně jako v ostatních lihovarech. V pěstitelských pálenicích používajících měřidla uvedená v § 4 odst. 1 písm. c) vyhlášky MF se teplotou lihu protékajícího měřidlem podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o lihu rozumí teplota 20 °C (§ 9 odst. 4 vyhlášky MF).

(8) Úřední osoby celního úřadu po ukončení úkonů prováděných v souvislosti se zjišťováním vyrobeného množství lihu (etanolu) zajistí líh ze sběrných nádob kontrolního lihového měřidla úřední závěrou ve vhodné nádobě (dodané provozovatelem pěstitelské pálenice). Způsob dalšího nakládání s lihem ze sběrných nádob se zaznamená do protokolu (§ 60 daňového řádu). O této vázané zásobě vede provozovatel pěstitelské pálenice evidenci podle vzoru v příloze č. 15.

(9) Líh ze sběrných nádob, který nebude použit jako vázaná zásoba, se znehodnotí za přítomnosti úřední osoby celního úřadu např. vypuštěním do odpadní jímky při zachování požadavků zvláštních předpisů o ochraně životního prostředí. Toto znehodnocení celní úřad zaznamená do protokolu (§ 60 DŘ). Stejným způsobem se znehodnotí destilát, který byl použit k výplachu výrobního zařízení před zahájením nového výrobního období.

(10) Po ukončení výrobního období je vhodné opatřit úřední závěrou topeniště a výpustní kohouty kotlíků z důvodu zamezení nelegální výroby lihu. Toto preventivní opatření není legislativně upraveno a nelze je vynucovat. V případě, že celní závěry nebudou přiloženy z důvodu nesouhlasu provozovatele pěstitelské pálenice, celní úřad zvýší u tohoto subjektu rozsah kontrolní činnosti.

(11) Pokud provozovatel pěstitelské pálenice podá návrh na provozování daňového skladu, ovocného lihovaru, na stejném výrobním zařízení, na kterém provozuje pěstitelskou pálenici, správce daně stanoví podmínky, za kterých bude umožněno střídání režimů pěstitelské pálenice a ovocného lihovaru. Tyto podmínky uvede v povolení k provozování daňového skladu a současně uvede v tomto povolení, které prostory budou provozovány v režimu pěstitelské pálenice a které budou daňovým skladem v režimu ovocného lihovaru.

(12) V případě, že provozovateli daňového skladu bylo vydáno povolení k provozování pěstitelské pálenice na stejném zařízení, na kterém již je provozován daňový sklad, ovocný lihoval, postupuje správce daně obdobně, jako v odstavci 10.

Čl. 23

Kontrola oprávnění k výrobě ovocných destilátů pro pěstitele

(1) Před uvedením do provozu a před zahájením kampaně je provozovatel pěstitelské pálenice povinen ohlásit celnímu úřadu skutečnosti uvedené v § 16 zákona o lihu vztahující se k provozování pěstitelské pálenice.

(2) Při kontrole oprávnění k provozování pěstitelské pálenice si celní úřad vyžádá od provozovatele nové pálenice (přiměřeně před zahájením výrobního období) předložení těchto dokladů:

- a) povolení MZe,
- b) živnostenské oprávnění,
- c) schéma výrobního zařízení,
- d) ověřovací list lihového měřidla,
- e) ověřovací list lihoměru.

(3) Provozovatel pěstitelské pálenice je povinen se zaregistrovat jako plátce spotřební daně nejpozději do dne vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit (§ 4 odst. 2 zákona o SPD).

Čl. 24

Kontrola uspořádání a zajištění výrobního zařízení pěstitelské pálenice

(1) Celní úřady kontrolují, zda právnické nebo fyzické osoby vyrábějící ovocný destilát používají jen takové výrobní zařízení, jehož uspořádání zaručuje spolehlivé zjištění veškerého vyrobeného lihu, tedy takové, aby lihové páry a kapaliny nemohly být odváděny jinam než do chladiče a kontrolního lihového měřidla nebo měřidel. Výrobní zařízení musí být uzpůsobeno k umístění závěr.

(2) Technické požadavky na uspořádání výrobního zařízení pěstitelské pálenice jsou blíže specifikovány v § 1 vyhlášky MZe.

(3) V pěstitelských pálenicích musí být výrobní zařízení uspořádáno tak, aby destilace byla přímo spojena s rektifikací a lihovým kontrolním měřidlem byl registrován již rektifikovaný výrobek (§ 5 odst. 3 zákona o lihu). V pěstitelských pálenicích, kde výroba surového destilátu probíhá odděleně od rektifikace, je možné podle § 8 odst. 1 zákona o lihu provádět rektifikaci lihu pouze na základě povolení správce daně.

(4) Během kampaně v pěstitelské pálenici nesmí být výrobní zařízení použito k jiným účelům. V případě, že dochází ke střídání režimů pěstitelské pálenice a ovocného lihovaru na jednom výrobním zařízení, musí být vždy řádně ukončena výroba lihu v jednom režimu a zahájena výroba lihu v druhém režimu, včetně výpočtu výroby lihu a dalších úkonů, které s tím souvisejí. V pěstitelské pálenici jsou to úkony podle čl. 26 až 27, v ovocném lihovaru podle čl. 11.

(5) Zajištění výrobního zařízení a lihového kontrolního měřidla provádí celní úřad přiložením jednoduchých a dvojitých závěr, přičemž dvojitá závěra je další jednoduchá závěra přiložená na krytí (plechový kryt, síť, mříž apod.) místa opatřeného závěrou jednoduchou.

(6) Veškerá místa zajištěná úřední závěrou s uvedením druhu závěry vyznačí celní úřad shodně na dvojím provedení nákresu výrobního zařízení (výkres, technická dokumentace), který je povinen předložit před zahájením výroby provozovatel pěstitelské pálenice společně s popisem výrobního zařízení. Jeden nákres zůstává provozovateli pěstitelské pálenice, druhé vyhotovení celnímu úřadu. Jakékoliv změny v umístění závěr nebo druhu závěr celní úřad vyznačí do obou nákresů. V tomto nákresu provozovatel pěstitelské pálenice stvrdí svým podpisem (včetně podpisu na jednotlivých listech nákresu) totožnost všech závěr na výrobním zařízení s vyznačením míst jejich umístění na nákresu. Pro následnou snadnější identifikaci se doporučuje vyznačené závěry na výkrese, technické dokumentaci přesně identifikovat (např. označit čísla, písmeny lomemeno čísla apod.).

(7) Každá závěra nese své identifikační znaky příslušné danému celnímu úřadu. Při kontrole závěr přiložených na výrobním zařízení, příp. jinde v pěstitelské pálenici, je nutné ověřit, zda charakteristické znaky na kontrolovaných závěrech odpovídají příslušným znakům používaným celním úřadem. Odběry závěr jsou prováděny periodicky (jako prevence) minimálně jedenkrát za kampaň v množství 2 až 5 % z celkového počtu přiložených závěr. V případě podezření na porušení zákazu manipulace se závěrami dle § 6 odst. 5 zákona o lihu odebere celní úřad závěru za přítomnosti provozovatele pěstitelské pálenice pro ověření kriminalistickými metodami, přitom postupuje přiměřeně podle čl. 6 odst. 4. V případech, kdy výrobní zařízení pěstitelské pálenice je dlouhodobě mimo provoz, ponechává se minimální termín odběru úředních závěr na uvážení celního úřadu v závislosti na místních podmínkách.

(8) Zajištění výrobního zařízení provádí celní úřad před zahájením výroby v pěstitelské pálenici.

(9) V pěstitelských pálenicích zajišťuje celé výrobní zařízení a měřidla celní úřad úředními závěrami.

(10) V pěstitelských pálenicích se také zajišťují oboje vnější i vnitřní dvířka lihového kontrolního měřidla ZEHR. U kontrolních měřidel ZEHR se vždy zajišťují závěrami kryty měřidla. Obdobně se postupuje u kontrolního měřidla typu OLM 4 Ti a KOLM 20 L. U měřidla SITRANS nebo průtočných měřidel s oválovými koly se vždy zajišťuje závěrami společný kryt jednotlivých částí měřidla nebo samostatně každá část měřidla, nejsou-li opatřeny společným krytem.

(11) Před zahájením každé kampaně kontroluje celní úřad neporušenost závěr a o jejich stavu vede příslušnou evidenci. Na místa, kde došlo k porušení závěr nebo je bylo nutné odstranit, a to za přítomnosti celního úřadu (např. při technické odstávce a opravě zařízení), přiloží celní úřad nové. Při každém zjišťování výroby kontroluje celní úřad pokaždé stav závěr na lihovém kontrolním měřidle, na ostatních místech v případě potřeby nebo namátkově podle své úvahy.

(12) V pěstitelských pálenicích se neprovádí váhová měrná zkouška lihového měřidla. To neplatí v případě, kdy provozovatel na stejném zařízení část roku provozuje pěstitelské pálení a část roku zařízení využívá jako ovocný lihovar.

Čl. 25

Změny uspořádání výrobního zařízení

(1) Změnami výrobního zařízení se pro účely tohoto předpisu rozumí například:

- a) takové úpravy výrobního zařízení, které nejsou schválené MZe, mající za cíl zlepšení jakosti výrobku, urychlení výrobního procesu, úspory energií, zvýšení výtěžnosti surovin,
- b) takové úpravy výrobního zařízení, které umožní jímat líh mimo měřidla uvedená v § 4 odst. 1 písm. d) vyhlášky MF, nebo
- c) takové úpravy výrobního zařízení, jejichž výsledkem je uspořádání, které je v rozporu s jinými ustanoveními zákona o lihu.

(2) V případě změn výrobního zařízení uvedených v odstavci 1 písm. a) správce daně postupuje podle míry porušení předpisů a ohrožení zájmů společnosti v souvislosti se změnami výrobního zařízení, které realizoval provozovatel pěstitelské pálenice. Tyto změny jsou řešeny při standardní spolupráci správce daně s daňovým subjektem na základě oznámení daňového subjektu. V případě neoprávněného porušení závěr postupuje správce daně podle § 17a odst. 2 písm. b) s použitím § 17a odst. 8 písm. b) zákona o lihu. Pokud se jedná o drobné změny, které neumožní provoz nelegální výroby lihu, správce daně postupuje podle § 17a zákona o lihu. V případě změn, které vedou k nelegální výrobě lihu uvedeného v odstavci 1 písm. b), správce daně po zjištění této skutečnosti neprodleně zahájí daňové řízení, a dále postupuje v souladu s vnitřním aktem řízení upravujícím spolupráci orgánů Celní správy České republiky v pozici správců daně a orgánů činných v trestním řízení³. Současně správce daně bezodkladně upozorní prostřednictvím Odboru 23 Daní Generálního ředitelství

cel na tyto skutečnosti MZe a zároveň postupuje podle § 17a zákona o lihu. Správce daně může po posouzení konkrétního případu uložit podle ustanovení § 101 DŘ provozovateli pěstitelské pálenice povinnost uvést výrobní zařízení do souladu s právními předpisy týkajícími se lihu a do souladu s dokumentací, která byla předložena MZe (§ 4 odst. 1 zákona o lihu).

(3) Za změny výrobního zařízení, na které se nevztahuje odstavec 1, se považuje výměna vadných drobných součástí zařízení (nikoli kotlů, chladičů apod.), měřících a regulačních prvků (s výjimkou měřidla) apod.

Čl. 26

Zahájení výrobního období

(1) Před zahájením výrobního období celní úřad zkontroluje, zda na měřidle je úplný počet neporušených závěr, zda umístění měřidla a platnost ověření měřidla odpovídá podmínkám podle § 6 vyhlášky MF a dále přezkouší činnost jednotlivých částí měřidla, zkontroluje a zaznamená stav měřidla. Podle potřeby propláchne měřidlo lihem a zajistí měřidlo závěrami. U měřidel typu ZEHR naplní před zajištěním vložnou nádobu a jímku pro teploměr lihem o známé koncentraci, do jímky umístí lihoměr a teploměr, pokud je používán, a vloží do měřidla maximální teploměr. Úkony prováděné v souvislosti s počáteční úpravou měřidla dle § 6 vyhlášky MF zaznamená celní úřad do protokolu podle § 60 DŘ.

(2) V pěstitelských pálenicích se může při zahájení kampaně použít pro technologicky nutné operace (proplachy zařízení, naplnění vložných nádob, naplnění jímky apod.) destilát z předcházejícího výrobního období – vázaná zásoba destilátu ze sběrných nádob.

(3) Je vhodné, aby celní úřad zkontroloval formální náležitosti vzoru přihlášky – písemného prohlášení pěstitele podle § 4 odst. 8 zákona o lihu.

Čl. 27

Zjišťování množství etanolu obsaženého ve vyrobeném lihu – celním úřadem

(1) Pro měření množství vyrobeného lihu (etanolu) v pěstitelských pálenicích se používají pouze typově schválené a ověřené měřicí systémy a typy kontrolních lihových měřidel a dále stacionární nádrže na měření úkapů a dokapů, které jsou uvedeny v § 4 vyhlášky MF. Pro všechna měřidla (lihová kontrolní měřidla, stacionární nádrže, měřidla teploty, hmotnosti, hustoty atd.) používaná celním úřadem a provozovatelem pěstitelské pálenice pro účely stanovené zákonem o lihu a prováděcími předpisy k zákonu o lihu obecně platí, že všechna tato měřidla musí splňovat podmínky stanovené zákonem o metrologii (musí být metrologicky typově schválená a mít platné ověření).

(2) Celní úřad v souladu s § 12 vyhlášky MF zjišťuje vyrobené množství lihu (etanolu) podle provozních podmínek pálenice, nejméně jedenkrát za dva měsíce (za dodržení této minimální frekvence odpovídá celní úřad), dále po ukončení kampaně, nejpozději však poslední den výrobního období, při přerušení výroby na dobu delší než 10 dní, při vyřazení měřidla z používání, po ukončení měření lihu podle § 10 vyhlášky MF (náhradní způsob měření) a v případě nepředvídatelných poruch v provozu. V případě nepředpokládaného přerušení výroby na dobu delší než 10 dní (např. nedostaví-li se pěstitel, který měl daný termín předem dohodnut), není nutno, dle posouzení okolností, postupovat jako v případě úmyslného neohlášení odstávky pálenice na dobu delší než 10 dní.

(3) U měřidel podle § 4 odst. 1 písm. c) vyhlášky MF se v pěstitelských pálenicích teplota lihu protékajícího tímto měřidlem nezapisuje a rozumí se jí teplota 20 °C.

(4) Aby nedošlo ke zkreslení skutečností podstatných pro správné stanovení základu daně správcem daně, musí celní úřad provést zjištění výroby v nejbližším možném termínu (nejpozději do 10 dnů) po oznámení ukončení kampaně provozovatelem, popř. oznámení o přerušení výroby na dobu delší než 10 dnů. V případě plynulé výroby je nutné zjištění výroby

provést častěji než jedenkrát za dva měsíce, a to z důvodu možnosti přeplnění sběrných nádob a následné nemožnosti správného zjištění vyrobeného množství lihu (etanolu).

(5) O zjištěném množství vyrobeného lihu (etanolu) vyhotoví celní úřad výrobní list (§ 11 odst. 5 vyhlášky MF).

(6) V pěstitelských pálenicích se množství lihu (etanolu) obsaženého ve vzorcích ze sběrných nádob měřidla eviduje v pomocné evidenci podle přílohy č. 15 (§ 11 odst. 5 vyhlášky MF).

(7) V případě, kdy je množství vzorku ve sběrných nádobách nedostačující pro stanovení objemového množství etanolu areometrem, je nutno odebrat vzorek pro stanovení v CTL (stanovení lze provést i z 10 ml vzorku) způsobem uvedeným v § 20 vyhlášky MF. V protokolu o odběru vzorku je nutno vyznačit, že je požadováno pouze stanovení objemového množství etanolu na základě hustoty.

(8) Pro stanovení objemového množství etanolu areometrem v pálenici se použije průměrný vzorek – po smíchání vzorků z obou sběrných nádob.

Čl. 28

Zjišťování množství vyrobeného etanolu – základ daně pro zdaňovací období

(1) Základ daně z lihu pro účely zákona o SPD je množství vyrobeného lihu v ovocných destilátech za zdaňovací období vyjádřené v hektolitrech etanolu při teplotě 20 °C zaokrouhlené na dvě desetinná místa. Toto množství musí odpovídat množství vyrobeného etanolu pro pěstitele, uvedenému ve výdajové části záznamu o příjmu a vydání lihu za dotčené zdaňovací období. Pro stanovení základu daně z lihu může správce daně uložit podle § 97 DŘ provozovateli pěstitelské pálenice povinnost vést zvláštní záznamy (evidence) uvedené v odstavcích 2, 3 a 4. Vzory evidencí uvedených v příloze tohoto předpisu mají pouze doporučující charakter. Způsob vedení evidence je na posouzení správce daně. Na daňovou povinnost, lhůtu podání daňového přiznání a lhůtu splatnosti daně se uplatňuje ustanovení § 76 zákona o SPD.

(2) V případě periodické výroby (v klasickém „kotle“ je zpracována jedna dávka) je vzor evidence uveden v příloze č. 16.

(3) V případě kontinuální výroby (destilace probíhá na koloně – nepřetržitě je přiváděna prokvašená zápara) je nutností zajistit možnost měření denní výroby (denní množství a průměrná lihovitost, např. v denní nádobě). Vzor této evidence je uveden v příloze č. 17.

(4) V případě zpracování ovoce od několika pěstitelů v jedné kvasné nádobě (společné kvasy) se doporučuje evidovat každou kvasnou nádobu samostatně. Výtěžnost je možné zjistit až po zpracování celé kvasné nádoby. Vzor této evidence je uveden v příloze č. 18.

(5) Zjistí-li celní úřad v rámci své kontrolní činnosti (např. při konečném zjišťování množství vyrobeného etanolu související s ukončením výrobního období nebo při zjišťování množství vyrobeného etanolu k poslednímu dni zdaňovacího období), že množství etanolu evidované v příjmové části záznamu je vyšší než množství etanolu evidovaného ve výdajové části záznamu, resp. je vyšší než je součet základů daně za sledované období (jednotlivá zdaňovací období), vzniká provozovateli pěstitelské pálenice povinnost daň přiznat a zaplatit.

(6) Za den zjištění se považuje den, kdy byl provozovatel pěstitelské pálenice seznámen s výsledkem kontrolní činnosti uvedené v odstavci 5.

(7) V případě, že skutečnost uvedenou v odstavci 5 zjistí provozovatel pěstitelské pálenice dříve (ne na základě sdělení celního úřadu), za den zjištění se považuje den uzavření/rekapitulace záznamu, nejpozději den vyhotovení závěrečné zprávy.

Čl. 29

Vedení záznamu o příjmu a vydání lihu v pěstitelských pálenicích

(1) Celní úřad kontroluje, zda provozovatel pěstitelské pálenice vede záznam o příjmu a vydání lihu (dále jen „záznam“) v souladu s ustanovením § 21, resp. § 25 vyhlášky MF.

(2) V příjmové části záznamu se uvádí množství lihu v litrech etanolu zjištěné dle § 11 vyhlášky MF a evidované na příslušných výrobních listech. V souladu s § 11 odst. 5 vyhlášky MF se v pěstitelských pálenicích množství etanolu obsaženého ve vzorcích ze sběrných nádob měřidla eviduje v pomocné evidenci obsahující údaje o množství lihu (etanolu) ze sběrných nádob měřidla a o množství etanolu zlikvidovaného celním úřadem, či jinak využitého.

(3) Ve výdejové části záznamu se podle § 25 odst. 2 písm. a) vyhlášky MF se, v souladu s § 25 odst. 3 vyhlášky MF, provádí zápis pravidelně k poslednímu dni kalendářního měsíce. Tato položka sestávající se z množství etanolu vyrobených pro jednotlivé pěstitele (součet z pomocné evidence) se zaokrouhuje na celé litry etanolu. V pomocné evidenci se jednotlivé případy uvádějí v litrech etanolu s přesností na dvě desetinná místa (§ 33 vyhlášky MF).

(4) Ve výdejové části záznamu se podle § 25 odst. 2 písm. b) vyhlášky MF případně uvede množství etanolu znehodnoceného za přítomnosti úředních osob celního úřadu dle protokolů o znehodnocení (úkapy, dokapy, vadný destilát).

(5) Ovocný destilát, který si pěstitel neodebral ve zdaňovacím období, se eviduje v pomocné evidenci jako výdej do skladu neodebraného destilátu.

Čl. 30

Ukončení kampaně a uzavření záznamu

(1) Pěstitelské pálenice uzavírají záznam ke dni ukončení sezónní výroby (kampaně), nejpozději však dnem ukončení výrobního období (§ 30 odst. 1 písm. c) vyhlášky MF). Při uzavírání záznamu se porovná příjmová a výdejová část záznamu. Nezjišťuje se evidovaná zásoba lihu (etanolu), ani se neprovádí fyzická inventura lihu (etanolu).

(2) Podle místních podmínek celní úřad rozhodne, zda veškerou vázanou zásobu pocházející ze vzorků v měřidle ponechá na zásobě pro verifikaci zařízení, či celní úřad jejich část znehodnotí. Při znehodnocení postupuje celní úřad přiměřeně dle čl. 33 odstavce 1 a 2.

(3) Při ukončení podnikatelské činnosti pěstitelské pálenice se záznam uzavírá tak, aby zpráva o jeho uzavření mohla být předložena ke dni vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit podle § 68 písm. d) zákona o SPD. Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká v tomto případě nejpozději jeden den před podáním žádosti o výmaz z obchodního rejstříku nebo žádosti o zrušení živnostenského oprávnění.

Čl. 31

Zpráva o uzavření záznamu

(1) Písemná zpráva o uzavření záznamu (dále jen „zpráva“), zpracovaná provozovatelem pěstitelské pálenice, musí obsahovat:

- a) rekapitulaci příjmové a výdejové části záznamu,
- b) údaj o množství zdaněného neodebraného ovocného destilátu v litrech etanolu.

(2) Provozovatel pěstitelské pálenice předloží celnímu úřadu zprávu do 30 dnů ode dne, kdy měl být záznam uzavřen. Při ukončení činnosti provozovatele pěstitelské pálenice se předkládá zpráva ve lhůtě podle § 31 odst. 4 vyhlášky MF ke dni podání daňového přiznání v souvislosti se vznikem povinnosti spotřební daň přiznat a zaplatit. Vzor zprávy o uzavření záznamu je uveden v příloze č. 19.

(3) Celní úřad zkontroluje předloženou zprávu s použitím podkladů, které má k dispozici z vlastní činnosti, a dále z podkladů, které provozovatel pěstitelské pálenice předloží celnímu

úřadu na jeho vyžádání. Ověření skutečností uvedených ve zprávě provádí celní úřad zpravidla v rámci místního šetření v souladu s ustanovením § 80 a násl. DŘ. Zjistí-li celní úřad při místním šetření takové skutečnosti, které odůvodňují zahájení daňové kontroly podle § 85 DŘ, pak bez zbytečného odkladu podá podnět k zahájení daňové kontroly.

Čl. 32

Dodatečné daňové přiznání

(1) Provozovatel pěstitelské pálenice má povinnost podat dodatečné daňové přiznání v souladu s ustanovením § 141 DŘ do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém zjistil, že jeho daň měla být vyšší.

(2) Dodatečné daňové přiznání, v případě zjištění překročení limitu 30 litrů etanolu pěstitelům podle ustanovení § 4 odst. 6 zákona o lihu, se podá za zdaňovací období, za které provozovatel pěstitelské pálenice naposledy daň přiznal. Daň je dodatečně stanovena za použití základní sazby daně podle § 70 zákona o SPD.

(3) V případě, kdy bude správcem daně zjištěno, že si v pěstitelské pálenici nechal pěstitel vyrobit více než 30 litrů etanolu zdaněného sazbou spotřební daně stanovené pro ovocné destiláty z pěstitelského pálení, vzniká provozovateli pěstitelské pálenice povinnost daň přiznat a zaplatit. Základem pro doměření daně bude množství etanolu, které přesahuje limit 30 litrů zdaněných sazbou spotřební daně stanovené pro ovocné destiláty z pěstitelského pálení. Pokud správce daně zjistí překročení limitu výroby ovocného destilátu pro pěstitel, provede místní šetření, v jehož rámci budou ověřeny údaje zjištěné z Evidence pěstitelského pálení (EPP) a v případě potvrzení zjištění překročení limitu výroby 30 litrů etanolu pro jednoho pěstitel bude provozovatel pěstitelské pálenice vyzván správcem daně k podání dodatečného daňového přiznání za příslušné zdaňovací období.

(4) Pro účely zápisu do aplikace VSD při doměření daně po podání dodatečného daňového přiznání je v číselníku vybraných výrobků uveden kód vybraného výrobku 2208 21 se „sazbou“ ve výši rozdílu mezi základní sazbou a sazbou spotřební daně stanovené pro ovocné destiláty z pěstitelského pálení.

(5) Po zjištění výroby nadlimitního množství ovocného destilátu bude pěstiteli, který si nechal vyrobit nadlimitní množství ovocného destilátu, udělena správcem daně pokuta v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 písm. a) zákona o lihu za porušení ustanovení § 4 odst. 6 zákona o lihu.

Čl. 33

Způsoby znehodnocení úkapů, dokapů a lutrových vod

(1) V pěstitelských pálenicích jsou úkapy a dokapy změřeny kontrolním lihovým měřidlem nebo jímány do nádrže zajištěné závěrou celního úřadu. Změřené úkapy a dokapy se znehodnotí v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu životního prostředí.

(2) Množství lihu (etanolu) obsaženého ve znehodnocovaných úkapech a dokapech provozovatel pěstitelské pálenice změří za účasti celního úřadu. O znehodnocení úkapů a dokapů vyhotoví celní úřad protokol (§ 60 DŘ).

(3) Lutrové vody, pokud se před výstupem z destilačního zařízení nemísí s výpalky nebo nejsou dále použity v provozu, musí být odváděny z destilačního zařízení a znehodnoceny v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu životního prostředí.

Čl. 34

Evidence pěstitelského pálení

(1) Celní správa zveřejnila na webových stránkách provozní pracovní pomůcku Šablona EPP, kterou poskytuje provozovatelům pálenic zdarma ke stažení na adrese <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/aplikace/Stranky/epp.aspx>, pro zápis dat při zpracování seznamu pěstitelů a k předávání povinných dat na úřad. Seznam pěstitelského pálení (dále

jen „list EPP“) je využíván pro cyklickou tvorbu seznamů na základě formátu povinné přílohy DAP. Formulář umožňuje zachovat již jednou zapsaná základní data pěstitelů v tabulce na listu „DB-pěstitelů“. List EPP je po vyplnění exportován do souboru formátu .xml a následně importován ze souboru .xml do aplikace VSD. List EPP je provozovatelem pálenice předán správci daně spolu s daňovým přiznáním.

(2) Příslušné záznamy lze exportovat z formuláře do souboru ve formátu .xml a ten uložit na paměťové medium a předložit příslušnému správci daně. Konkrétní způsob si dohodne správce daně s jednotlivými subjekty ve své územní působnosti. Správce daně převezme od daňového subjektu spolu s předepsanými doklady (DAP včetně souvisejícího listu EPP) soubor ve formátu .xml.

(3) Úřední osoba celního úřadu přijme list EPP v souboru ve formátu .xml a uloží jej do běžného úložiště v počítači, následně při zpracování DAP jej importuje do VSD na záložce „pěstitelského pálení“, případně provede import dat do VSD přímo z paměťového média. V případě, že provozovatel pálenice odevzdá list EPP v listinné podobě, provede zápis do listu EPP v Evidenci pěstitelského pálení úřední osoba celního úřadu.

(4) V případě, že provozovatel pálenice nepředloží list EPP spolu s daňovým přiznáním, vyzve jej správce daně v souladu s ustanovením § 57 odst. 1 (případně s ustanovením § 93 odst. 4) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, k poskytnutí informací nezbytných pro správu daní.

Čl. 35

Reklamace

(1) V případě oprávněné reklamace uplatněné při předání ovocného destilátu pěstitelem může správce daně v odůvodněných případech povolit znehodnocení vadného destilátu dle pokynů a za přítomnosti celního úřadu.

(2) Při znehodnocení postupuje celní úřad přiměřeně dle čl. 33 odstavce 1 a 2.

(3) Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká u pěstitelské pálenice výrobou, proto nelze v případě reklamace přistoupit k neuhrazení, resp. vrácení spotřební daně. Provozovatel pěstitelské pálenice má s pěstitelem dodavatelsko-odběratelský vztah, a pokud jednou stranou tento vztah nebyl dodržen, musí pěstitel vstoupit do občanskoprávního sporu s provozovatelem pěstitelské pálenice. Řešení dodavatelsko-odběratelských vztahů není předmětem činnosti orgánů celní správy.

ČÁST PÁTÁ

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ

Čl. 36

Zrušovací ustanovení

MI č. 3/2020 Sjednocení činnosti orgánů Celní správy České republiky v oblasti lihu, se zrušuje.

Čl. 37

Účinnost

Tato MI nabývá účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení ve Věstníku CS.

plk. Ing. Jan Boháč, MBA
ředitel odboru
odbor 23 - Daní
Generální ředitelství cel

Seznam příloh:

- Příloha č. 1 Povinné ověřování měřidel
- Příloha č. 2 Zápisník
- Příloha č. 3 Váhová měrná zkouška lihového kontrolního měřidla + Protokol
- Příloha č. 4 Protokol o počáteční úpravě měřidla a zajištění výrobního zařízení
- Příloha č. 5 Zjišťování vyrobeného množství lihu u měřidla typu ZEHR + Výrobní list
- Příloha č. 6 Stanovení objemové koncentrace etanolu
- Příloha č. 7 Výpočet objemového množství etanolu
- Příloha č. 8 Komentář k jednotlivým normám ztrát lihu
- Příloha č. 9 Zjišťování zásob lihu
- Příloha č. 10 Záznam o příjmu a vydání lihu
- Příloha č. 11 a Záznam o obecné/zvláštní vsádkové/kontinuální denaturaci lihu
- Příloha č. 11 b Záznam o zvláštní denaturaci lihu do více obalů
- Příloha č. 12 Návod pro definování požadavků na CTL pro odborné posouzení odebraných vzorků, včetně rozlišení typů vzorků
- Příloha č. 13: Vzor záznamu pro vyhodnocení videozáznamu z denaturace lihu
- Příloha č. 14 Objednávka - prohlášení
- Příloha č. 15 Vázaná zásoba v pěstitelské pálenici
- Příloha č. 16 Evidence - periodická výroba
- Příloha č. 17 Evidence pro měření denní výroby - kontinuální výroba
- Příloha č. 18 Evidence kvasných nádob - společné kvasy
- Příloha č. 19 Zpráva o uzavření záznamu
- Příloha č. 20 Zjednodušený postup při měření lihu měřidlem na bázi elektronického frekvenčního oscilátoru

Povinné ověřování měřidel

Podle § 9 odst. 2 zákona o metrologii se měřidlo opatří úřední značkou nebo se vydá ověřovací list nebo se použije obojí. Zároveň však platí podle § 7 odst. 1 vyhlášky č. 262/2000 Sb., kterou se zajišťuje jednotnost a správnost měřidel a měření, v platném znění, že pokud se vydá ověřovací list, počítá se lhůta platnosti ověření ode dne vydání ověřovacího listu.

Shrnutí:

Varianta 1:

Stanovené měřidlo se ověří a umístí se na ně úřední značka (jednoduchá se lvem, identifikačním číslem a dvojčíslím roku) a lhůta platnosti ověření se podle vyhlášky č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, v platném znění (dále jen „vyhláška č. 345/2002 Sb.“) se počítá od 1. ledna roku následujícího;

Varianta 2 - kontrolní lihové měřidlo:

Stanovené měřidlo se ověří, vystaví se ověřovací list a na měřidlo se umístí úřední značka a lhůta stanovená ve vyhlášce č. 345/2002 Sb. se počítá od data vydání ověřovacího listu (na měřidlo se umístí štítek, na kterém je obsažen symbol lva a identifikační číslo, ale také okénko s vypsáním čísla ověřovacího listu a dále buď v kulatém okénku poslední dvojčíslí roku ověření, nebo v podlouhlém okénku datum skončení platnosti ověření);

U kontrolních lihových měřidel se tedy vystavuje ověřovací list a lhůta platnosti ověření se počítá ode dne jeho vydání - na měřidle musí být úřední značka (a další zajišťovací úřední značky v provedení jako plomby);

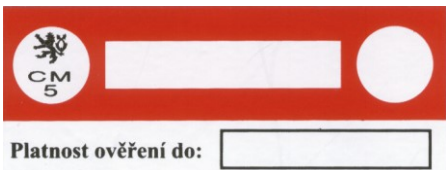
Varianta 3 - lihoměry:

Stanovené měřidlo se ověří, vystaví se ověřovací list, ale na měřidlo nejde z technických důvodů umístit úřední značka (protože by se změnila jeho vlastnosti), pak se úřední značka nalepí na ten ověřovací list a lhůta stanovená ve vyhlášce č. 345/2002 Sb. se počítá od data vydání ověřovacího listu;

Varianta 4:

Stanovené měřidlo se ověří, nevystaví se ověřovací list, ale na měřidlo nejde z technických důvodů umístit úřední značka - pak se úřední značka nalepí na obal měřidla apod. a lhůta stanovená ve vyhlášce 345/2002 Sb. se počítá od 1. ledna roku následujícího.

var. 1	
	<p>Úřední značka přidělená ČMI</p> <p>Značkou v provedení jako samolepicí štítek je označeno stanovené měřidlo, které ČMI ověřil podle zákona o metrologii. Symbol 6 označuje číslo vnitřní organizační jednotky ČMI, která provedla ověření a úřední značkou stanovené měřidlo opatřila. Symbol 01 označuje poslední dvojčíslí roku, ve kterém bylo provedeno ověření stanoveného měřidla (01 = 2001).</p>

var. 2	
	<p>Štítek s úřední značkou ČMI pro měřidlo, o jehož ověření se vystavuje ověřovací list – varianta 1</p> <p>Samolepicím štítkem může být označeno stanovené měřidlo, které ČMI ověřil podle zákona o metrologii. Symbol 6 označuje číslo vnitřní organizační jednotky ČMI, která provedla ověření. Do prázdného okénka se vepíše číslo ověřovacího listu.</p>
	<p>Štítek s úřední značkou ČMI pro měřidlo, o jehož ověření se vystavuje ověřovací list – varianta 2</p> <p>Samolepicím štítkem může být označeno stanovené měřidlo, které ČMI ověřil podle zákona o metrologii. Symbol 5 označuje číslo vnitřní organizační jednotky ČMI, která provedla ověření. Do horního prázdného okénka se vepíše číslo ověřovacího listu, do spodního datum, do kterého je provedené ověření platné.</p>
var. 3	
značky stejné jako u var. 2 se lepí na ověřovací list	
var. 4	
značky stejné jako u var. 1 se lepí na obal měřidla apod.	

Doplňkové značky k úředním značkám přidělovaným ČMI

	<p>Hlavní úřední značka ČMI pro měřidlo opatřené více než dvěma úředními značkami</p> <p>Značkou v provedení jako samolepicí štítek se označuje hlavní úřední značka v případě stanovených měřidel s více než dvěma ověřovacími místy (úředními značkami). Údaje na hlavní úřední značce jsou rozhodující pro určení roku ověření měřidla (podle dvojčíslí roku uvedeného na hlavní úřední značce se počítá lhůta platnosti ověření stanoveného měřidla jako celku).</p>
---	---

	<p>Orientační značka ČMI</p> <p>Značkou v provedení jako samolepicí štítek je označeno stanovené měřidlo, které ČMI ověřil a řádně označil stanovenými úředními značkami. Tato orientační značka informuje veřejnost o vnitřní organizační jednotce ČMI, která provedla ověření a úřední značku na stanovené měřidlo umístila. Dále obsahuje proštípnutím vyznačené dvojčíslí roku, ve kterém uplyne doba platnosti ověření (neskončí-li platnost ověření z jiného důvodu podle vyhlášky MPO č. 262/2000 Sb. v plat. znění).</p>
---	---

Daňový subjekt: .....

Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

Z Á P I S N Í K

V lihovaru / pěstitelské pálenici^{*)}

.....

období od ..... do .....

Poznámka: V zápisníku se zapisují všechny úkony vyplývající ze zákona o lihu a vyhlášek MF a MZe.

Tento zápisník obsahuje ..... stran

---

^{*)} Nehodící se škrtněte

Datum zápisu	Popis činnosti (provedených úkonů)

Váhová měrná zkouška lihového kontrolního měřidla + Protokol

Podle § 7 vyhlášky MF provádí celní úřad váhovou měrnou zkoušku každého používaného lihového měřidla kdykoliv v případě pochybností o správné funkci měřidla. Při zkoušce se porovnává množství lihu vypočtené z objemové koncentrace a objemu lihu změřeného měřidlem a teploty lihu protékajícího měřidlem s množstvím lihu vypočteným z objemové koncentrace a hmotnosti lihu zjištěné na vahách.

Cílem váhové měrné zkoušky je stanovit odchylku měřidla v procentech.

Váhová měrná zkouška se neprovádí v pěstitelské pálenici, lihové kontrolní měřidlo však musí splňovat podmínky zákona o metrologii – musí být ověřeno!

Před provedením vlastní váhové měrné zkoušky je nutno provést odečet na zkoušeném měřidle a spočítat vyrobené množství lihu.

Postup:

Potřeby

- u měřidla typu ZEHR - sud na jímání lihu (v takových rozměrech, aby se dal umístit pod odtokovou trubici měřidla) na množství minimálně 160 litrů, v praxi se však s výhodou používají standardní sudy o objemu 200 litrů, u měřidel s vyšším průtokem lze sud nahradit cisternou,
- nástavec na odtokovou trubici měřidla (hadice a šroubení),
- ověřenou váhu,
- areometr s ověřovacím listem, skleněný válec, kalibrovaný teploměr (teploměr mající kalibrační list), Úřední alkoholometrické tabulky,
- gumovou hadici s regulačním prvkem na přívod lihu do měřidla, v případě použití lihu z výroby není nutná,
- u měřidla typu ZEHR minimálně 230 litrů lihu (připravené množství lihu musí být větší než předpokládané množství, které bude jímáno do zváženého sudu, neboť část připraveného lihu proteče jako proplach měřidla /viz vlastní postup/ a část bude užita k zaplavení měřidla a v měřidle zůstane), vhodnější a v případě měřidel s vyšším průtokem lze použít líc přímo z výroby.

Personální zajištění

Rozsah činností a jejich náročnost na čas a zručnost předpokládá účast minimálně 2 úředních osob celního úřadu, kteří se musí s průběhem zkoušky předem teoreticky seznámit. Pro úspěšný průběh zkoušky je nutná aktivní spolupráce provozovatele lihovaru (poskytnutí některých pomůcek, lihu pro měření apod.).

1. Příprava lihového měřidla

- zvaží se sud/cisterna do kterého bude líc jímán,
- odstraní se plomby z vrchního krytu měřidla,
- sejme se vrchní kryt,
- odstraní se plomby na vnitřní „skříň“ měřidla,
- sejme se víko měřidla,
- odpojí se přívodní potrubí od chladiče k měřidlu, pokud se nepoužije líc z výroby,
- odpojí se výtokové potrubí z měřidla,
- odstraní se žlábký, které odvádějí líc do sběrných nádob,
- odstraní se „korýtko“ odvádějící při poruše líc do záložního bubnu, případně se odstraní sifon uvnitř měřidla,

- do vyšší polohy než je měřidlo se umístí sud, ze kterého poteče líh při zkoušce samospádem do měřidla (v případě že se nepoužije přímo líh z výroby),
- sud se propojí gumovou hadicí s jímkou měřidla (v případě že se nepoužije přímo líh z výroby),
- na odtokové potrubí z měřidla se připojí nástavec, umožňující odtok lihu do zváženého sudu/cisterny.

2. Ověření funkčnosti měřidla

Před vlastním zahájením váhové zkoušky se doporučuje pro ověření funkčnosti měřidla nechat protéci 20 litrů lihu (tj. hlavní buben se jedenkrát otočí). Po průtoku těchto 20 litrů, které nebudou jímány do připraveného zváženého sudu/cisterny, se na hlavním bubnu označí křídou či tužkou výchozí poloha bubnu, buben se zajistí proti pohybu a odečte se stav hlavního počítadla.

3. Vlastní průběh váhové zkoušky

- do jímkou měřidla se upevní ověřený teploměr,
- nástavec na odtokovém potrubí se vloží do zváženého sudu/cisterny,
- odstraní se zarážka hlavního bubnu,
- líh se nechá rovnoměrně téci do měřidla, přičemž je vhodné nastavit takovou intenzitu průtoku lihu, jaká je u daného měřidla při běžném provozu,
- po průtoku každých 5 litrů (podle počítadla) se zjistí okamžitá teplota lihu a údaje se zaznamenají do „Záznamu“, v případě použití cisterny se uvedené množství přizpůsobí průtoku,
- po průtoku minimálně 160 litrů (doporučuje se 200 litrů) se přívod lihu do měřidla zastaví, líh se nechá dokapat, hlavní buben se zarážkou zajistí proti pohybu, v případě použití cisterny se toto množství přizpůsobí průtoku a velikosti cisterny,
- ze sudu/cisterny, do kterého byl při zkoušce líh jímán, se vyjme nástavec a naplněný sud/cisterna se zváží na ověřené váze,
- po zvážení se odebere vzorek lihu a zjistí se jeho objemová koncentrace, která se zaznamená do pomocného „zápisu“ – příloha.

4. Příklad propočtu a zjištění odchylky měřidla (podle pomocného zápisu)

Stav hlavního počítadla na začátku zkoušky	000200
Stav hlavního počítadla na konci zkoušky	000400
Proteklo litrů	200
Průměrná teplota proteklého lihu	29,9 °C
% obj. lihu po korekci (měřeno ve vzorku ze sběrného sudu)	96,39 %
Korekční faktor F_b (na britanium)	1,0006
k_v (převodní koeficient pro zjištěnou objemovou koncentraci a průměrnou teplotu)	0,9536

V_o (množství lihu v I alkoholu zjištěné dle objemu proteklého měřidlem
190,83 litrů alkoholu – zdánlivé množství – 200 litrů * F_b * k_v)

Váha prázdného sudu/cisterny (tára)	80,25 kg
Váha plného sudu/cisterny s lihem (btto)	239,41 kg
Váha lihu (netto)	159,16 kg
k_m (převodní koeficient pro zjištěnou objemovou koncentraci)	1,197765
V_h (množství lihu v l alkoholu zjištěné dle hmotnosti lihu)	
	190,64 l alkoholu (159,16 kg . k_m)

u (odchylka měřidla v %)

$$u = (V_h - V_o)/V_h * 100 = (190,64 - 190,83)/190,64 * 100 = \underline{\underline{-0,099}}$$

Odchylka měřidla je menší než nejvyšší přípustná odchylka uvedená v § 7 odst. 4 písm. b) vyhlášky MF – kontrované měřidlo zůstává v provozu.

O provedení váhové měrné zkoušky měřidla vyhotoví celní úřad protokol o místním šetření, jehož součástí je protokol o váhové měrné zkoušce, který podepíše také zástupce lihovaru.

Text protokolu i výpočtovou část je nutno upravit dle místních podmínek lihovaru – typ měřidla apod.

Závěr:

Je-li při váhové měrné zkoušce zjištěna odchylka větší než odchylka stanovená v prováděcím právním předpisu, vyřadí celní úřad měřidlo z provozu, a to až do jeho nového platného ověření podle zákona o metrologii.

Po ukončení váhové měrné zkoušky se měřidlo uvede do původního funkčního stavu. Množství lihu z výroby použité při váhové měrné zkoušce **je nutné zanést do výrobního listu.**

Daňový subjekt: ..... Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

Váhová měrná zkouška

výpočtová část k protokolu o váhové měrné zkoušce, provedené na měřidle
 ..... č. ....
 v lihovaru v ..... dne .....

Váhovou měrnou zkoušku provedl: .....

Platnost úředního ověření měřidla končí dnem .....

I. Stav počítadla/ukazatele měřidla

na začátku zkoušky: .....

na konci zkoušky: .....

protéklo: .....

II. Sud/cisterna

Vzorek lihu ze sudu/cisterny – objemová koncentrace:

brutto: ..... kg

čtení: ..... % při ..... °C

tára: ..... kg

oprava dle OL ..... % při ..... °C

netto: ..... kg

výsledná objemová koncentrace .....% obj.

III. Korekce

1) Měřidlo

a) průměrná teplota proleklého lihu ..... °C

b) F_b pro britanium při průměrné teplotě .....

c) K_v pro výslednou objemovou koncentraci při průměrné teplotě - .....

V_o = množství proteklé bubnem ..... litrů x F_b ..... x K_v ..... = ... litrů etanolu
 (v případě jiných typů měřidel než ZEHR se text upraví dle typu měřidla – rozhodující je výstup měřidla v litrech etanolu)

2) Sud/cisterna

K_m pro výslednou objemovou koncentraci .....

V_h = netto ..... kg x K_m ..... = ... litrů etanolu

IV. Výsledek

Odchylka pro měřidlo v % **$u = (V_h - V_o) / V_h \times 100$** odchylka **$u$** = ... %

- K_v - koeficient pro výpočet objemového množství etanolu z objemu, teploty a objemové koncentrace roztoku etanolu a vody
- K_m - koeficient pro výpočet objemového množství etanolu z hmotnosti a objemové koncentrace roztoku etanolu a vody, možno zaokrouhlovat na 4 desetinná místa
- F_b - teplotní koeficient objemové roztažnosti

Daňový subjekt: ..... Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

PROTOKOL
o váhové měrné zkoušce provedené na měřidle
..... č. ....
v lihovaru v ..... dne .....

Váhová měrná zkouška byla provedena podle platných předpisů. Lih byl do odvážené nádoby přímo zachycován / přeléván *)

Stav hlavního počítadla při ukončení .....

Stav hlavního počítadla na začátku .....

Přes hlavní počítadlo proteklo ..... litrů lihu

Průměrná teplota proleklého lihu
při provádění váhové měrné zkoušky ..... °C

Objemová koncentrace vzorku lihu ze sudu/cisterny:

opravné čtení .....% při .....°C .....% obj.

Korekce proleklého množství lihu **F_b** .....

K_v .....

Množství lihu zjištěné podle objemu **V_o** ..... **litrů etanolu**

Hmotnost plného sudu (brutto) ..... kg

Hmotnost prázdného sudu (tára) ..... kg

Hmotnost lihu v sudu (netto) ..... kg

Korekce hmotnosti **K_m** .....

Množství lihu zjištěné podle hmotnosti **V_h** ..... **litrů etanolu**

Odchylka pro měřidlo u .....

Záložní buben / houpačka vyzkoušen (a) *) průtokem ..... litrů

Měřidlo bylo po provedení zkoušky zajištěno úředními závěrami č.....

Protokol byl před podepsáním hlasitě přečten. Nikdo z přítomných neměl proti jeho obsahu žádné připomínky ani výhrady.

Za daňový subjekt:

Za celní úřad:

*) nehodící se škrtněte

Daňový subjekt: .....

Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

P R O T O K O L

o počáteční úpravě měřidla a zajištění výrobního zařízení

sepsaný dne ..... v lihovaru / pěstitelské pánenci *) v .....
pro výrobní období .....

1) Měřidlo a výrobní zařízení

Měřidlo typu ..... v. č. .... bylo nalezeno v klidu, s plným počtem neporušených závěr CÚ. Umístění měřidla odpovídá podmínkám stanoveným v ustanovení § 5 vyhlášky č.150/2008 Sb.

Stav hlavního počítadla ..... a stav záložního počítadla ..... jsou shodné se stavem počítadel po skončení předchozího výrobního období.

Při prohlídce výrobního zařízení nebylo shledáno porušení úředních závěr a nebyla zjištěna jiná nedovolená manipulace s výrobním zařízením / Při prohlídce výrobního zařízení bylo zjištěno.....*)

2) Úprava měřidla

Při přezkoušení činnosti měrných zařízení (hlavní a záložní buben) nebyly shledány závady v jejich činnosti / O zjištěných závadách byl sepsán samostatný zápis *)

Sběrné a vložné nádoby byly propláchnuty lihovou tekutinou. Jímka pro teploměr a vložné nádoby byly naplněny lihovou tekutinou. Objemová koncentrace náplně vložné nádoby je .....% obj. Do jímky byl vložen lihoměr a zavěšen teploměr číslo ..... s rozsahem ..... °C Teploměr vykazuje odchylku podle ověřovacího listu / na základě přezkoušení *) .....°C.

Maximální teploměr upraven na ..... °C

Hlavní počítadlo upraveno na .....

Záložní počítadlo upraveno na .....

Používaný lihoměr č. .... s ověřovacím listem č. ...., s rozsahem .....

3) Zajištění měřidla a výrobního zařízení

Celé výrobní zařízení a měřidla bylo zajištěno v souladu s ustanovením § 6 zákona č. 61/1997 Sb., a § 2 vyhlášky č.150/2008 Sb. úředními závěry č. .... v počtu ..... ks, z toho viditelné ..... ks a kryté ..... ks v návaznosti na předložený náčrtek výrobního zařízení s vyznačenými místy zajištění úředními závěry / seznam úředních závěr *).

4) Závěr

Pracovník odpovědný za výrobu lihu pan/paní .....(identifikační údaje fyzické osoby) byl upozorněn na povinnosti vyplývající ze zákona č. 61/1997 Sb., vyhlášky č.150/2008 Sb. a vyhlášky č.141/1997 Sb.

Sejmutí úřední závěry bez přítomnosti pracovníka celního úřadu je nepřípustné.

Zároveň bylo ověřeno, že pro uvedené výrobní období nekončí platnost ověření měřidla dle ustanovení zákona o metrologii.

5) Ostatní

Protokol byl před podepsáním hlasitě přečten. Nikdo z přítomných neměl proti jeho obsahu žádné připomínky ani výhrady.

Za daňový subjekt:

Za celní úřad:

*) nehodící se škrtněte

Zjišťování vyrobeného množství lihu u měřidla typu ZEHR + Výrobní list

Při používání měřidel typu ZEHR (všechny typy a všechny lihovary) je nutno dodržet následující zásady:

- lze měřit pouze těmi měřidly, která mají platná ověření podle zákona o metrologii (provozovatel lihovaru má k dispozici platný ověřovací list)
- měřidla musí být opatřena závěrami celního úřadu jak na vnějším krytu, tak i uvnitř měřidla
- měřidla musí být trvale propojena s chladičem a umístěna tak, aby byla volně přístupná a dostatečně vzdálená od destilačního aparátu
- měřidla musí být ve vodorovné poloze a tak vysoko, aby bylo možno provádět váhovou měrnou zkoušku přímým vtokem lihu do nádoby určené pro měrnou zkoušku.

Před zahájením zjišťování množství vyrobeného lihu (rozumí se v průběhu lihovarské kampaně) pověřená úřední osoba celního úřadu nejdříve při příchodu k měřidlům vizuálně zkontroluje stav měřidel, jejich umístění, neporušenost, a zda na některých místech (včetně základové desky a podezdívky měřidel) neuniká líh. Zkontroluje, zda na plášti měřidla i na potrubí vedoucím od chladiče, jsou všechny plomby celního úřadu a zda jsou neporušené.

Pověřená úřední osoba celního úřadu provádějící zjištění výroby pak sejme vnější plášť (kryt) měřidla, a otevře dvířka ke sběrné a vložné nádobě.

Pověřená úřední osoba celního úřadu dále zkontroluje (odečte) stav hlavního a záložního počítadla a stavy zaznamená. Stav hlavního počítadla porovná se stavem počítadla na počátku období (tj. při minulém zjištění) a zkontroluje rozdíl. Je-li stav záložního počítadla odlišný od původního stavu, tento rozdíl připočte k rozdílu u hlavního počítadla. Součet rozdílů - údajů obou počítadel představuje objem lihu v litrech, které za dané období měřidlem protéklo.

Odstraní se plomby z vnitřního víka měřidla, víko se sejme a ověří se stav maximálního teploměru. Teplota jím zaznamenaná za uplynulé období, za které se bude zjišťovat vyrobené množství lihu, nesmí být vyšší než maximální teplota stanovená výrobcem měřidla. Pokud údaj maximálního teploměru prokazuje překročení teploty maximální teploty stanovené výrobcem měřidla, celní úřad nedovolí další používání měřidla ZEHR až do doby jeho nového ověření (§ 5 odst. 5 vyhlášky MF)

Do připravené nádoby (odměrného válce) se vypustí obsah vložné nádoby, areometrem se zkontroluje objemová koncentrace a stanoví se tzv. „vypáčka“. Jedná se o přirozený úbytek objemové koncentrace lihu vlivem okolní teploty, který je zjišťován na vzorku lihu o známé koncentraci, který byl vložen na konci všech úkonů při minulém zjištění výroby. Jestliže je zjištěn rozdíl porovnáním aktuální zjištěné objemové koncentrace lihu ve vložné nádobě s koncentrací zaznamenanou po skončení úkonů minulého stanovení vyrobeného množství lihu, připočte se hodnota vypáčky ke zjištěné objemové koncentraci lihu ve sběrné nádobě. Pokud hodnota vypáčky je vyšší než 0,2 % etanolu měsíčně, správce daně ověří, zda měřidlo je správně technicky zabezpečeno, proti vyšším teplotám a je dostatečně izolováno.

Do připravené čisté nádoby se vypustí líh ze sběrné nádoby měřidla. Pomocí odměrného válce se zkontroluje množství lihu ve sběrné nádobě měřidla, pro kontrolu, zda vzorkovací zařízení měřidla správně pracuje. Množství lihu, které protéklo a je registrováno počítadlem za sledované období od minulé kontroly v l se vynásobí počtem cm^3/l , které odebírá vzorkovací zařízení. Výsledek se porovná s množstvím lihu odebraným ze sběrné nádoby měřidla a není-li rozdíl mezi těmito hodnotami vyšší než 15 %, pak pracuje vzorkovací zařízení správně. V opačném případě je třeba vzorkovací zařízení přezkoušet.

Příklad:

Za sledované období proteklo měřidlem 350 hl, jedna vzorkovací naběračka má objem $2,5 \text{ cm}^3$, na bubnu jsou 4 ks, tj. z 20 litrů (jedno otočení bubnu) je množství vzorku $4 \times 2,5 \text{ cm}^3$, tj. 10 cm^3 . Z 1 hl bude vzorek pak obsahovat $100/20 \times 10 \text{ cm}^3$, tj. 50 cm^3 . Proteklo $350 \text{ hl} \times 50 \text{ cm}^3 = 17\,500 \text{ cm}^3$, tj. 17,5 litru. Jestliže jsme v kalibrované nádobě, do které vtékal líh ze sběrné nádoby, zjistili 17 litrů lihu, rozdíl představuje cca 3 %.

Závěr – vzorkovací zařízení pracuje řádně.

Z lihu vypuštěného do kalibrované nádoby se odebere vzorek a zjistí se objemová koncentrace lihu areometrem. Objemová koncentrace lihu, zjištěná ve sběrné nádobě, opravená o případnou vypáčku (zjištěnou z vložené nádoby) a odchylku areometru, je výslednou objemovou koncentrací lihu pro výpočet vyrobeného množství etanolu za sledované období.

V případě, kdy je množství vzorku ve sběrných nádobách nedostačující pro stanovení objemového množství etanolu areometrem, je nutno odebrat vzorek pro stanovení v celně technické laboratoři (po dohodě s laboratoří stačí i 5 ml vzorku). V protokolu o odběru vzorku v rámci místního šetření je nutno vyznačit, že je požadováno stanovení objemového množství etanolu podle hustoty.

Vypočteme průměrnou teplotu proteklého lihu měřidlem za sledované období ze Záznamu teplot proteklého lihu, který je povinen vést provozovatel lihovaru, přičemž musí zaznamenávat teplotu protékajícího lihu a stav počítadel ve stanovených intervalech podle rozhodnutí celního úřadu, bylo-li toto v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 Vyhlášky MF vydáno. V případě, že je teplota měřena podle § 9 odst. 1 vyhlášky MF, je průměrná teplota lihu proteklého měřidlem určena úřední osobou celního úřadu ze záznamu použitého zařízení k měření a záznamu teploty.

Vykonáním všech těchto úkonů jsou získány všechny potřebné údaje, aby mohlo být následně vypočteno, kolik bylo za uplynulé období vyrobeno etanolu.

Před uzavřením měřidla provede pověřená úřední osoba celního úřadu tyto úkony:

- naplní vyprázdněnou vložnou nádobu měřidla lihem o známé objemové koncentraci, nejlépe lihem odebraným ze sběrné nádoby při aktuálním měření vyrobeného lihu,
- u měřidel, kde celní úřad zajišťuje obě strany měřidla, vypustí sběrné nádoby a nově naplní vložné nádoby na obou stranách měřidla,
- upraví maximální teploměr sklepním na cca 20°C a poznamená stav maximálního teploměru,
- přezkouší funkci záložního měřidla, rukou jej nově nastaví a zaznamená, kolik při tom proteklo lihu a kolik bylo natočeno ručně,
- měřidlo uzavře a zajistí úředními plombami.

Příklad výpočtu:

Minulé měření 1. 6. 2003

Dnešní měření 1. 7. 2003

Hlavní počítadlo - stávající stav	140 250 litrů
Hlavní počítadlo - minulý stav	110 150 litrů
Rozdíl (s)	30 100 litrů

Záložní počítadlo - stávající stav	000 050 litrů
Záložní počítadlo - minulý stav	000 010 litrů
Rozdíl (v₁)	40 litrů

Lih proteklý při ručním přezkoušení (v ₃)	0 litrů
---	---------

Celkem proteklo lihu (s+v₁-v₃)	30 140 litrů
---	---------------------

Objemová koncentrace lihu ve sběrné nádobě	96,30 %
Oprava čtení dle ověřovacího listu	+ 0,10 %
Teplota lihu ve sběrné nádobě	19,8 °C
Oprava čtení teploměru dle ověřovacího listu	20,0 °C

Opravená objemová koncentrace lihu ve sběrné nádobě	96,40 %
---	----------------

Objemová koncentrace lihu ve vložné nádobě nyní	96,40 %
--	----------------

Objemová koncentrace lihu ve vložné nádobě.	
--	--

při minulém měření	96,50 %
---------------------------	----------------

Rozdíl = vypáčka	0,10 %
------------------	---------------

Výsledná objemová koncentrace lihu

<u>ve sběrné nádobě vč. Vypáčky</u>	96,50 %
-------------------------------------	----------------

(vypáčka se přičítá k opravené objemové koncentraci lihu ve sběrné nádobě)

Průměrná teplota proteklého lihu – dle „Záznamu“	16,4 °C
--	---------

Převodní koeficient pro výslednou objemovou koncentraci lihu a průměrnou teplotu	
K_v (str. 209. červených tabulek)	0,9687

Korekční faktor (koeficient) na tepelnou objemovou roztažnost britania pro průměrnou teplotu proteklého lihu F_b (příloha č. 1, část B vyhlášky MZe)	
---	--

Při práci s těmito koeficienty je lze zaokrouhlit matematicky na čtyři desetinná místa.

$$0,99978 = \mathbf{0,9998}$$

Z těchto všech údajů vypočteme skutečně vyrobené množství etanolu za sledované období dosazením do vzorce

$$V_e = (s + v_1 - v_3) \cdot K_v \cdot F_b$$

$$V_e = (30\ 100 + 40 - 0) \cdot 0,9687 \cdot 0,9998$$

$$\underline{V_e = 29\ 190,78 = \mathbf{29191}}$$

Za sledované období bylo vyrobeno 29 191 litrů etanolu.

Před vlastním zpracováním výrobního listu je vhodné si výpočet zpracovat formou pomocného přehledu (viz dále), ve kterém jsou uvedeny všechny zjištěné údaje i z nich vycházející výpočty dle tabulek. Dosazením údajů do vzorce v připraveném formuláři se zjistí, kolik lihu bylo vyrobeno v daném období. O úkonech provedených v souvislosti se zjišťováním vyrobeného množství lihu vede pověřená úřední osoba celního úřadu stručné záznamy v Zápisníku podle vzoru v příloze č. 2.

Pomocný výpočet pro zjištění množství etanolu obsaženého ve vyrobeném lihu u KLM č.

.....

k výrobnímu listu č.....sepsanému dne.....v.....

Zjištění provedli:.....

I. Průvodní údaje

a) průměrná teplota proteklého lihu ..... °C +/- ..... °C = ... °C

b) maximální teploměr: zjištěno ..... °C, upraven na ..... °C

c) použitý lihoměr číslo: .....

II. Zjištění množství proteklého lihu

	hlavní	záložní
konec sledovaného období	.....	.....
začátek sledovaného období	.....	.....
rozdíl	S	V ₁ .....
úprava počítadla rukou	V ₃	
celkem proteklo litrů (S+V ₁ -V ₃)		<u>.....litrů</u>

III. Objemová koncentrace

1) vložná nádoba:

naplněna minule: ..... %

dnes odečteno: ..... % při ..... °C

opravené hodnoty dle OL: ..... % při ..... °C

skutečná objemová koncentrace ..... %

vypáčka ..... %

výsledná objemová koncentrace upravená o vypáčku ..... %

2) sběrná nádoba

IV. Množství vzorku ze sběrné nádoby

výpočtem l

nalezeno l

rozdíl ..... l tj. .... %

V. Výrobní rozdíly - korekce proteklého množství

Převodní koeficient pro hodnotu objemové koncentrace lihu ve sběrné nádobě měřidla upravené podle vypáčky.....% a hodnoty průměrné teploty lihu proteklého měřidlem.....°C

$K_v = \dots\dots\dots$

Korekční faktor na tepelnou objemovou roztažnost británie pro průměrnou teplotu lihu proteklého měřidlem..... °C

$F_b = \dots\dots\dots$

VI. Výpočet vyrobeného množství

$$V_E = (S + V_1 - V_3) \times K_v \times F_b$$

$$V_E = \dots\dots\dots = \underline{\dots\dots\dots \text{ litrů etanolu}}$$

Daňový subjekt .....

Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

Výrobní list č. ....**o zjištění vyrobeného množství lihu (etanolu) podle § 7 odst. 2 zákona č. 61/1997 Sb.**

sepsaný dne .....

za zjišťované období od ..... do .....

Kontrolní lihové měřidlo		Průtok lihu kontrolním lihovým měřidlem			Výsledná objemová koncentrace ve sběrné nádobě	Průměrná teplota lihu proteklého lihovým měřidlem (°C)	Vložená nádoba - objemová koncentrace				Výsledná objemová koncentrace korigovaná o vypáрку (6 +11)	Korekce			Vyrobene množství (v litrech ethanolu) (5x13x14)	Poznámka
		Stav počítadel		Měřidlem proteklo celkem litrů			Naplněno	Zjištěno	Vypářka (9-8)	Hodnota ze sloupce 10		K _v	F _b			
Soustava typ	Číslo	na konci	na počátku		hlavní / záložní											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		16	17
Vyrobena celkem																

slovy .....litrů etanolu.

poznámka: (sl.17) uveďte se např.

- u pěstitelských pálenic = množství vzorků ze sběrných nádob kontrolního lihového měřidla v návaznosti na Zprávu o příjmu a vydání lihu
- odvolávka na poruchu kontrolního lihového měřidla
- odvolávka na změnu plombovací matice
- odvolávka na otočení měrných bubnů rukou apod.

V ..... dne .....

Za daňový subjekt:

Za CÚ:

Stanovení objemové koncentrace etanolu

Při každém zjišťování vyrobeného lihu (§ 7 zákona o lihu), případně při fyzických inventurách prováděných při zjištění zásob lihu (§ 15 zákona o lihu), musí být stanovena objemová koncentrace etanolu v odebraném vzorku lihu. Při zjišťování výroby jde o odebrání vzorku lihu ze sběrné a z vložné nádoby lihového měřidla a při zjištění zásob pak jde o vzorky lihu z každé skladovací nádrže.

Dle ustanovení § 3 vyhlášky MZe jsou ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o lihu pro stanovení objemové koncentrace etanolu rozhodující výsledky měření hustoty provedené

- pyknometrickou metodou,
- areometrem ověřeným dle zákona o metrologii pro měření při teplotě 20 °C,
- pomocí elektronického frekvenčního oscilátoru, nebo
- metodou plynové chromatografie.

Při použití více způsobů měření je podle § 3 odst. 7 vyhlášky MZe rozhodující výsledek měření provedené pyknometrickou metodou. V případě takto zjištěného rozdílu, celní úřad učiní vůči subjektu takové úkony, které s daným měřením souvisí (oprava záznamu o příjmu a vydání lihu, změna výše vyměřené daně, atd.).

Pro zjišťování objemové koncentrace etanolu zjišťuje tuto veličinu celní úřad nejčastěji areometrem, a to při teplotě 20 °C. Tuto metodu lze použít pouze za předpokladu, že celní úřad má k dispozici dostatečné množství vzorku a další složky (např. cukru v likérech) nejsou ve vzorku zastoupeny ve významném množství. Nejsou-li předpoklady pro měření areometrem splněny, musí celní úřad kvalifikovaně odebrat vzorek a objemovou koncentraci zjistit v CTL pomocí elektronického frekvenčního oscilátoru nebo metodou plynové chromatografie.

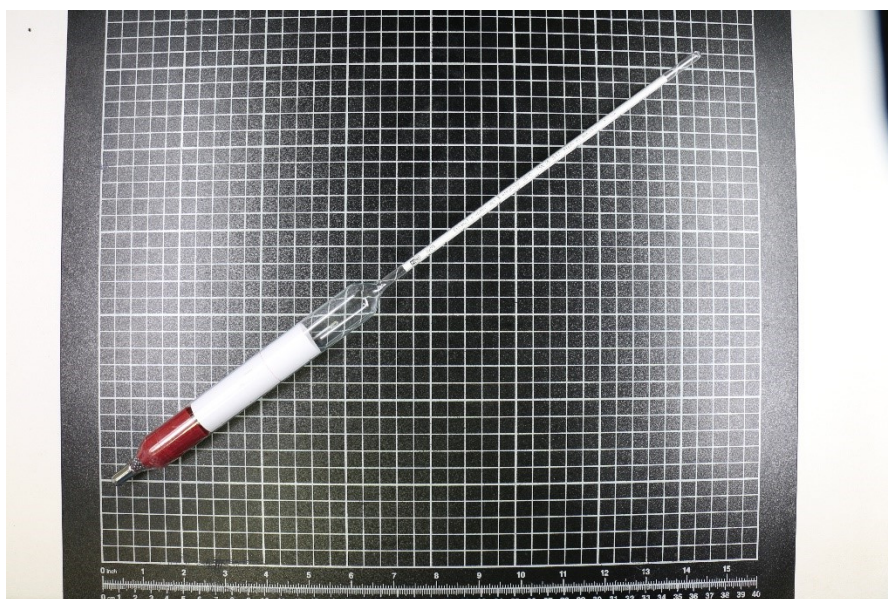
Stanovení objemové koncentrace areometrem:

Odebraný vzorek lihu se nalije do čistého válce z dobře průhledného skla, pokud možno s horním rovným a rozšířeným okrajem a s vnitřním průměrem alespoň o 1 cm větším než je největší průměr areometru (nejlépe vyhovuje odměrný válec o objemu 1 – 2 litry). Při stanovení objemové koncentrace etanolu se současně zjišťuje teplota, přičemž nej přesnější výsledky měření jsou při teplotě lihu kolem 20 °C (standardní laboratorní teplota). Z provozních důvodů však celní úřad provádí měření při teplotě lihu v intervalu 0 – 30 °C. Je-li prováděno měření při teplotě lihu mimo tento interval, je toto měření zkreslené a nepřesné.

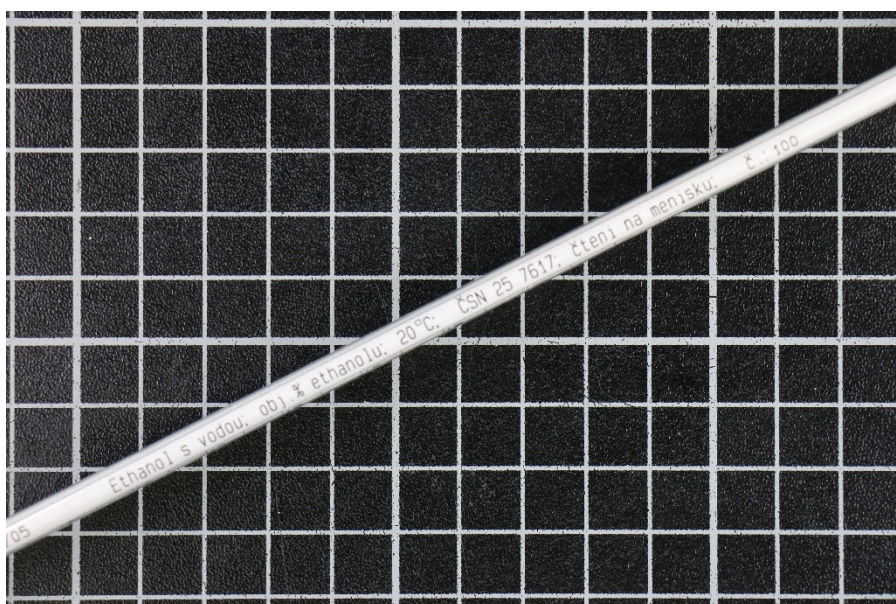
K měření se použije ověřený laboratorní areometr (lihoměr) s vestavěným teploměrem, který rozsahem své stupnice odpovídá očekávané zdánlivé koncentraci etanolu, který má být měřen. Areometry se vyrábějí v sadách, obvykle s rozsahy objemových koncentrací 0 – 25 %, 24 – 45 %, 44 – 70 %, 68 – 88 % a 87 – 100 %. Méně často jsou stupnice areometru cejchovány pro měření hustoty v g/cm³. Nepoužije-li se teploměr vestavěný v areometru, použije se samostatně kalibrovaný laboratorní teploměr. Areometr i teploměr musí být absolutně čisté, zejména musí být odstraněny mastnoty, otisky prstů. Doporučuje se čistit areometr destilovanou vodou nebo ethanolem. Použijeme-li pro čištění saponáty, je nezbytné omytí destilovanou vodou nebo ethanolem. Areometr se uchopí za vrchol stonku, opatrně se ponoří do lihu ve válci. Je nutno vyčkat na vzájemné vyrovnání teploty vzorku, teploty válce i areometru a ustálení pohybu hladiny lihu. Poté se přečte na teploměru ve spodní části areometru teplota vzorku. Ihned nato se na stonku areometru (horní úzká část) přečte hodnota, která je zdánlivou hodnotou koncentrace vzorku etanolu.

V současné době celní správa disponuje dvěma typy areometrů (lihoměrů), areometry kalibrované na čtení na menisku (vyrobené před rokem 2012) a areometry kalibrované na čtení zdola (vyrobené po roce 2012). Oba tyto typy splňují platnou ČSN 25 7617 a dle emailové komunikace s ČMI jsou oba platnými stanovenými měřidly za předpokladu že se **používají v souladu s tím, jak jsou kalibrovány**.

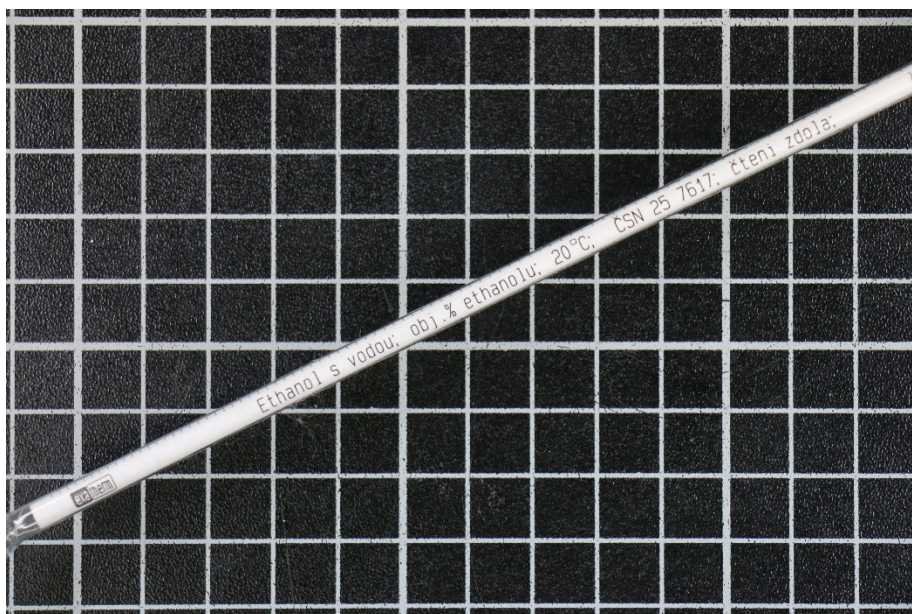
Informace o způsobu čtení je na měřidle vyznačena viz následující obrázky 1-3

Obr. 1 fotografie areometru

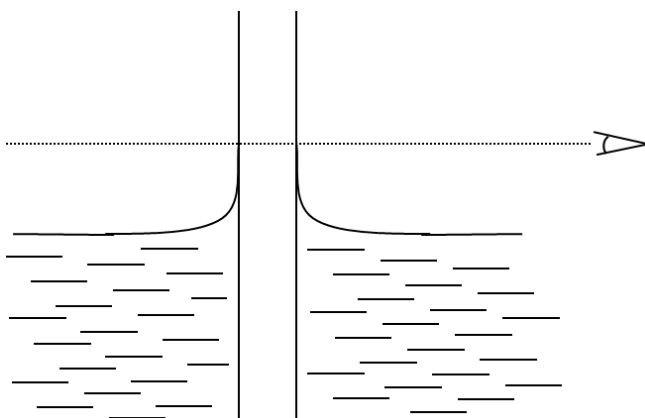

Obr. 2 detail areometru s uvedením způsobu čtení na menisku

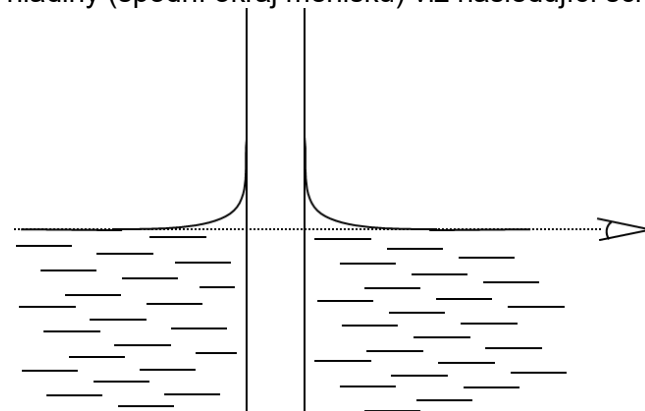
Obr. 3 detail areometru s uvedením způsobu čtení zdola

V případě že je na areometru uveden způsob čtení na menisku, tak se hodnota odečítá jako „horní okraj menisku“ viz následující schématický obrázek 4

Obr. 4 Schématicky znázorněn způsob čtení na menisku areometru

V případě že je na areometru uveden způsob čtení zdola, tak se hodnota odečítá v rovině hladiny (spodní okraj menisku) viz následující schématický obrázek 5

Obr. 5 Schématicky znázorněn způsob čtení zdola

Pozn. Úřední alkoholometrické tabulky byly vydány v roce 1995, kdy byly konstruovány areometry pro čtení na menisku, a proto je v nich uveden tento způsob jako jediný správný a pro způsob čtení zdola je výslovně uvedeno že vede k nesprávným výsledkům.

Hodnota zdánlivé koncentrace se odečítá na stupnici na stonku areometru způsobem, který je uveden na areometru (resp. v ověřovacím/kalibračním listu). V případě že je na areometru uveden způsob čtení „na menisku“ tak se hodnota odečítá v nejvyšším místě, kam dosáhla hladina lihu vlivem povrchového napětí kapaliny – tzv. horní okraj menisku. V případě, že je na areometru uveden způsob čtení „zdola“ (v nejnižším bodě menisku), tak se hodnota odečítá v horizontální rovině kapaliny – tzv. spodní okraj menisku. Celé měření je vhodné v krátkém intervalu opakovat a provádět měření 2 pracovníky. V případě potřeby se při čtení použije vhodné umělé osvětlení a lupa.

Na stupnici teploměru areometru a na areometrické stupnici odečítáme hodnoty s takovou největší přesností, kterou umožňuje stupnice daného měřidla. Odečet se provádí tak, aby pracovník měl svůj zrak na správné úrovni čtení, tj. pro čtení na menisku ve stejné výšce, jako je horní okraj menisku a pro čtení zdola ve výšce horizontální roviny kapaliny. Válec při měření musí být ve svislé poloze na vodorovném podstavci a směr pozorování a odečtu musí být kolmý na osu areometru.

V případě, že areometr má dle ověřovacího listu odchylku pro měření objemové koncentrace lihu nebo teploty, je nutno naměřené hodnoty o tyto odchylky upravit.

POZOR! Plusová odchylka v ověřovacím listě znamená minusovou opravu měření. Je-li tedy odchylka teploměru podle ověřovacího listu např. + 0,5 °C, znamená to **snížení** naměřené hodnoty o 0,5 °C.

Příklad výpočtu:

Čtením na teploměru areometru jsme zjistili teplotu 19,9 °C a čtením na areometrické stupnici objemovou koncentraci 96,4 %.

1. Oprava dle ověřovacího listu:

Ověřovací list č. 1/10/201-92 (příklad)

AREOMETR		TEPLOMĚR	
údaj	skutečná hodnota	Údaj	skutečná hodnota
93,56	93,59	14,8	15,0
96,50	96,52	19,8	20,0
99,58	99,62	24,8	25,0

Pozn:

„údaj“ = hodnota odečtená pracovníkem na areometru či teploměru

„skutečná hodnota“ = hodnota dle **etalonového** areometru či teploměru

Zjistíme objemovou koncentraci - zdánlivou lihovitost při teplotě měření:

a) stanovení skutečné hodnoty x

údaj dle čtení na areometru	skutečná hodnota (etalon)	odchylka
93,56	93,59	- 0,03
96,40	x	Z
96,50	96,52	- 0,02

Výpočet:

$$a = 96,50 - 93,56 = 2,94$$

$$b = 96,52 - 93,59 = 2,93$$

$$c = 96,40 - 93,56 = 2,84$$

$$y = \frac{b}{a} * c \qquad y = \frac{2,93}{2,94} * 2,84 = 2,83$$

$$x = 93,59 + y = 93,59 + 2,83 = 96,42$$

$$z = x - 96,40 = 96,42 - 96,40 = 0,02$$

Odchylka areometru $z = -0,02$ (skutečné čtení na areometru je nižší než čtení etalonové), a proto jestliže jsme při zjištění četli na stupnici areometru 96,40 = objemové koncentrace, je nutno toto čtení opravit hodnotou + 0,02 (viz shora: minus odchylka = plus oprava) na 96,42 %.

Tento výpočet se provádí pomocí lineární interpolace a to za předpokladu, že odchylka v námi uvažovaném intervalu měření není podle ověřovacího listu shodná (u nejbližší nižší a nejbližší vyšší hodnoty).

b) stanovení skutečné hodnoty x – jiný způsob výpočtu

údaj dle čtení na areometru	skutečná hodnota (etalon)	odchylka
a - 93,56	d - 93,59	- 0,03
b - 96,40	x	Z
c - 96,50	e - 96,52	- 0,02

Výpočet:

$$x = d + (b - a) * \frac{e - d}{c - a}$$

Tento výpočet se provádí pomocí lineární interpolace a to za předpokladu, že odchylka v námi uvažovaném intervalu měření není podle ověřovacího listu shodná (u nejbližší nižší a nejbližší vyšší hodnoty).

Zjistíme teplotu:

Stejně jako u objemové koncentrace bychom zjistili i odchylku teploty pro danou hodnotu. V konkrétním případě nemusíme ale propočítat, neboť odchylka pro všechny měřené hodnoty dle ověřovacího listu je v celém intervalu teplot $-0,2$, takže odchylka v našem případě je také $-0,2$ a oprava bude $+0,2$ °C. Hledaná teplota bude proto $19,9 + 0,2 = 20,1$ °C.

Poznámka:

Jestliže pracujeme s jedním areometrem často a ten má dle ověřovacího listu odchylky, je vhodné si pro urychlení práce vynést na milimetrový papír graf z údajů ověřovacího listu. Skutečnou odchylku pro konkrétní čtení na areometru pak zjistíme rychle a jednoduše z údajů na grafu.

2. Stanovení skutečné objemové koncentrace:

Po provedení výše uvedených oprav již víme, že „zdánlivá objemová koncentrace“ vzorku lihu při teplotě 20,1 °C je 96,42 %, ale musíme zjistit k těmto údajům **skutečnou objemovou koncentrací odpovídající teplotě 20 °C** (základem alkoholometrie je podle zákona o lihu objemová koncentrace při teplotě 20 °C).

Skutečnou objemovou koncentrací odpovídající našim zjištěním podle bodu 1

96,42 % a 20,1 °C

vyhledáme v tabulkách pro výpočet objemové koncentrace etanolu při měření areometry na líh (část 2 publikace Úřední alkoholometrické tabulky – „zelené tabulky“). Tabulky však obsahují údaje pro objemovou koncentraci v desetínách % a pro teploty po 0,5 °C. V daném případě jsme však zjistili hodnoty podrobnější, proto musíme v „zelených tabulkách“ na straně 249 vyhledat nejbližší nižší a nejbližší vyšší hodnoty k našim hledaným hodnotám:

	96,40	96,42	96,50
20,0	96,40		96,50
20,1		?	
20,5	96,30		96,40

Mezi těmito hodnotami se nachází hledaný výsledek skutečné objemové koncentrace pro naše zjištěné hodnoty 96,42 % a 20,1 °C. Proto musíme skutečnou objemovou koncentraci vzorku lihu zjistit z výše uvedených hodnot pomocí lineární interpolace, stejným způsobem jako v bodu 1.

Nejdříve interpolujeme podle teploty:

	96,40	96,50
20,0	96,40	96,50
20,1	96,38	96,48
20,5	96,30	96,40

„Krok“ teploty dle tabulky činí 0,5 °C, „krok“ ve sloupcích objemové koncentrace činí 0,10. Diferenci 0,1 °C teploty ($20,1 - 20,0 = 0,1$) odpovídá hodnota 0,02 (tj. $10 : 5 = 2$). Z výšeče tabulky je zřejmé, že koncentrace se vzrůstající teplotou klesá, proto $96,40 - 0,02 = 96,38$ atd.

Poté interpolujeme podle objemové koncentrace pro již interpolací zjištěné koncentrace:

	96,40	96,42	96,50
20,1	96,38	96,40	96,48

„Krok“ ve sloupcích objemové koncentrace 96,4 % a 96,5 % činí 0,1. Pro jednu setinu koncentrace je hodnota 0,01 ($0,10 : 10 = 0,01$). My hledáme hodnotu pro 96,42 % - takže dvěma setinám odpovídá hodnota 0,02. Tuto hodnotu přičteme ke „spodní hodnotě“ 96,38. Hledaná hodnota objemové koncentrace je 96,40 %.

SHRNUTÍ

- Zjistili jsme objemovou koncentraci etanolu měřením na areometru **96,4 % a teplotu 19,9 °C**
- Po opravě dle ověřovacího listu (s interpolacemi nebo použitím grafů na milimetrovém papíru) jsou tyto hodnoty **96,42 % a 20,1 °C**

Podle „zelených tabulek“ (s interpolacemi) za použití koncentrace 96,42 % a teploty 20,1 °C je skutečná hodnota objemové koncentrace 96,40 %.

Výpočet objemového množství etanolu

Měřicí jednotkou podle § 2 zákona o lihu je 1 litr etanolu (etylalkoholu) při teplotě 20 °C a pro správnou aplikaci právních předpisů v praxi je proto nutné veškerá uvažovaná množství převádět na tuto jednotku. Vstupními hodnotami pro výpočet množství etanolu je dle § 14 odst. 1 vyhlášky MF buď:

- hmotnost a objemová koncentrace etanolu nebo
- objem, teplota a objemová koncentrace etanolu.

1. Výpočet objemového množství etanolu podle hmotnosti

(pomocný formulář pro výpočet – Zjištění zásob etanolu podle hmotnosti součást přílohy č. 9)

Používá se v některých případech při inventurách lihu, denaturaci lihu, vyskladnění lihu a to v případech, kdy použitý přepravní či skladovací obal neumožňuje přesné měření objemu, protože např. nemá odpovídající tvar nebo nádoba není opatřena stavoznakem a nejčastěji se týká menších obalů – sudů, demižónů popř. cisteren. Dále se používá při váhové měrné zkoušce měřidla jako srovnávací metoda. Obecně platí, že zjištění váhy etanolu je přesnější než zjišťování objemu, a proto se doporučuje použít i pro ověření kalibrace některých přepravních obalů. Níže uvedený postup lze použít pouze u roztoků etanolu ve vodě popř. obecně či zvláště denaturovaného lihu. V žádném případě jej nelze použít při inventurách či jiném zjišťování množství lihu ve vícesložkových směsích lihu, za které lze považovat veškeré lihoviny, některé typy zvláště denaturovaného lihu, látky aromatické i další výrobky na bázi lihu (rozpouštědla, čisticí prostředky apod.), které jsou předmětem zjišťování zásob etanolu u jeho zpracovatelů.

Postup:

Stanoví se čistá hmotnost roztoku etanolu v obalu (netto) **Z** v kg z rozdílů hrubé hmotnosti naplněného obalu (brutto) a předem zjištěné hmotnosti prázdného obalu (tára). Poté se odebere z příslušného obalu vzorek etanolu pro zjištění zdánlivých hodnot objemové koncentrace a teploty a dále se s použitím ověřovacích listů a Úředních alkoholometrických tabulek – část 2 - „zelené tabulky“ stanoví skutečná objemová koncentrace (podrobně viz příloha č. 6). Pro zjištěnou skutečnou objemovou koncentraci se v Úředních alkoholometrických tabulkách – část 3 „červené tabulky“ na straně 11 – 13 vyhledá hodnota příslušného převodního koeficientu **K_m**. Objemové množství etanolu se pak vypočte dle vzorce:

$$V_E = Z * K_m$$

kde

V_E	objemové množství etanolu (litry)
Z	zdánlivá hmotnost roztoku etanolu (kg)
K_m	převodní koeficient pro zjištěnou skutečnou objemovou koncentraci roztoku etanolu

Vypočtené množství se zaokrouhlí (dle § 33 vyhlášky MF) a v případě určování základu daně podle zákona o SPD se dále převede na množství etanolu v hl zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

Příklad výpočtu:

Pro zvláštní denaturaci lihu v přepravní nádobě (sud) je potřeba zjistit množství lihu, který bude denaturován. Váhu prázdné nádoby zjistíme vážením na ověřených vahách – tára činí **91,30 kg**. Stejně zjistíme váhu nádoby s lihem připraveným k denaturaci – brutto činí **285,10 kg**.

Areometrem jsme určili hodnotu objemové koncentrace 96,34 % a teplotu etanolu 14,5 °C. Pro zjištěné hodnoty je odchylka dle ověřovacího listu u areometru + 0,08 %, u teploměru + 0,1 °C.

Stanovíme hmotnost roztoku lihu Z:

Brutto	285,10 kg
Tára	91,30 kg
Netto – Z –	193,80 kg

Zjistíme skutečnou objemovou koncentraci etanolu:

Odečtená objemová koncentrace	96,34 %
Oprava dle ověřovacího listu	– 0,08 %
Zdánlivá objemová koncentrace	96,26 %
Odečtená teplota	14,50 °C
Oprava dle ověřovacího listu	– 0,10 °C
Skutečná teplota	14,40 °C

Skutečná objemová koncentrace etanolu se stanoví (viz příloha č. 6) pomocí „zelených tabulek“ str. 248, když lineární interpolací získáme hodnotu:

97,38 %.

Vyhledáme převodní koeficient K_m pro skutečnou objemovou koncentraci:

Převodní koeficient K_m pro skutečnou objemovou koncentraci vyhledáme v „červených tabulkách“ na straně 13 po interpolaci:

$K_m = 1,2164$

Dosadíme do vzorce:

$$V_E = Z * K_m = 193,80 * 1,2164 = 235,617 \div \underline{\underline{235,74 \text{ litrů etanolu}}}$$

Pozn.: Bude-li předmětem dodávky pouze tento jeden sud, provede se zaokrouhlení na celé litry. V případě dodávky ve více obalech se sečtou stanovená množství u všech přepravních obalů a zaokrouhlení se provede až v konečném součtu.

2. Výpočet objemového množství etanolu dle objemu

(pomocný formulář pro výpočet – Zjištění zásob etanolu podle objemu součást přílohy č. 6)

Používá se při zjišťování množství etanolu ve stacionárních nádržích při inventurách lihu, denaturaci lihu a vyskladnění lihu.

Postup:

Stanoví se celkové množství lihu v nádrži, které je součtem množství lihu zjištěné odečtem na stavoznaku nádrže (POZOR – odečítá se DOLNÍ MENISKUS, tzn. způsob čtení zdola) a množství lihu pod nulovým bodem stanoveným z ověřovacího listu vydaného při kalibraci nádrže. Poté se změří okamžitá teplota lihu skladovaného nebo přečerpaného z nádrže.

Z odebraného vzorku lihu se po zjištění zdánlivých hodnot objemové koncentrace a teploty odebraného vzorku s použitím ověřovacích listů a „zelených tabulek“ stanoví skutečná objemová koncentrace (viz příloha č. 9). V „červených tabulkách“ se na straně příslušné zjištěné skutečné objemové koncentrace vyhledá hodnota příslušného převodního koeficientu K_v .

Vyhledá se hodnota korekčního faktoru na tepelnou objemovou roztažnost měřidla objemu (např. skladovací nádrže z oceli) F_b . V případě potřeby je nutno hodnotu určit interpolací.

Objemové množství etanolu se vypočte dle vzorce

$$V_E = V * K_v * F_b$$

kde

V_E objemové množství etanolu (litry)

V objem roztoku etanolu v nádrži (litry)

K_v převodní koeficient pro zjištěnou skutečnou objemovou koncentraci roztoku ethanolu a teplotu roztoku lihu v nádrži

F_b korekční faktor na tepelnou objemovou roztažnost měřidla objemu

Vypočtené množství se zaokrouhlí (dle § 33 vyhlášky MF) a v případě určování základu daně podle zákona o SPD se dále převede na množství etanolu v hl zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

Příklad výpočtu:

Při inventuře v lihovaru byly u nádrže vyrobené z oceli zjištěny tyto hodnoty: Objem lihu byl dle údaje na stavoznaku 54 655 litrů, objem pod nulovým bodem 55 l (dle kalibračního listu nádrže), okamžitá teplota lihu v ocelové nádrži zjištěná jako průměr teplot z různých výšek nádrže 15,5 °C.

Na areometru jsme odečetli hodnotu 96,34 % a teplotu 14,5 °C. Pro zjištěné hodnoty je odchylka dle ověřovacího listu u areometru + 0,08 % a u teploměru + 0,1 °C.

Zjistíme skutečnou objemovou koncentraci etanolu:

Odečtená objemová koncentrace	96,34 %
Oprava dle ověřovacího listu	– 0,08 %
Zdánlivá objemová koncentrace	96,26 %
Odečtená teplota	14,50 °C
Oprava dle ověřovacího listu	– 0,10 °C
Skutečná teplota	14,40 °C

Skutečná objemová koncentrace etanolu se stanoví podle přílohy č. 6, pomocí „zelených“ tabulek str. 248, lineární interpolací získáme hodnotu

$$\sigma_E = 97,38 \%$$

Korekční faktor na tepelnou objemovou roztažnost měřidla objemu (skladovací nádrž) pro zjištěnou teplotu lihu v nádrži:

$$F_b = 0,9998 \text{ (po zaokrouhlení)}$$

Převodní koeficient pro zjištěnou skutečnou objemovou koncentraci roztoku etanolu a teplotu roztoku lihu v nádrži, zjistíme z „červených“ tabulek na str. 211 po interpolaci:

$$k_v = 0,9785$$

Objemové množství etanolu ve skladovací nádrži pak činí:

$$V_E = (54\,655 + 55) * 0,9998 * 0,9785 = 53\,523,028\,253 = \mathbf{53\,523 \text{ litrů etanolu}}$$

Komentář k jednotlivým normám ztrát lihu

Právní úprava

Podle § 71 odst. 2 zákona o SPD, je od spotřební daně osvobozen etanolu ve výši technicky zdůvodněných **skutečných ztrát**, maximálně však do výše stanovených norem ztrát.

Obecně podle ustanovení § 9 zákona o SPD vzniká mimo jiné povinnost daň přiznat a zaplatit také u vybraných výrobků **dopravovaných** v režimu podmíněného osvobození od daně **okamžikem jejich ztráty** nebo znehodnocení, *s výjimkou nepředvídatelné ztráty nebo znehodnocení* (§ 9 odst. 3 písm. a) zákona o SPD) a dále u výrobních a skladovacích ztrát **dnem zúčtování** ztráty nebo znehodnocení vybraných výrobků, **nejpozději však do jednoho měsíce po zjištění ztráty nebo znehodnocení** s výjimkou *nepředvídatelné ztráty nebo znehodnocení; do ztrát a znehodnocení se nezahrnují ztráty a znehodnocení ve výši technicky zdůvodněných skutečných výrobních ztrát a ztrát při skladování* (§ 9 odst. 3 písm. d) zákona o SPD). Toto je dále speciálně upraveno i § 68 písm. a) zákona o SPD, dle kterého povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká **dnem zjištění** překročení stanovených norem ztrát lihu při **výrobě a oběhu** lihu.

Podle § 27a odst. 2 zákona o SPD ztráty a znehodnocení, ke kterým došlo v průběhu dopravy, s výjimkou nepředvídatelných ztrát nebo znehodnocení, příjemce uvede v oznámení o přijetí vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně. Podle § 18 zákona o SPD vznikne-li povinnost daň přiznat a zaplatit podle § 9 odst. 3 písm. a) (*dopravní ztráty nad normu*), daňové přiznání se podává a daň je splatná nejpozději první pracovní den po dni zjištění ztráty nebo znehodnocení vybraných výrobků. **Na základě speciální právní úpravy u lihu (§ 68 písm. a) zákona o SPD), jsou plátcí, kterým z titulu ztrát, tedy i dopravních, vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit, povinni předložit daňové přiznání do 25. dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato povinnost vznikla, a daň je splatná ve lhůtě 55 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit (§ 76 zákona o SPD).**

Zákon o lihu v ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) definuje normy ztrát lihu jako **technicky zdůvodněné** ztráty lihu vznikající při jeho úpravě, skladování, dopravě, manipulaci a zpracování, přičemž dle § 15 zákona o lihu právnické nebo fyzické osoby vymezené v § 15 odst. 1 zákona o lihu jsou povinny v souladu s § 15 odst. 2 zákona o lihu vést evidenci o výrobě, příjmu, zásobách a vydání lihu a o množství etanolu obsaženého v zásobách surovin, polotovarů a hotových výrobků způsobem stanoveným vyhláškou MF (upřesněno níže) a tuto evidenci uzavírat způsobem a ve lhůtách, které stanoví rovněž vyhláška MF, a závěrky této evidence předkládat celnímu úřadu k prověření ve lhůtách stanovených vyhláškou MF. V souladu s § 15 odst. 3 zákona o lihu se při zjišťování zásob etanolu případný rozdíl mezi fyzickou zásobou a zásobou vykázanou v evidenci snižuje **o výši skutečně zjištěných ztrát**, nejvýše však do výše norem ztrát lihu. Osvobození ztrát etanolu od spotřební daně podle zákona o SPD je podmíněno vedením průkazné evidence, z níž je zřejmý základ pro výpočet normovaných ztrát. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm.

d) zákona o lihu jsou právnické nebo fyzické osoby vyrábějící nebo upravující lih povinny **oznámít celnímu úřadu ztráty lihu přesahující normy** ztrát lihu, **nejpozději** následující pracovní **den po jejich zjištění**.

Vyhláška MZe v příloze č. 4 vymezuje základ pro výpočet jednotlivých druhů norem ztrát lihu a jejich výše.

Specifika jednotlivých druhů ztrát jsou upravena v ustanoveních § 8 - § 13 vyhlášky MZe.

Vyhláška MF v části šesté upravuje způsob evidence etanolu, jejíž průkazné vedení, jak již bylo výše zmíněno, je nezbytným podkladem pro osvobození ztrát etanolu od spotřební daně podle zákona o SPD. Podkladem pro vedení průkazné evidence je nejen řádné zjišťování množství etanolu při vyskladnění a přejímce, ale i řádné vystavování dodacího listu a vedení evidence při vyskladňování etanolu (§ 15 vyhlášky MF) a vystavování přejímacího listu a vedení evidence při přejímce lihu (§ 16 vyhlášky MF). Na přejímacím listu se mimo jiné **vyčíslí** (dle § 16 odst. 1 písm. j) vyhlášky MF) **rozdíl** v množství skutečně přijatého lihu oproti množství lihu uvedenému v dodacím listu s uvedením čerpání normy ztrát a výše případného překročení normované ztráty. V okamžiku **vyčíslení = zjištění** překročení stanovených norem ztrát vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit.

V § 21 vyhlášky MF je stanoven způsob a náležitosti Záznamu o příjmu a vydání lihu (dále jen „záznam“) a následně v ustanovení § 22 vyhlášky MF vedení příjmové a výdejové části záznamu při nákupu a prodeji lihu

Ustanovení § 23 - § 29 vyhlášky MF pak upřesňují vedení záznamu v lihovarech a u zpracovatelů lihu

Lhůty, způsob a další povinnosti výrobců či zpracovatelů lihu týkající se uzavírání záznamu nebo samostatné evidence příjmu, vydání a spotřeby jsou následně stanoveny v ustanovení § 30, resp. § 31 vyhlášky MF.

Uplatnění právní úpravy v praxi

V souladu s ustanovením § 30 odst. 3 a 4 vyhlášky MF výrobce či zpracovatel lihu při uzavírání záznamu zrekapituluje příjem a vydání lihu a zjistí evidovanou zásobu lihu v měřicích jednotkách. Současně k datu uzavírání záznamu provede fyzickou inventuru zásob lihu, surovin, polotovarů a hotových výrobků, při níž zjistí skutečnou zásobu lihu v měřicích jednotkách. Takto zjištěná skutečná zásoba lihu tvoří počáteční zásobu lihu v příjmové části záznamu nebo evidence pro následující období.

Vyčíslí se rozdíl mezi evidovanou zásobou lihu a skutečnou fyzickou zásobou lihu v měřicích jednotkách a tento se porovná s vypočítanými normovanými ztrátami lihu, v členění podle druhu norem. Přitom je nutné mít na zřeteli, že rozdíl mezi fyzickou zásobou a zásobou vykázanou v evidenci lze snížit pouze **o výši skutečně zjištěných ztrát**, nejvýše však do výše norem ztrát lihu.

Komentář k jednotlivým druhům ztrát

Ztráty dopravní (§ 8 vyhlášky MZe)

Ztráty dopravní se stanoví jako rozdíl mezi odeslaným a přijatým množstvím lihu v průběhu jedné dopravy. Dopravní ztráty zahrnují úbytky, které vznikají přirozeným vypařením lihu v průběhu dopravy a v důsledku přípustných rozdílů měření množství lihu před odesláním a po přijetí lihu. Do základu pro výpočet normovaných ztrát **nelze** zahrnout množství lihu v těch obalech, u nichž nebyla ztráta zjištěna (§ 8 odst. 3 vyhlášky MZe).

Čerpání normy ztrát se posuzuje u každého jednotlivého obalu, resp. každé dopravy samostatně ihned po realizaci dopravy a skutečně zjištěná ztráta se vyznačí na průvodním dokladu, resp. na přijímacím listu (§ 16 vyhlášky MF). Za předpokladu, že obsahuje náležitosti dle § 16 odst. 1 vyhlášky MF, lze (§ 16 odst. 3 vyhlášky MF) použít jako přijímací list i průvodní doklad (AAD) nebo jiný doklad. Údaje uvedené na přijímacím listu (pokud je vyhotoven samostatně) musí souhlasit s údaji potvrzenými na průvodním dokladu. Dojde-li při dopravě k překročení normované dopravní ztráty, rozdíl mezi skutečně zjištěnou ztrátou a normovanou ztrátou je základem pro stanovení daně. Daňové přiznání se podává do 25. dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato povinnost vznikla, a daň je splatná ve lhůtě 55 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit (§ 76 zákona o SPD).

Dopravní ztráty je daňový subjekt povinen zjišťovat, evidovat a zdaňovat vždy aktuálně (vyplývá z ustanovení § 9 zákona o SPD, dle kterého povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká **okamžikem ztráty vybraných výrobků – lihu v litrech etanolu**), proto se při celkovém vyčíslení ztrát lihu v souvislosti se zpracováním zprávy o ukončení záznamu základ pro dopravní ztráty již znovu nevypočítává, ale do celkových ztrát se zahrnou **již pouze skutečně (v průběhu období) zjištěné** dopravní ztráty, to znamená, že se nestanovuje znovu jako „konečný“ základ pro výpočet normovaných dopravních ztrát množství lihu všech zahájených doprav (dle přepravního obalu např. zvláště autocisterny, železniční vagony, plastové obaly apod.), u kterých byla zjištěna ztráta do normy.

Podle § 22 odst. 3 vyhlášky MF se průběžně při prodeji lihu v příjmové části záznamu evidují skutečně zjištěné ztráty při dopravě (za každou ukončenou dopravu samostatně) podle přijímacího listu, a to došlo-li k překročení stanovených norem podle § 22 odst. 3 písm. a) vyhlášky MF a nedošlo-li k překročení podle § 22 odst. 3 písm. b) vyhlášky MF). Ztráty nad normu jsou v příjmové části záznamu označeny jako ostatní příjem (§ 22 odst. 5 vyhlášky MF), tj. pouze ta část celkové ztráty, která převyšuje ztrátu normovanou. Z uvedeného vyplývá, že je-li zjištěna dopravní ztráta nad normu (§ 22 odst. 3 písm. a) vyhlášky MF), bude zápis v záznamu proveden ve dvou krocích. První zápis „příjem“ lihu v množství do normy a druhý zápis „ostatní příjem“ lihu v množství převyšujícím normu. Součet těchto dvou zápisů představuje celkovou ztrátu zjištěnou u jedné dopravy.

V rekapitulaci podle § 31 odst. 2 vyhlášky MF se pak v návaznosti na průběžnou evidenci uvedou jednotlivé základy pro výpočet normovaných ztrát (pouze kde došlo ke skutečné ztrátě) a zároveň skutečně zjištěná ztráta individuálně u každé dopravy

(základu). Zde se samostatně vyčíslí ztráty do normy i nad normu (ostatní příjmy podle § 22 odst. 5 vyhlášky MF), které již byly v souladu s § 76 zákona o SPD zdaněny.

Ztráty manipulační (§ 9 vyhlášky MZe)

Ztráty manipulační jsou úbytky lihu vznikající při příjmu a vydávání lihu a při jiné technologicky nezbytné manipulaci s lihem (přečerpávání lihu u výrobce a zpracovatele lihu). Při celkovém vyčíslení ztrát lihu v souvislosti se zpracováním zprávy o ukončení záznamu se vypočtou jednotlivé základy pro stanovení normovaných ztrát v souladu s přílohou č. 4 vyhlášky MZe. Za základ pro manipulační ztráty se bere součet celkového příjmu lihu bez počáteční zásoby a celkového vydání lihu bez konečné zásoby evidovaného v záznamu za každé středisko a za sledované období (zpravidla 12 měsíců). Dojde-li v průběhu tohoto období k zjištění skutečné manipulační ztráty nad normovanou ztrátou, musí být tato ztráta nad normu v souladu § 18 zákona o SPD uvedena/zahrnuta v základu daně daňového přiznání podaného do 25. dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato ztráta vznikla.

Tato v průběhu období vyčíslená skutečná ztráta se rovněž uvede samostatně v rekapitulaci. Záznamy v evidenci se zpracovávají a při rekapitulaci se postupuje obdobně jako u dopravních ztrát.

Ztráty skladovací (§ 10 vyhlášky MZe)

Ztráty skladovací jsou úbytky lihu ve skladech lihu, které vznikají odpařením v průběhu skladování. Při celkovém vyčíslení ztrát lihu v souvislosti se zpracováním zprávy o ukončení záznamu se za základ pro stanovení normovaných skladovacích ztrát v souladu s přílohou č. 4 vyhlášky MZe považuje evidované množství lihu v litrech etanolu na zásobě výrobce a zpracovatele lihu k poslednímu dni kalendářního měsíce, přičemž do základu není dovoleno započítávat zásoby, resp. množství etanolu obsaženého v hotových výrobcích stočených do expedičních obalů nebo spotřebitelských obalů (maximálně lze použít 36 údajů pro stanovení základu pro výpočet normovaných ztrát /12 kalendářních měsíců x 3 druhy obalů – dřevěné do 300 l, dřevěné nad 300 l a ostatní /). Dojde-li v průběhu sledovaného období při průběžné inventuře ke zjištění skutečné skladovací ztráty nad normovanou ztrátou, musí být tato ztráta nad normu v souladu § 18 zákona o SPD zdaněna obdobně jako u manipulačních ztrát.

Tato v průběhu období vyčíslená a zdaněná skutečná ztráta se rovněž uvede samostatně v rekapitulaci. Záznamy v evidenci se zpracovávají a při rekapitulaci se postupuje obdobně jako u dopravních ztrát.

Ztráty při úpravách lihu (§ 12 vyhlášky MZe)

Ztráty rafinační se stanoví jako rozdíl mezi množstvím etanolu obsaženého v surovém lihu použitým k rafinaci a množstvím etanolu obsaženého v rafinovaném lihu a v úkapech, dokapech a přiboudlinách. Základem pro výpočet normovaných ztrát je množství etanolu použitého k rafinaci (kvasného surového lihu, droždářenského lihu, úkapů a dokapů). Rafinační ztráty se vyhodnocují průběžně v návaznosti na technologii

výroby a možnosti měření, vždy po ukončení procesu (u nepřetržité rafinace může nastat hypoteticky i stav, že se vyhodnocují 1x za sledované období, tedy na konci období při fyzické inventuře, v rámci které se zaznamená stav na všech měřidlech). Dojde-li v průběhu tohoto období k zjištění skutečné rafinační ztráty nad normovanou ztrátu (např. *nedostatečné chlazení a následný odpar a pod.*), musí být tato ztráta nad normu v souladu s § 18 zákona o SPD zdaněna obdobně jako u manipulačních ztrát.

Při celkovém vyčíslení ztrát lihu v souvislosti se zpracováním zprávy o ukončení záznamu se do sumy ztrát při úpravách lihu zahrnují jednotlivé skutečně zjištěné rafinační ztráty, pokud je stav měřidel zaznamenán na počátku a na konci procesu, tedy lze stanovit dílčí základy, (např. rafinace probíhá týden, pak je týden odstávka apod.). Jinak se základ stanoví za celé období, tj. při uzavírání záznamu. Záznamy v evidenci se zpracovávají a při rekapitulaci se postupuje obdobně jako u dopravních ztrát.

Ztráty dehydratační se stanoví jako rozdíl mezi množstvím lihu použitého k dehydrataci a množstvím etanolu obsaženého ve vyrobeném bezvodém lihu a dalších vedlejších produktech dehydratace obsahujících líh. Základem pro výpočet normovaných ztrát je množství etanolu použitého k odvodnění. Dehydratační ztráty se vyhodnocují průběžně v návaznosti na technologii výroby a vlastní měření, vždy po ukončení procesu (u nepřetržité dehydratace může nastat hypoteticky i stav, že se vyhodnocují 1 x za celé období tj. při uzavírání záznamu). Dále se postupuje obdobně jako u rafinačních ztrát.

U nových systémů se doporučuje stanovit normy ztrát individuálně.

Ztráty rektifikační se stanoví jako rozdíl mezi množstvím etanolu obsaženého v destilátech určených k rektifikaci a množstvím etanolu obsaženého v rektifikovaném destilátu a v úkapech a dokapech. Základem pro výpočet normovaných ztrát je množství etanolu v surovém destilátu při samostatné rektifikaci nebo množství etanolu v destilátu použitého při druhé rektifikaci. Rektifikační ztráty se vyhodnocují průběžně v návaznosti na technologii výroby a vlastní měření, vždy po ukončení procesu obdobně jako u rafinačních ztrát. Při opakované rektifikaci na základě povolení GŘC se zjišťují skutečné ztráty vždy po ukončení druhé rektifikace. Dále se postupuje obdobně jako u rafinačních ztrát.

Ztráty regenerační se stanoví jako rozdíl mezi množstvím etanolu obsaženého v látkách, ze kterých má být etanolu znovu získán, a množstvím získaného regenerovaného etanolu. Základem pro výpočet normovaných ztrát je množství etanolu obsaženého v látkách, použitých k regeneraci lihu. Regenerační ztráty se vyhodnocují průběžně v návaznosti na technologii výroby a vlastní měření, vždy po ukončení procesu.

Při regeneraci na základě povolení GŘC se zjišťují skutečné ztráty vždy po ukončení procesu. Dále se postupuje obdobně jako u rafinačních ztrát.

Zjišťování etanolu obsaženého v zásobách lihu

Zjišťování veškerého množství etanolu provádí celní úřad v zásobách surovin, polotovarů i hotových výrobků na základě zjištěných údajů:

- hmotnosti a objemové koncentrace
- objemu, teploty a objemové koncentrace

Zásoby se zjišťují odděleně v každé skladní nádrži, dopravní nádobě nebo jiném obalu zvlášť a vypočtené množství etanolu se uvádí na dvě desetinná místa. Zaokrouhlení se provádí v konečném součtu.

Při výpočtu se používá též koeficient F_b , korigující tepelnou objemovou roztažnost materiálu skladovací nádrže nebo lihového kontrolního měřidla. Hodnoty koeficientu F_b pro ocel uvedené v Úředních alkoholometrických tabulkách č. 3 na str. 218, nesouhlasí s koeficienty F_b uvedenými pro ocel v části B přílohy č. 1 vyhlášky MZe, platí tedy koeficienty uvedené ve vyhlášce MZe, protože Úřední alkoholometrické tabulky nejsou obecně závazným právním předpisem.

Při zjišťování zásob, kde přichází v úvahu líh v malospotřebitelském balení (týká se především lihovin), se vychází z uváděných hodnot objemové koncentrace etanolu a objemu výrobku ve spotřebitelském balení. Není-li objemová koncentrace na etiketách spotřebitelského balení dosud uvedena – např. obaly výrobků nejsou z provozních důvodů zatím opatřeny etiketou nebo je výrobek v okamžiku zjišťování zásob scelován – „zraje“ v tancích nebo sudech apod., vychází se z obsahu ethanolu stanoveného technologickým postupem, nebo celní úřad odebere vzorek pro laboratorní stanovení obsahu etanolu ve výrobku.

Zjišťování skutečné objemové koncentrace etanolu ve finálním výrobku se provádí namátkově. Zjistí-li celní úřad, že skutečné množství lihu je o více než 5 % nižší než je uvedeno na etiketách nebo vypočteno podle receptur, použije se pro vyčíslení zásob aritmetický průměr koncentrace lihu získaný ze tří vzorků odebraných pro laboratorní stanovení koncentrace etanolu.

Při zjišťování skutečné objemové koncentrace etanolu u výrobků ve spotřebitelském balení odebere celní úřad ze zásob nejméně tři vzorky takového výrobku (§ 20 vyhlášky MF). Odběr vzorku provede celní úřad za přítomnosti subjektu, vzorky označí a zajistí závěrou nebo pečetí uzávěry obalu. O odběru vzorku celní úřad sepíše protokol. Dva vzorky jsou určeny pro celní úřad, z toho jeden pro laboratorní rozbor, druhý se uloží pro kontrolní účely. Třetí vzorek zůstává k dispozici subjektu, kterému byl odebrán. Vzorky se uchovávají devět měsíců ode dne odebrání, tuto lhůtu může celní úřad v konkrétní věci zkrátit, např. pokud nebyl zjištěn rozpor mezi výsledky laboratorního zkoumání a údaji z evidencí vedených subjektem. Vzorky, pokud to jejich povaha umožňuje, se po této lhůtě vrací zpět subjektu.

Tímto způsobem se postupuje jak u výrobců lihovin, tak i u ostatních zpracovatelů lihu. Evidence o příjmu, zásobách a vydání lihu se pak upraví podle skutečně zjištěných hodnot.

Daňový subjekt .....

Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED .....

Stav zásob lihu (etanolu) k .....

Sepsaný dne .....v .....

Položka	Označení skladní nádoby	Druh lihu	Objemová koncentrace opravené čtení			Množství podle hmotnosti v kg				Množství podle objemu			Množství etanolu v litrech	Poznámka
			Čtení na areometru	Teplota °C	Obsah etanolu v % objemu	Brutto	Tára	Netto	K _m	Litrů	K _v	F _b		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Celkem (zaokrouhleno)														

v..... dne .....

Za daňový subjekt:

Za CÚ:

Daňový subjekt..... Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED.....

Zjištění množství etanolu v zásobách lihu podle OBJEMU

Příloha č. .... ke stavu zásob lihu, sepsanému dne ..... v .....

Zjištění provedli .....

I. Základní údaje

1. Lihová nádrž č. .... a) ocelová
b) jiná
2. Lihoměr č. ....
3. Množství lihové tekutiny
a) stavoznak (škála) ¹⁾	.....	litrů
b) pod nulou (§ 18 odst. 2 vyhl. č. 150/2008 Sb.)	.....	litrů
c) měrná tyč ¹⁾	.....	litrů
d) litráž ¹⁾	.....	litrů
celkem	.....	litrů
4. Teplota skladovaného lihu (v nádrži, či jiném obalu):
..... °C oprava podle OL ..... °C = ... °C

II. Objemová koncentrace

čtení: ..... % při ..... °C
oprava podle OL ..... % při ..... °C
objemová koncentrace ..... % obj.

III. Korekce

K_v pro výslednou objemovou koncentraci (ad II) ..... % a teplotu (ad I/4) ... °C = ...
 F_b pro ocel (§ 18 odst. 3 vyhl. č. 150/2008 Sb.) při teplotě (ad I/4) ..... °C = ...²⁾

IV. Zásoba

Množství lihu (ad I/3) ..... litrů x K_v ..... x F_b ..... = ... **litrů etanolu³⁾**

K_v - koeficient pro výpočet objemového množství etanolu z objemu, teploty a z objemové koncentrace roztoku etanolu a vody (možno zaokrouhlovat na 4 desetinná místa)

F_b - teplotní koeficient objemové roztažnosti

¹⁾ nehodící se škrtněte

²⁾ při skladování v jiných, nežli ocelových nádobách odpadá

³⁾ uvádí se na 2 desetinná místa, zaokrouhluje se až celková zásoba (tiskopis Stav zásob lihu)

Daňový subjekt..... Celní úřad .....

IČ / DIČ / SEED.....

Zjištění množství etanolu v zásobách lihu podle HMOTNOSTI

Příloha č. .... ke stavu zásob lihu, sepsanému dne ..... v .....

Zjištění provedli .....

I. Základní údaje

Lihová nádoba .....

brutto: ..... kg

tára: ..... kg

netto: ..... kg

II. Objemová koncentrace

a) lihoměr č. ....

b) Čtení:

..... % při ..... °C

oprava podle OL ..... % při ..... °C

objemová koncentrace ..... % obj.

III. Korekce

K_m – koeficient pro výpočet objemového množství etanolu ze zdánlivé hmotnosti a z objemové koncentrace roztoku etanolu a vody (možno zaokrouhlit na 4 desetinná místa)

$K_m =$ .....

IV. Zásoba

netto ..... kg x K_m ..... = ... litrů etanolu ³⁾

3) uvádí se na 2 desetinná místa, zaokrouhuje se až celková zásoba (tiskopis Stav zásob lihu)

Výrobce (zpracovatel) lihu

Sídlo (trvalé bydliště)

PSČ

Provozovna

Druh činnosti

Daňové identifikační číslo

SEED ID

Z Á Z N A M

o příjmu a vydání lihu (etanolu)

§ 21 až § 31 vyhlášky Ministerstva financí č. 150/2008 Sb.,
o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím
souvisejících

za období od do

PŘÍJEM								
Pol. číslo	Datum	Doklad	Druh příjmu	Druh lihu	Množství lihu v litrech etanolu			
					celkem příjem	z toho sledovaný druh příjmu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Počáteční stav								
Součet								

Z á z n a m ě . . . . .**o obecné / zvláštní *) vsádkové denaturaci lihu**

podle ustanovení § 9 a 10 zákona 61/1997 Sb., provedené v lihovaru/zvláštním lihovaru *) .....

IČ / DIČ / SEED ..... dne .....

1. Denaturace provedena pro odběratele .....
 držitele zvláštního povolení k přijímání a užívání vybraných výrobků
 osvobozených od daně SEED ID .....(v případě zvláštní
 denaturace dle výjimky MZe)

2. K denuraci byl použit líh ..... v množství .....litrů
 o objemové koncentraci .....% obj., = ... litrů etanolu.

3. Denaturační prostředek

a) denaturační směs pro obecně denaturovaný líh *)

- druh: .....

- množství.....

b) denaturační prostředek ..... pro zvláštně
 denaturovaný líh (nejmenší přídavek ..... na 1 litr etanolu) v množství
 .....*)

c) způsob nabytí denaturačního prostředku (§ 10 zákona 61/1997 Sb.)

.....
 .....

4. Denaturovaný líh byl načerpán do přepravních nádob .....
 které byly / nebyly *) zajištěny úřední závěrou ev. číslo .....

5. Množství lihu určeného k denuraci je registrováno pod položkou č. ....
 záznamu o příjmu a vydání lihu.

V..... dne .....

.....
 za daňový subjekt

.....
 za celní úřad

*) Nehodící se škrtněte

Z á z n a m ě . . . . .

o obecné / zvláštní*) kontinuální denaturaci lihu

podle ustanovení § 9 a 10 zákona 61/1997 Sb., provedené v lihovaru/zvláštním lihovaru*).....

IČ / DIČ / SEED ..... dne .....

1. Denaturace provedena pro odběratele .....
držitele zvláštního povolení k přijímání a užívání výrobků osvobozených od daně
SEED ID .....(v případě zvláštní denaturace dle výjimky MZe)

2. K denuraci byl použit líh ..... v množství .....litrů
o objemové koncentraci .....% obj., = ... litrů etanolu.

3. Denaturační prostředek

b) denaturační směs pro obecně denaturovaný líh *)

- druh: .....

- množství .....

b) denaturační prostředek ..... pro zvláštně
denaturovaný líh (nejmenší přídavek ..... na 1 litr etanolu) v množství
.....*)

d) způsob nabytí denaturačního prostředku (§ 10 zákona 61/1997 Sb.)

4. Denaturovaný líh byl načerpán do přepravních nádob .....
které byly / nebyly *) zajištěny úřední závěrou ev. číslo .....

5. Množství lihu určeného k denuraci je registrováno pod položkou č. ....
záznamu o příjmu a vydání lihu.

6. Záznam o stavu plomb na mísicím zařízení:

7. Stav počítadel měřidel na vstupu do mísicího zařízení:
Lích určený k denuraci před zahájením denaturace:
po skončení denaturace:
Denaturační prostředek před zahájením denaturace:
po skončení denaturace:

V..... dne .....

.....
za daňový subjekt

.....
za celní úřad

*) Nehodící se škrtněte

Firma (lihovar)
 adresa
 DIČ:
 DS - SEED:

Z Á Z N A M

**o provedení zvláštní denaturace lihu
 podle ustanovení § 9 a § 10 zákona 61/1997 Sb.**

Odběratel .....

Evidenční č. .... č.j.: .....

Zvláštní denaturace lihu kvasného rafinovaného .....

byla provedena za účasti p.: .....

Zásilka lihu byla převzata podle dodacího listu č. ....

ze dne ..... a určena k denaturaci.

č. záznamu o denaturaci	číslo/ označení obalu	B	T	N	LA	obj. % etanolu	denaturační prostředek			Celkem
	1.									
	2.									
	3.									
	4.									
	5.									
	6.									
	7.									
	8.									
	9.									
	10.									
	celkem									

Výsledné množství:

spotřeba lihu v kg ..... denat. prostředek .....

čtení ....

lihovitost ....

K_m ....

množství v la ....

Přepravní obaly byly zajištěny závěrami: ...../.....

č.matrice: ...../.....

Přepravní obaly byly zajištěny závěrami: ...../.....

č.matrice: ...../.....

Přepravní obaly byly zajištěny závěrami: ...../.....

č.matrice: ...../.....

stav měřidla č. .... / .....

stav měřidla č. .... / .....

stav měřidla č. .... / .....

Způsob nabytí denaturačního prostředku (§ 10 zákona 61/1997 Sb.)^{*)} **vlastní - dodaný odběratelem**

šarže číslo .....

Celkové množství zvláště denaturovaného lihu bylo zapsané v Záznamu o příjmu a výdeji

lihu pod položkou ..... / položkou denaturace .....

V ..... dne: .....

.....
razítko

Za celní úřad .....

.....
podpis

Denaturaci přítomen ..... č.dokl. ....

^{*)} Nehodící se škrtněte

Návod pro definování požadavků na CTL pro odborné posouzení odebraných vzorků, včetně rozlišení typů vzorků

Při kontrole správné denaturace lihu se (v případě pochybností anebo namátkově) odebírají tři typy vzorků:

1. **Lih před denurací** - pro kontrolu správné koncentrace etanolu, druhu lihu, zda předložený lih už není denaturovaný apod.; ke vzorku se přiloží nebo jinak uvede specifikace lihu (koncentrace etanolu, druh lihu apod.), vůči které se má provést požadovaná kontrola (např. dodací list, protokol o zkoušce);
2. **Denaturační prostředek** (všechny jeho složky) - pro kontrolu identity denaturačního prostředku a jeho deklarované čistoty; v případě směsných denaturačních prostředků se jedná nutný podklad pro kontrolu správné denaturace; ke vzorku se přiloží specifikace denaturačního prostředku (např. certifikát analýzy, specifiční list obsahující údaje o čistotě, prohlášení dodavatele);
3. **Denaturovaný lih** - pro kontrolu správně provedené denaturace; ke vzorku se přiloží Záznam o denuraci lihu, kde se uvede odkaz na Přílohu č. 2 Vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, v platném znění, nebo na Povolení Ministerstva zemědělství na výjimku pro použití denaturačního prostředku (např. č. j. tohoto Povolení), na základě níž se tato denaturace provádí; do Protokolu o odběru vzorku v části 20 Poznámky se uvedou Evidenční čísla vzorků lihu před denurací a denaturačního prostředku.

Vzorek lihu před denurací, resp. denaturačního prostředku, se nemusí odebírat, jestliže o jeho složení není pochyb, např. byl-li vzorek již dříve odebrán a nedošlo k narušení obalu, resp. jeho zabezpečení, ve kterém je skladován. Nicméně u vzorku denaturovaného lihu je nutné ve formuláři „Základní požadavky na CTL“ (dále jen „formulář“) uvést požadovaný odkaz na související vzorky (viz výše).

U všech tří typů vzorků stačí uvést do položky 24 formuláře (Odborné posouzení za účelem) heslo „Kontrola denaturace“. Tato informace a dodané specifikace, resp. odkazy na ně, CTL postačují k tomu, aby provedla odpovídající zkoušky nutné k požadované kontrole denaturace. Rozsah těchto zkoušek pro jednotlivé typy vzorků je následující:

1. **Lih před denurací** – stanovení objemové koncentrace etanolu ve vzorku, potvrzení přítomnosti látek v kvasném lihu se běžně nenacházejících (např. denaturačních prostředků);
2. **Denaturační prostředek** (všechny jeho složky) – potvrzení identity a stanovení koncentrace (čistoty) jednotlivých složek denaturačního prostředku (v případě, že se jedná o chemická individua);
3. **Denaturovaný lih** – stanovení objemové koncentrace etanolu ve vzorku, stanovení obsahu jednotlivých složek denaturačního prostředku; vyjádření zda vzorek takto denaturovaného lihu splňuje požadavky uvedené ve vyhlášce č. 141/1997 Sb. v platném znění resp. v povolení MZe pro zvláštní denuraci tj. zda koncentrace denaturačního prostředku (všech jeho složek) je rovna nebo vyšší než je hodnota uvedená ve zmíněných dokumentech s přihlédnutím na nejistotu měření.

Standardně CTL do výsledných protokolů o zkoušce uvádí všechny další relevantní zjištění (přítomnost látek v kvasném lihu se běžně nenacházejících apod.).

V případě požadavku na provedení zkoušek či jiného posouzení nad rámec běžné kontroly denaturace musí být ve výše uvedené položce 24 formuláře dostatečně vypsány konkrétní požadavky na CTL. K těmto požadavkům musí být smysluplný důvod (ztotožnění vzorku s jiným vzorkem apod.), neboť se zpravidla jedná o časově a finančně náročné rozbory.

Typické požadavky nad rámec běžné kontroly denaturace jsou:

- Zda se jedná o požadovaný druh lihu (líh kvasný jemný, technický, hydrogenačně rafinovaný apod.). Tento požadavek nemá pro běžnou kontrolu smysl, neboť kritické hodnoty pro jednotlivé druhy lihu uvedené ve vyhlášce jsou jejich max. hodnoty a pouze pro pár případů je zde uveden požadavek i na min. koncentraci nějaké složky (zvláště denaturovaný kvasný hydrogenačně rafinovaný líh a líh syntetický technický). Jinými slovy líh, který kontrolovaný subjekt označí jako např. líh surový a přitom je natolik čistý, že by splnil požadavky i pro líh jemný či dokonce velejemný, tak takový líh může subjekt klidně prodávat a i nechat denaturovat jako líh surový (tj. v souladu s požadavkem uvedeným např. v povolení MZe).
- Zda se jedná o požadovaný botanický původ lihu (syntetický vs. kvasný líh popř. z jakého botanického zdroje je daný kvasný líh vyroben). Tento požadavek nemá pro běžnou kontrolu smysl, neboť v České republice se už řadu let syntetický líh nevyrábí a sensoricky není mezi kvasným a syntetickým lihem rozdíl, tzn. oba druhy lihu lze stejně dobře zneužít k nelegální výrobě lihovin.

	Celní úřad pro	Počet listů: Přílohy: SZ ..... / skart. ....
Z útvaru:	Z Á Z N A M	Do útvaru: ...
Vyřizuje: .../ ...		VKS

Naše č. j.: .....-./.....	Vaše č. j.: xxx	Datum: ...
---------------------------	-----------------	------------

**Úřední záznam podle § 63 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu,
ve znění pozdějších předpisů**

Předmět úředního záznamu: Vyhodnocení pořízeného videozáznamu z denaturace lihu, provedené dne .....

Označení místa a času:

Obsah informace:

Vyhotovil:

Podpis:

Datum vyhotovení:

OBJEDNÁVKA – PROHLÁŠENÍ

č.: .....

ke zpracování ovoce/šťáv/odpadů ze zpracování ovoce¹⁾ (dále jen „surovina“) dle § 4 zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů na ovocný destilát v pěstitelské pálenici

Pan/paní (jméno a příjmení).....
trvalým pobytem (úplná adresa trvalého bydliště)

rodné číslo...../....., ověřené podle občanského průkazu č....., případně datum narození, pokud rodné číslo nebylo přiděleno (dále jen „objednatel služby“).

objednává u nadepsané pěstitelské pálenice zpracování suroviny **v množství dle dodacích listů.**

Nadepsaný a podepsaný objednatel služby pěstitelského pálení (fyzická osoba) zároveň prohlašuje a svým podpisem potvrzuje, že:

1. **dodané ovoce získal** ²⁾:

- a) z vlastního pozemku v obci....., katastrální území .....
- b) z pozemku, který užívá na základě jiného právního vztahu .....
- c) formou naturálního plnění od zaměstnavatele .....

příčemž tyto pozemky se nacházejí na území České republiky.

(Vlastnictví pozemku se doloží uvedením katastrálního území a obce. Užívání pozemku z jiných důvodů se doloží specifikací právního vztahu. Získání ovoce formou naturálního plnění se doloží potvrzením zaměstnavatele.)

2. **dodaná surovina neobsahuje cizí cukernaté nebo jiné zkvasitelné příměsi**

3. **souhlasí s tím, že dodaná surovina bude smíchána** se surovinou od dalších pěstitelů ³⁾

4. v témže výrobním období, tj. v době od 1. 7. běžného roku do 30. 6. roku bezprostředně následujícího po tomto běžném roce, si ⁴⁾:

- a) mimo pálení v nadepsané pálenici pro sebe a pro osoby žijící s ním ve společné domácnosti nechal vyrobit destilát ještě v pálenici ..... v množství .....litrů etanolu nebo
- b) mimo pálení v nadepsané pálenici pro sebe a pro osoby žijící s ním ve společné domácnosti předal surovinu ke zpracování v pálenici ..... v množství ..... a druhu.....

5. v případě výroby přesahující množství 30 litrů etanolu si odebere také množství nad 30 litrů etanolu a uhradí za toto množství při odběru provozovateli pěstitelské pálenice částku ve výši spotřební daně vypočtené podle zákona o spotřebních daních.

¹⁾ nehodící se škrtnout

²⁾ platné zaškrtnout případně doplnit

³⁾ nehodící se škrtnout

⁴⁾ nehodící se škrtnout

6. byl seznámen s:

- a) provozním řádem pěstitelské pálenice,
- b) ustanovením § 4 zákona č.61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů a je si vědom odpovědnosti za jeho dodržování a případné pokuty v souladu s ustanovením § 17 zákona o lihu.

Cena za vypálení destilátu se sjednává dohodou, a to:

z vypálení.....Kč za 1 l etanolu +

spotřební daň 162,- Kč za 1 l etanolu (v množství do 30 l etanolu) a 322,50 Kč za 1 l etanolu (u množství nad 30 l etanolu).

Úhrada spotřební daně ve výši 322,50 Kč za 1 l etanolu nevyklučuje uložení pokuty správcem daně dle § 17 odst. 3 písm. a) za porušení § 17 odst. 1 písm. a) zákona o lihu.

V případě uvedení nepravdivých údajů do tohoto prohlášení jsem si vědom, že může být proti mně postupováno dle platných občanskoprávních předpisů.

V.....dne.....

Vlastnoruční podpis:.....

ZPRÁVA O UZAVŘENÍ ZÁZNAMU

(uzavření záznamu podle ustanovení § 31 odst. 2 vyhlášky ministerstva financí č. 150/2008 Sb.)

za výrobní období od : _____ do : _____

V pěstitelské pálenici v(e) : _____

Provozovanou fyzickou* / právnickou osobou* (dále jen daňový subjekt)

(fyzická osoba = titul, jméno, příjmení, adresa trvalého bydliště, IČO, DIČ)

(právnická osoba = název obchodní firmy, sídlo, IČO, DIČ)

A) HOSPODAŘENÍ S LIHEM (v litrech etanolu)**1) PŘÍJEM**

a) počáteční zásoba lihu _____

b) vyrobené množství lihu _____

(součet výrobních listů za výrobní období)

Příjem celkem (a + b) _____

2) VYDÁNÍ

a) množství lihu obsaženého v destilátech vydaných pěstitelům _____

(součet základů daně za jednotlivá zdaňovací období v litrech etanolu bez desetinných čísel)

b) jiná vydání _____

Výdej celkem (a + b) _____

3) ÚČETNÍ STAV (1 - 2)

Schodek _____

(příjem je větší než vydání)

Přebytek _____

(vydání je větší než příjem)

B) ZÁVĚR

Výrobní období bylo ukončeno se schodkem ve výši _____ v litrech etanolu

Za toto množství etanolu bude podáno dodatečné daňové přiznání. *

Výrobní období bylo ukončeno s přebytkem ve výši* _____ v litrech etanolu

Výrobní období bylo ukončeno ve shodě.*

Množství vázané zásoby etanolu ve vzorcích v pěstitelské pálenici při ukončení

výrobního období _____ v litrech etanolu

V : _____

Dne : _____

Za daňový subjekt : _____

podpis

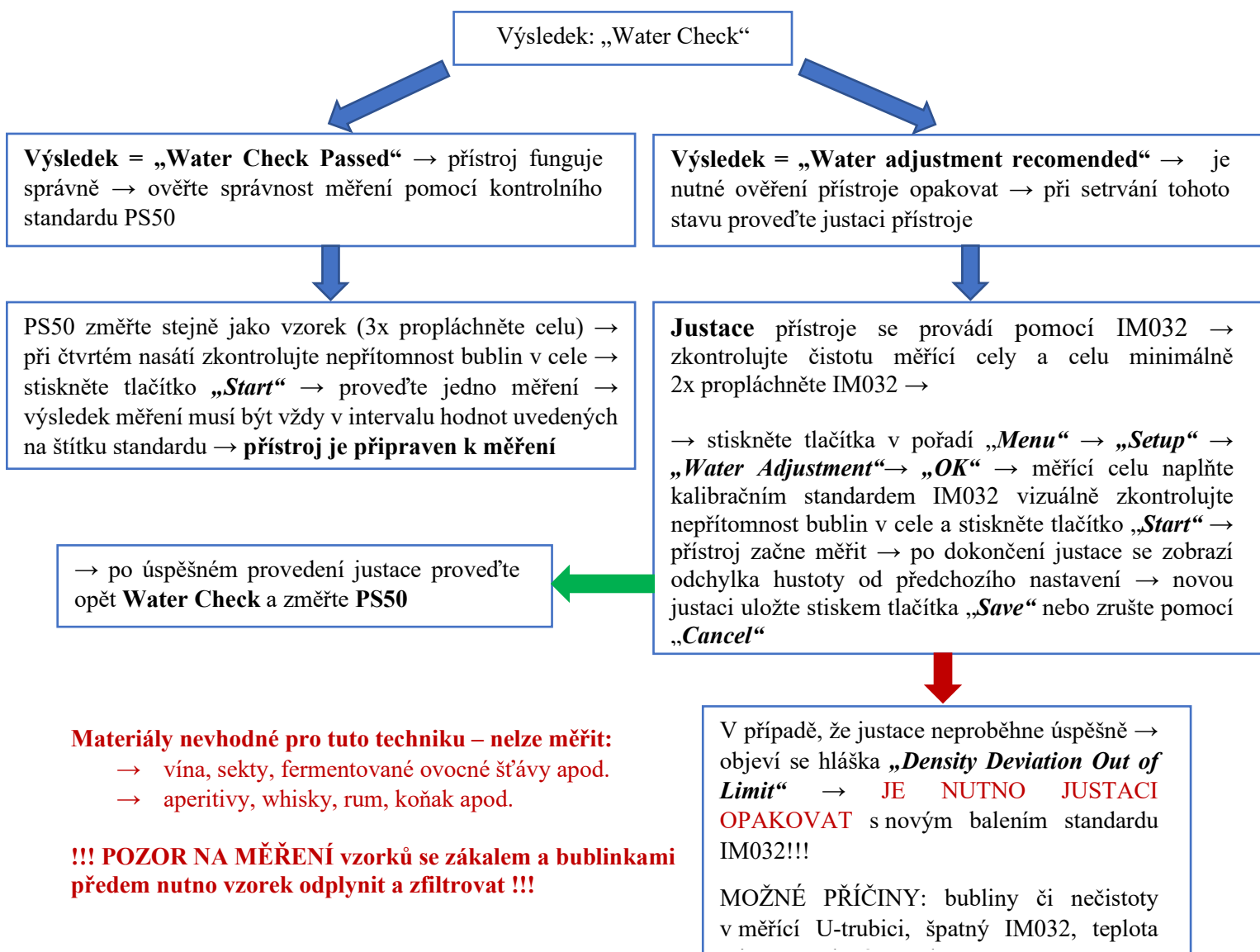
_____
razítko

* nehodící se škrtněte

Zkrácený návod oscilační hustoměr SNAP-41

UVEDENÍ DO PROVOZU – PŘED ZAHÁJENÍM MĚŘENÍ:

1. Přístroj zapněte dotykem na tlačítko umístěném v horním pravém rohu přístroje (vyčkáme na načtení software) → v případě, že není na přístroj našroubována hadička, našroubujte ji
2. **Zkontrolujte čistotu měřící cely** → v případě přítomnosti viditelných nečistot celu opakovaně vypláchněte destilovanou vodou nebo jiným doporučeným rozpouštědlem (např. ethanol, isopropylalkohol, aceton)
!!!Nikdy nepoužívat pitnou (kohoutkovou) vodu!!!
3. Zkontrolujte stav indikace baterií v horním pravém rohu displeje (v případě potřeby baterie vyměňte)
4. Zkontrolujte hladký chod ruční páky čerpadla. V případě nestejnomyšerného (trhavého) chodu čerpadla předejte přístroj do CTL.
5. Po zapnutí a vizuální kontrole stavu přístroje je nutné ověřit správnou funkci přístroje pomocí funkce „*Water Check*“ (CHECK = kontrola) volbou v pravé postranní liště „*Check*“ → „*Water Check*“ → „*OK*“ → celu minimálně 2x propláchněte IM032 (ultra čistá voda) → teplota standardu by se měla pohybovat v maximálním rozsahu od 5°C do 30°C → při třetím nasátí vizuálně zkontrolujte nepřítomnost bublin v cele → stiskněte tlačítko „*Start*“ → přístroj začne měřit a následně zobrazí výsledek měření

Materiály nevhodné pro tuto techniku – nelze měřit:

- vína, sekty, fermentované ovocné šťávy apod.
- aperitivy, whisky, rum, koňak apod.

!!! POZOR NA MĚŘENÍ vzorků se zákalem a bublinkami předem nutno vzorek odplynit a zfiltrvat !!!

Pozn.: Cílem „*Water Check*“ testu je ověření správné funkce přístroje. Tento test je nutné spolu s ověřovacím standardem PS50 provést na začátku každé série měření (pracovní směny), případně po pádu přístroje.

POSTUP VLASTNÍHO MĚŘENÍ:

1. mimo vzorek stlačte páku čerpadla až na doraz → ponořte nasávací hadičku do vzorku
2. pomalu uvolněte páku čerpadla (stále ponořená hadička do vzorku) → vzorkem naplníte měřicí celu
3. hadičku přemístěte nad odpadní nádobu a stlačte páku čerpadla → měřicí celu zcela vyprázdněte
4. 3x takto propláchněte vzorkem měřicí celu
5. vzorek znovu nasajte → **!!!v měřicí cele nesmí být viditelné bubliny!!!** → přes zrychlenou volbu na úvodní obrazovce zvolte šipkami Start a potvrďte stisknutím klávesy pod Start → následuje vlastní měření vzorku
6. když přístroj ukončí měření, na displeji je zobrazen výsledek měření a je možné ho zaznamenat (na spodní liště se objeví hláška **Measurement Finished**) – **výsledky nelze zpětně zobrazit!**
7. stiskem tlačítka „Live“ bude přístroj opět zobrazovat okamžité hodnoty výsledků
8. pomalu stlačte páku čerpadla a měřicí celu zcela vyprázdněte (opakovat, dokud cela není zcela vyprázdněná)
9. proveďte druhé a příp. další měření stejného vzorku – viz Uvádění výsledků
10. při opakovaném měření stejného vzorku již není třeba provádět proplach měřicí cely
11. pokud se měří stejné typy vzorků, je možné měřicí celu vypláchnout dalším měřeným vzorkem
12. mezi vzorky různého typu měřicí celu propláchněte minimálně 2x destilovanou vodou
13. po ukončení měření měřicí celu propláchněte 3x destilovanou vodou a proveďte „**Water Check**“ → celu vysušte opakovaným stiskem tlačítka čerpadla → přístroj vypněte a uložte do přepravního boxu

UVÁDĚNÍ VÝSLEDKŮ:

- výsledkem měření je hodnota objemové koncentrace ethanolu v % obj. (v/v) automaticky korigovaná na aktuálně zvolenou teplotu (většinou 20 °C)
- jednotlivé výsledky se uvádějí s přesností na 0,01 % obj., konečný výsledek se uvede s přesností 0,1 % obj.
- měření se provede dvakrát a pokud se výsledky **neliší o více než 0,20 % obj.** (rozdíl dvou výsledků je menší než 0,20) → konečný výsledek je aritmetický průměr ze dvou měření

Počet měření	Výsledek v % obj. (v/v)	Rozdíl dvou výsledků	Uvedení výsledku (průměr)
1. měření	97,25	97,32 – 97,25 = 0,07	97,32 + 97,25 = 194,57 ÷ 2 = 97,285 → zaokrouhlit na 97,3 % obj.
2. měření	97,32		

- pokud se liší o **více než 0,20 % obj.** → provedou se další dvě měření → rozpětí těchto čtyř výsledků (rozdíl nejvyššího a nejnižšího výsledku) je **menší nebo rovno 0,25 % obj.** → konečný výsledek je **aritmetický průměr ze všech 4 měření**

Počet měření	Výsledek v % obj. (v/v)	Rozdíl dvou výsledků	Uvedení výsledku (průměr)
1. měření	97,65	97,87 – 97,65 = 0,22 max. min. 97,87 – 97,65 = 0,22	sečíst hodnoty všech 4 měření 97,65 + 97,87 + 97,73 + 97,81 = 391,06 vydělit celkovým počtem měření (4) 391,06 ÷ 4 = 97,765 zaokrouhlit na 97,8 % obj.
2. měření	97,87		
3. měření	97,73		
4. měření	97,81		

- rozpětí těchto čtyř výsledků (rozdíl nejvyššího a nejnižšího výsledku) je **větší než 0,25 % obj.** → konečný výsledek je **medián ze všech 4 měření**

Počet měření	Výsledek v % obj. (v/v)	Rozdíl dvou výsledků	Uvedení výsledku (medián)
1. měření	97,52	97,87 – 97,52 = 0,35 max. min. 97,87 – 97,45 = 0,42	srovnat si výsledky od max. po min. 97,87 → 97,61 → 97,52 → 97,45 ↓ krajní výsledky vyloučit ~~97,87~~ → 97,61 → 97,52 → ~~97,45~~ ↓ ze zbylých dvou výsledků provést průměr 97,52 + 97,61 = 195,13 ÷ 2 = 97,565 → zaokrouhlit na 97,6 % obj.
2. měření	97,87		
3. měření	97,45		
4. měření	97,61		